

Voorstel aan het AB

Van	Dagelijks Bestuur	Corsanr.	schoen/2015.06856
Onderwerp	Vaststelling Jaarrekening 2014		
Agendapuntnr.	9	AB-vergadering	27-5-2015

Besluit

- de voorliggende Jaarrekening 2014 conform vast te stellen;
- het exploitatie overschot ad € 926.532,18 af te dragen aan de Waterschappen in de verhouding van het aantal vervuilingseenheden volgens de waterschapsbijdrage over 2014.

Financiële gevolgen

Uit onderstaande tabel blijkt dat het over 2014 behaalde exploitatieresultaat € 926.532- positief is.

In de MARAP 4^e kwartaal 2014 was sprake van een positief resultaat van € 929.362,-. Nadien heeft nog een correctie plaatsgevonden van per saldo € 2.830,- in de kapitaallastensfeer.

(bedragen x 1.000 euro)	Rekening 2014	Bijgestelde begroting 2014	Oorspronkelijke begroting 2014	Rekening 2013
Totaal kapitaallasten	29.718	30.120	31.316	30.644
Totaal personeelslasten	12.414	12.622	12.233	12.009
Totaal goederen en diensten van derden	29.246	29.686	27.942	27.607
Totaal bijdragen aan derden	61	64	152	59
Totaal toevoegingen aan voorzieningen	65	75	362	78
TOTAAL LASTEN	71.503	72.567	72.004	70.398
TOTAAL EIGEN BATEN	3.814	3.952	3.390	3.944
TOTAAL NETTO KOSTEN	67.688	68.615	68.615	66.454
BIJDRAGE WATERSCHAPPEN	68.615	68.615	68.615	66.440
RESULTAAT	927	0	0	-14

Na vaststelling van de begroting 2014 d.d. 24-07-2013 door het Bestuur van het Waterschapsbedrijf Limburg, heeft het Bestuur nog een aantal begrotingswijzigingen vastgesteld. Per saldo is zowel het begrote resultaat als ook de bijdrage van de deelnemende waterschappen niet gewijzigd.

Kapitaallasten

De kapitaallasten zijn € 0,40 mln. lager dan begroot, hetgeen kan worden verklaard uit € 0,13 mln. lager dan geplande rentelasten en € 0,27 mln. lager dan geplande afschrijvingen.

De lager dan geplande afschrijvingskosten worden veroorzaakt door lager dan geplande uitgaven op projecten waarop reeds wordt afgeschreven. Lagere kosten treden op doordat uitgaven in 2014 op deze projecten dus al in 2014 zouden leiden tot afschrijvingskosten. Daarnaast zijn er projecten waarvan de datum van gereedkomen door vertraging in de uitvoering is uitgesteld.

De lagere rentelasten zijn met name het gevolg van een niet begrote rentevergoeding voor een te late betaling van de bijdrage van derden in het project transportleiding MAA-rwzi Limmel.

Personeelslasten

De personeelslasten zijn € 0,21 mln. lager dan de bijgestelde begroting als gevolg van lagere salariskosten. De redenen hiervoor zijn terughoudendheid resp. vertraging bij het tijdelijk dan wel vast invullen van vacatures (14,8 fte) en een lagere overwerkvergoeding.

Goederen en diensten van derden

Deze kosten zijn per saldo € 0,44 mln. lager dan de bijgestelde begroting. Deze kostensoort bestaat uit een zevental subgroepen:

- Lagere kosten overige diensten door derden (€ 0,28 mln.) als gevolg van lager dan geplande reis- en verblijfkosten door de vergrootte en efficiëntere inzet van bedrijfsauto's en lagere kosten voor externe advisering en onderzoek.
- De energiekosten zijn (€ 0,04 mln.) lager dan begroot als een saldo van hogere elektriciteitskosten dan begroot als gevolg van de lager dan geprognoseerde opbrengst van de warmtekrachtkoppelingen (€ 250.000) en lagere gaskosten (-/- € 281.000) dan begroot als gevolg van onder andere de ombouw van de TDH Venlo van gas naar biogas. De kosten voor huisbrandolie waren € 13.000 lager dan begroot.
- De lager dan geplande uitgaven aan duurzame gebruiksgoederen (€ 0,04 mln.) zijn het gevolg van lagere uitgaven aan apparatuur en gereedschap.
- De overige gebruiks- en verbruiksgoederen zijn € 0,03 mln lager dan begroot als gevolg van een verbeterproject gericht op vermindering inzet drinkwater voor de operationele bedrijfsvoering welk heeft geleid tot een halvering van het drinkwaterverbruik.
- De kosten van onderhoud door derden (€ 0,02 mln.), huren en rechten (€ 0,01 mln.) en belastingen (€ 0,01 mln.) zijn lager dan begroot en worden gevormd door een saldo van meerdere kleine posten.
- De post verzekeringen is nagenoeg gelijk aan het begrote bedrag.

Bijdragen aan derden

De kosten verbonden aan het verstrekken van bijdragen aan derden zijn nagenoeg gelijk aan de begrote bedragen.

Toevoegingen aan voorzieningen/ onvoorzien

Conform de voorschriften kunnen op de post onvoorzien geen kosten worden verantwoord; enkel een begrotingsbedrag (volgens de oorspronkelijke begroting € 0,28 mln. en de bijgestelde begroting € 0,01 mln.). De toevoeging aan de voorziening is gelijk aan de begroting en betreft de voorziening mobiliteit.

Eigen baten WBL

De eigen baten zijn € 0,14 mln. lager dan de bijgestelde begroting.

De financiële baten zijn lager (€ 0,01 mln.) dan gepland als gevolg van de lagere rentebaten eigen vermogen als gevolg van een lager dan geraamd rentepercentage. De post goederen en diensten aan derden is € 0,1 mln. lager dan gepland met als reden dat de verrekening over het jaar 2014 met GMB inzake de thermische drukhydrolyse in Venlo lager uitvalt dan gepland, doordat deze installatie beter heeft gepresteerd dan begroot. De geactiveerde lasten zijn € 0,02 mln. lager dan gepland als gevolg van een lager aantal directe projecturen.

De geactiveerde bouwrente is € 0,01 mln. lager dan geraamd vanwege de lager dan geplande investeringsuitgaven in 2014. Er zijn minder grote projecten in uitvoering waardoor minder bouwrente is toegerekend.

Een meer gedetailleerdere toelichting treft u aan in het Financieel Jaarverslag zelf.

Voorgesteld wordt van het volledige resultaat ad € 926.532,- af te dragen aan de waterschappen. Gebaseerd op een geactualiseerde risico-inventarisatie blijft de hoogte van de algemene reserve ongewijzigd.

	31-12-2014	Na vaststelling jaarrekening
Resultaat	926.532	0
Algemene reserve	2.700.000	2.700.000
Totaal	3.626.532	2.700.000

Strategische relevantie/Beleidsgevoeligheid

De eindwaarde van de algemene reserve per ultimo 2014 is meegenomen als startwaarde van de nog vast te stellen Meerjarenraming 2016-2020 / Begroting 2016 voor het Waterschapsbedrijf Limburg.

Toelichting

De accountant heeft de jaarrekening 2014 gecontroleerd en zijn bevindingen ter zake weergegeven in bijgevoegd "Controleverslag 2014, rapportage aan directie en Algemeen Bestuur". Tevens is bijgevoegd de tekst van de goedkeurende controleverklaring, welke is opgenomen op pagina 85 in het jaarverslag zelf.

Uit de bevindingen blijkt dat de accountant voornemens is om – bij ongewijzigde vaststelling van de concept-jaarrekening – een goedkeurende verklaring af te geven. Elke in dit concept nog aan te brengen wijziging moet worden overlegd met de accountant.

Hiermee wordt voldaan aan de Waterschapswet en aan het gestelde in de "Controleverordening van het Waterschapsbedrijf Limburg", zoals vastgesteld door het Algemeen Bestuur van het WBL op 27 mei 2008.

-/- Een concept-besluit is bijgevoegd.

De directeur,

ing. E.M. Pelzer MMO

De voorzitter,

dr. J.J. Schrijen

Bijlagen:

- Financieel Jaarverslag 2014 (incl. controleverklaring)
- Controleverslag 2014, rapportage aan directie en Algemeen Bestuur (Ernst & Young Accountants)
- LOR bij Jaarrekening 2014

Besluit

Van	Stafunit Financiën, Planning, Concerncontrol (Maurice Schoenmakers)		
Onderwerp	Vaststelling Jaarrekening 2014		
Datum	27-5-2015	Corsanr.	schoen/2015.06857

Het Algemeen Bestuur van het Waterschapsbedrijf Limburg

Onderwerp: Vaststelling Jaarrekening 2014

Roermond, 27-05-2014

Het Algemeen Bestuur van het Waterschapsbedrijf Limburg;

- Overwegende dat het Dagelijks Bestuur de Jaarrekening 2014 op d.d. 04-05-2015 heeft behandeld en heeft bevestigd dat de Jaarrekening 2014 een getrouw beeld geeft van de financiële situatie in 2014 en per ultimo 2014;
- Gelet op de bepalingen voor de Jaarrekening zoals die zijn opgenomen in de Waterschapswet en op de verklaring van de in deze wet bedoelde aangewezen deskundige;

Gezien het voorstel van het Dagelijks Bestuur d.d. 04-05-2014;

B E S L U I T :

- De Jaarrekening 2014 vast te stellen tot de volgende totalen:
 - Balans per 31 december 2014: € 212.735.000,-.
 - Exploitatierekening 2014 conform onderstaand overzicht:

	Jaarrekening 2014
rekening naar kostensoorten	71.502.715
rekening naar batensoorten	72.429.247
Resultaat 2013	926.532

- Het exploitatie overschot ad € 926.532 af te dragen aan de Waterschappen in de verhouding van het aantal vervuilingseenheden volgens de waterschapsbijdrage over 2014.

Aldus vastgesteld op d.d. 27-05-2015 door het Algemeen Bestuur van het Waterschapsbedrijf Limburg,

De directeur

De voorzitter,

ing. E.M. Pelzer MMO

dr. J.J. Schrijen

Financieel Jaarverslag 2014

Water. We halen er alles uit. samen

WATERSCHAPSBEDRIJF
LIMBURG

is een samenwerkingsverband van Waterschap Peel en Maasvallei
en Waterschap Roer en Overmaas

ISO 9001
ISO 14001
OHSAS 18001

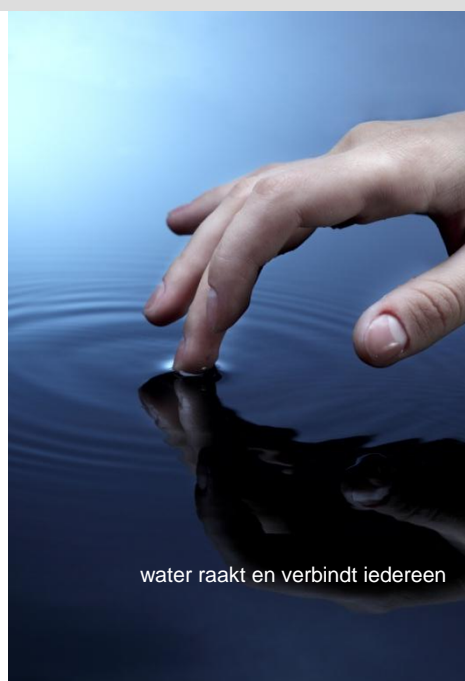

BESTEWERKGEVERS2014
Intermediair | Effectory

Het jaarverslag 2014 is een uitgave van:
Waterschapsbedrijf Limburg
Postbus 1315, 6040 KH ROERMOND

Fotografie/beeld: Zips Fotografie

2015.06855

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
2	Samenvatting	9
2.1	Exploitatierkening 2014 totaal WBL	9
2.2	Exploitatie op unitniveau	10
2.3	Exploitatie op kostensoortenniveau	11
2.4	Investerings	14
3	Programmaplan	17
3.1	Programma Unit Bouwen en Renoveren	17
3.2	Programma Informatie-Technologie, Product- en Procesontwikkeling	21
3.3	Programma Operations	26
3.4	Programma Onderhoud	33
3.5	Programma HRM	38
3.6	Programma Financiën, Planning, Concerncontrol	42
3.7	Programma Bestuur, Directie en Bovenformatief	46
3.8	Programma Kapitaallasten	53
4	De Financiering (treasury)	59
4.1	Treasurystatuut	59
4.2	Algemene interne en externe ontwikkelingen	59
4.3	De ontwikkeling in de financierings-, beleggings- en vermogensbehoefte	59
4.4	De ontwikkeling van de renterisiconorm en de kasgeldlimiet	60
4.5	Relatie rentevisie en liquiditeitenbeheer	62
4.6	De waterschapsfinanciering	62
4.7	Weerstandsvermogen	63
5	Uitgaven naar BBP-opzet	65
5.1	Kosten van de stafeenheden naar BBP-opzet	65
5.2	Lasten na doorberekening van de kosten van overhead	65
5.3	Baten na doorberekening van de kosten van overhead	66
6	Uitgaven naar Kostendragers en -soorten	67
6.1	Lasten naar kostensoort	67
6.2	Baten naar kostensoort	68
7	Balans	73
7.1	Balans per 31 december 2014	73
7.2	Staat van herkomst en besteding van middelen 2014	74
7.3	Algemene Toelichting	74
7.4	Schatkistbankieren	76
7.5	Wet normering topinkomens	77
7.6	Toelichting Balans	79

8	Controleverklaring	85
9	BIJLAGEN	89
9.1	Bijlage 1: Staat van vaste activa	91
9.2	Bijlage 2: Staat van eigen kapitaal, reserve en voorzieningen	93
9.3	Bijlage 3: Staat van geldleningen	95
9.4	Bijlage 4: Staat van personeelslasten	97
9.5	Bijlage 5 Berekening rente-omslagpercentage	99
9.6	Bijlage 6: EMU – saldo	101
9.7	Bijlage 7: Kostenverdeelstaat + toelichting	103

1 Inleiding

Ingevolge artikel 103, lid 1, van de Waterschapswet (en de Wet Gemeenschappelijke Regelingen) legt het Dagelijks Bestuur van het Waterschapsbedrijf Limburg ieder jaar verantwoording af over het gevoerde financiële beheer, onder overlegging van de jaarrekening. Overeenkomstig deze wet wordt de jaarrekening aangevuld met het verslag ter zake van de accountant. De uitwerking van voornoemd wetsartikel heeft ertoe geleid dat de nadruk is komen te liggen op de verantwoording op het punt van doelmatigheid.

Het Waterschapsbedrijf Limburg is een zware Gemeenschappelijke Regeling opgericht door de all-in waterschappen Roer en Overmaas én Peel en Maasvallei.

Medio 2014 is een optimalisatie van de organisatiestructuur doorgevoerd. Ingegeven door meerdere factoren is besloten om de voormalige units Bouwen en Renoveren én Onderhoud samen te voegen tot de nieuwe businessunit Bouw, Renovatie en Onderhoud (unit BRO). De voormalige units Informatie technologie, Product- en Procesontwikkeling én Operations zijn samengevoegd tot de nieuwe businessunit Operations, Product- en Procesontwikkeling, IT (unit OPPIT). Administratief gezien wordt de nieuwe unitstructuur in 2015 operationeel. Over het jaar 2014 vindt de verantwoording plaats conform de voormalige unitstructuur die tevens aansluit bij de structuur zoals opgenomen in de meerjarenraming 2014. In de jaarrekening wordt conform de tijdens het jaar gehanteerde Marap-opzet (voor het totaal van het Waterschapsbedrijf alsook voor de onderscheiden units) een beeld geschetst van de geplande en gerealiseerde uitgaven voor zowel de exploitatie als de investeringen.

De doelmatigheidsbepalingen van de Waterschapswet zijn ingevuld door het bij de waterschappen op grote schaal ingevoerde BBP-systeem. Hierbij staat BBP voor Beleids- en BeheersProcessen. Ook het Waterschapsbedrijf Limburg rapporteert conform dit systeem, waarbij met de beide waterschappen is afgestemd dat de programma's voor het WBL overeenkomen met de taakstelling van de onderscheiden units.

De verantwoording over het financieel beheer in 2014 bestaat uit:

- een samenvatting van de resultaten over 2014;
- een daarop volgende toelichting op de uitkomsten 2014, en wel op basis van de binnen het Waterschapsbedrijf onderscheiden units.

Het Dagelijks Bestuur van het Waterschapsbedrijf Limburg,

de directeur,

de voorzitter,

ing. E.M. Pelzer MMO

dr. J.J. Schrijen

2 Samenvatting

In dit hoofdstuk wordt op hoofdlijnen het resultaat van de exploitatie op WBL, unit en kostensoortenniveau gepresenteerd. Daarnaast zal samenvattend inzicht worden gegeven in de investeringen en worden verschillen ten opzichte van de gewijzigde begroting kort toegelicht.

2.1 Exploitatierkening 2014 totaal WBL

Waterschapsbedrijf Limburg (bedragen x 1.000 euro)	Rekening 2014	Bijgestelde begroting 2014	Oorspr. begroting 2014	Rekening 2013
LASTEN				
Rentelasten	8.008	8.140	8.650	8.745
Afschrijving	21.710	21.979	22.666	21.899
Totaal kapitaallasten	29.718	30.120	31.316	30.644
Salarissen	7.909	8.069	8.808	7.803
Sociale lasten	1.999	2.012	2.219	1.968
Overige personeelslasten	644	662	657	621
Personeel van derden	1.688	1.695	370	1.398
Voormalig personeel en bestuur	174	183	177	220
Totaal personeelslasten	12.414	12.622	12.233	12.009
Duurzame gebruiksgoederen	395	437	319	282
Overige gebruiks- en verbruiksgoederen	2.970	3.005	3.245	3.017
Energie	7.711	7.755	7.861	8.252
Huren en rechten	180	193	127	143
Verzekeringen	105	109	126	114
Belastingen	731	737	752	643
Onderhoud door derden	9.716	9.733	8.945	8.216
Overige diensten door derden	7.437	7.717	6.568	6.940
Totaal goederen en diensten van derden	29.246	29.686	27.942	27.607
Bijdrage aan bedrijven	0	0	0	0
Bijdragen aan overheden en overige	61	64	152	0
Totaal bijdragen aan derden	61	64	152	59
Toevoegingen aan voorzieningen	65	65	80	78
Onvoorzien	0	11	282	0
Totaal toevoegingen aan voorzieningen	65	75	362	78
TOTAAL LASTEN	71.503	72.567	72.004	70.398
BATEN				
Financiële baten	72	80	80	115
Personeelsbaten	0	0	53	1
Goederen en diensten aan derden	1.965	2.066	1.398	1.747
Bijdrage van derden	22	22	0	63
Geactiveerde lasten	1.680	1.704	1.509	1.791
Geactiveerde bouwrente	75	80	350	185
Onttrekking aan voorziening	0	0	0	42
TOTAAL BATEN	3.814	3.952	3.390	3.944
TOTAAL NETTO KOSTEN	67.688	68.615	68.615	66.454
BIJDRAGE WATERSCHAPPEN	68.615	68.615	68.615	66.440
RESULTAAT	927	0	0	-14
PERSONEEL				
Aantal formatieplaatsen (fte's)	152,2	152,2	150,0	150,2
waarvan structureel bezet per ultimo (*)	137,4			

(*) hiermee wordt aangeduid de per die datum structureel ingevuld formatie (vaste formatie + proeftijd-formatie + bovenformatief), dus niet de tijdelijk ingevulde formatie (uitzendkrachten e.d.)

Rekeningresultaat en de bijgestelde begroting

Na vaststelling van de begroting 2014 d.d. 24-07-2013 door het Bestuur van het Waterschapsbedrijf Limburg, heeft het Bestuur nog een aantal begrotingswijzigingen vastgesteld.

Begrotingswijzigingen 2014	Oorspr. begroting	Mutaties 1e kwartaal	Mutaties 2e kwartaal	Mutaties 3e kwartaal	Mutaties 4e kwartaal	Bijgestelde begroting
Lasten	72.004.396	447.451	0	-166.000	281.000	72.566.847
Eigen baten	3.389.620	447.451	0	-166.000	281.000	3.952.071
Bijdrage Waterschappen	68.614.776	0	0	0	0	68.614.776
Resultaat	0	0	0	0	0	0

Per saldo is de bijdrage van de deelnemende waterschappen niet gewijzigd.

Nu het jaar 2014 is afgesloten, blijkt dat de netto kosten € 927.000 lager zijn dan de begroting. Per saldo is derhalve sprake van een positiever resultaat dan gepland volgens de begroting. Als gevolg van deels externe en deels interne factoren zijn per saldo zowel de geprognosticeerde kosten en baten op onderdelen anders uitgevallen dan voorzien.

In de volgende paragrafen wordt het resultaat van 2014 verder toegelicht.

2.2 Exploitatie op unitniveau

(bedragen x € 1.000)	Realisatie Lasten	Realisatie Baten	Realisatie Netto kosten	Begroot Netto kosten	Verschil	
Totaal WBL	71.503	72.429	-927	0	-927	
Kapitaallasten	29.718	147	29.570	29.960	-389	-1%
Bijdrage waterschappen	0	68.615	-68.615	-68.615	0	0%
Totaal units	41.788	3.669	38.120	38.655	-537	-1%
Bouwen en Renoveren	2.043	1.680	363	551	-188	-34%
IT, Product- en Procesontwikkeling	3.189	0	3.189	3.233	-45	-1%
Operations	18.943	264	18.678	18.807	-128	-1%
Onderhoud	11.471	1.025	10.446	10.473	-27	0%
HRM	3.517	698	2.819	2.846	-27	-1%
Financiën, Planning, Concerncontrol	1.751	1	1.750	1.800	-50	-3%
Directie	738	0	738	790	-53	-7%
Bestuur	59	0	59	77	-18	-23%
Bovenformatief	76	0	76	79	-3	-3%

Bijgevoegd overzicht geeft op hoofdlijnen de resultaten weer. In hoofdstuk 3 worden alle units afzonderlijk en meer gedetailleerd toegelicht. De belangrijkste afwijkingen van de realisatie ten opzichte van de bijgestelde begroting luiden als volgt:

- Lagere afschrijvingskosten dan gepland als gevolg van lager dan geplande uitgaven op projecten waarop reeds wordt afgeschreven, dan wel dat de datum van gereedkomen van projecten door vertraging in de uitvoering is uitgesteld.

- Lagere personeelskosten als gevolg van het niet volledig invulling geven aan de beschikbare formatie. Dit is deels gecompenseerd door inhuur van personeel van derden.
- Lagere kosten overige diensten door derden als gevolg van lager dan geplande reis- en verblijfkosten door de vergrootte en efficiëntere inzet van bedrijfsauto's en lagere kosten voor externe advisering en onderzoek.

2.3 Exploitatie op kostensoortenniveau

Rekeningresultaat 2014 en de bijgestelde begroting

(bedragen in miljoenen euro's)	Jaar-rekening	Bijgestelde begroting	Vershil
Kapitaallasten	29,72	30,12	-0,40
Personeelslasten	12,41	12,62	-0,21
Goederen en diensten van derden	29,25	29,69	-0,44
Bijdragen aan derden	0,06	0,06	0,00
Toevoeging aan voorzieningen	0,07	0,08	-0,01
Totaal bruto lasten	71,50	72,57	-1,06
Eigen baten WBL	3,81	3,95	-0,14
Netto kosten WBL	67,69	68,62	-0,93
Bijdrage Waterschappen	68,62	68,62	0,00
Resultaat WBL	0,93	0,00	0,93

Kapitaallasten

De kapitaallasten zijn € 0,40 mln. lager dan begroot, hetgeen kan worden verklaard uit € 0,13 mln. lager dan geplande rentelasten en € 0,27 mln. lager dan geplande afschrijvingen.

De lager dan geplande afschrijvingskosten worden veroorzaakt door lager dan geplande uitgaven op projecten waarop reeds wordt afgeschreven. Lagere kosten treden op doordat uitgaven in 2014 op deze projecten dus al in 2014 zouden leiden tot afschrijvingskosten. Daarnaast zijn er projecten waarvan de datum van gereedkomen door vertraging in de uitvoering is uitgesteld.

De lagere rentelasten zijn met name het gevolg van een niet begrote rentevergoeding voor een te late betaling van de bijdrage van derden in het project transportleiding MAA-rwzi Limmel.

Personeelslasten

De personeelslasten zijn € 0,21 mln. lager dan de bijgestelde begroting als gevolg van lagere salariskosten. De redenen hiervoor zijn terughoudendheid resp. vertraging bij het tijdelijk dan wel vast invullen van vacatures (14,8 fte) en een lagere overwerkvergoeding.

Goederen en diensten van derden

Deze kosten zijn per saldo € 0,44 mln. lager dan de bijgestelde begroting. Deze kostensoort bestaat uit een zevental subgroepen:

- Lagere kosten overige diensten door derden (€ 0,28 mln.) als gevolg van lager dan geplande reis- en verblijfkosten door de vergrootte en efficiëntere inzet van bedrijfsauto's en lagere kosten voor externe advisering en onderzoek.

- De energiekosten zijn (€ 0,04 mln.) lager dan begroot als een saldo van hogere elektriciteitskosten dan begroot als gevolg van de lager dan geprognosticeerde opbrengst van de warmtekrachtkoppelingen (€ 250.000) en lagere gaskosten (-/- € 281.000) dan begroot als gevolg van onder andere de ombouw van de TDH Venlo van gas naar biogas. De kosten voor huisbrandolie waren € 13.000 lager dan begroot.
- De lager dan geplande uitgaven aan duurzame gebruiksgoederen (€ 0,04 mln.) zijn het gevolg van lagere uitgaven aan apparatuur en gereedschap.
- De overige gebruiks- en verbruiksgoederen zijn € 0,03 mln lager dan begroot als gevolg van een verbeterproject gericht op vermindering inzet drinkwater voor de operationele bedrijfsvoering welk heeft geleid tot een halvering van het drinkwaterverbruik.
- De kosten van onderhoud door derden (€ 0,02 mln.), huren en rechten (€ 0,01 mln.) en belastingen (€ 0,01 mln.) zijn lager dan begroot en worden gevormd door een saldo van meerdere kleine posten.
- De post verzekeringen is nagenoeg gelijk aan het begrote bedrag.

Bijdragen aan derden

De kosten verbonden aan het verstrekken van bijdragen aan derden zijn nagenoeg gelijk aan de begrote bedragen.

Toevoegingen aan voorzieningen/ onvoorzien

Conform de voorschriften kunnen op de post onvoorzien geen kosten worden verantwoord; enkel een begrotingsbedrag (volgens de oorspronkelijke begroting € 0,28 mln. en de bijgestelde begroting € 0,01 mln.).

De toevoeging aan de voorziening is gelijk aan de begroting en betreft de voorziening mobiliteit.

Eigen baten WBL

De eigen baten zijn € 0,14 mln. lager dan de bijgestelde begroting. De financiële baten zijn lager (€ 0,01 mln.) dan gepland als gevolg van de lagere rentebaten eigen vermogen als gevolg van een lager dan geraamd rentepercentage. De post goederen en diensten aan derden is € 0,1 mln. lager dan gepland met als reden dat de verrekening over het jaar 2014 met GMB inzake de thermische drukhydrolyse in Venlo lager uitvalt dan gepland, doordat deze installatie beter heeft gepresteerd dan begroot. De geactiveerde lasten zijn € 0,02 mln. lager dan gepland als gevolg van een lager aantal directe projecturen.

De geactiveerde bouwrente is € 0,01 mln. lager dan geraamd vanwege de lager dan geplande investeringsuitgaven in 2014. Er zijn minder grote projecten in uitvoering waardoor minder bouwrente is toegerekend.

Rekeningresultaat 2014 t.o.v. 2013

De bijdrage van de waterschappen in 2014 is ten opzichte van 2013 verhoogd met € 2,18 mln. Het rekeningresultaat bij deze verhoogde bijdrage van de waterschappen over 2014 is € 0,93 mln. positief, terwijl over het jaar 2013 een negatief exploitatieresultaat werd behaald van € 0,01 mln. In onderstaande tabel worden in samengevatte vorm de resultaten van 2014 vergeleken met die van 2013.

(bedragen in miljoenen euro's)	Jaar- rekening 2014	Jaar- rekening 2013	Vershil
Kapitaallasten	29,72	30,64	-0,92
Personeelslasten	12,41	12,01	0,40
Goederen en diensten van derden	29,25	27,61	1,63
Bijdragen aan derden	0,06	0,06	0,00
Toevoeging aan voorzieningen	0,07	0,08	-0,02
Totaal bruto lasten	71,50	70,40	1,09
Eigen baten WBL	3,81	3,94	-0,13
Netto kosten WBL	67,69	66,45	1,24
Bijdrage Waterschappen	68,62	66,44	2,18
Resultaat WBL	0,93	-0,01	0,94

2.4 Investerings

Code	Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Rekening 2014	Bijgestelde Begroting 2014	Oorspronk. Begroting 2014	Rekening 2013
	Instandhouding zuiveringstech.werken	9.899	10.863	22.590	10.686
it	Transportsysteem	4.037	4.086	6.830	2.003
iz	Zuiveringsinstallaties (van rioolwater)	5.783	6.565	14.940	6.553
io	Slibontwateringsinstallaties	46	181	320	1.913
id	Slibdrogers	33	30	500	216
	Nieuwe ontwikkelingen zuiveringstechn.werken	3.313	3.034	355	2.869
nt	Transportsysteem	28	35	200	27
nz	Zuiveringsinstallaties (van rioolwater)	3.285	2.999	155	2.842
no	Slibontwateringsinstallaties	0	0	0	0
nd	Slibdrogers	0	0	0	0
nw	Waterketenactiviteiten	0	0	0	0
	Overige investeringen	516	602	2.334	298
ob	Zuiveringsbedrijf	0	0	0	231
oi	Automatisering	187	252	2.000	0
op	Staf HRM	329	350	334	67
oc	Staf Financiën, Planning en Concerncontrol	0	0	0	0
	Bruto investeringsuitgaven	13.728	14.499	25.279	13.853
	Subsidies op investeringen	297	297	150	583
	Totaal netto investeringsuitgaven	13.431	14.202	25.129	13.271

Uitgaven op investeringsprojecten in 2014 t.o.v. de bijgestelde begroting

Bij de planning van de uitgaven op projecten is in de Bestuursbegroting 2014 aansluiting gezocht bij het Meerjareninvesteringsprogramma (MIP) 2014-2018. In dit MIP werden de bruto projectuitgaven in 2014 geraamd op € 25,3 mln.

Voorgaand overzicht toont aan dat deze ramingen tijdens het jaar 2014 naar beneden zijn bijgesteld. Specifiek bij de behandeling van de managementrapportages over kwartalen 1, 2 en 3 heeft het Algemeen Bestuur ingestemd met wijzigingen van de uitgavenplanning op investeringsprojecten.

Per saldo is door deze wijzigingen het uitgavenbudget verlaagd tot € 14,2 mln. (netto).

Aan deze verlaging van de ramingen liggen diverse oorzaken ten grondslag, waarvan de belangrijkste zijn:

- Ten behoeve van de te realiseren Verdygo-installatie te Simpelveld is het uitgavenbudget hiervoor aanvankelijk verhoogd van € 1,3 mln. naar € 5,0 mln.

- Tijdens het jaar 2014 is deze geplande uitgave echter verlaagd tot € 0,1 mln doordat de realisatie als gevolg van vertraging tijdens de aanbesteding is doorgeschoven naar 2015;
- Uitstel van uitvoering van het Verdygo-project “voortrein rwzi Roermond” tot 2015 (- € 2,4 mln.);
 - Uitstel van de KRW-maatregelen op rwzi Venray (- € 2,0 mln.). Het project wordt in 2015 uitgevoerd en dit uitstel heeft geen gevolgen voor naleving van de gestelde eisen;
 - Opschuiving naar 2015 en volgende jaren van de vervangingsinvesteringen centraal rekencentrum en vervanging front-/backoffice systemen (- € 1,2 mln.);
 - Uitstel van de geplande sloop van de rwzi Heerlen in verband met de combinatie met een toekomstig project (- € 1,0 mln.);
 - Uitstel van project Nutriëntenterugwinning (- € 1,0 mln.);
 - De geplande bijdrage in de buffering Obbicht-Grevenbicht ad € 0,8 mln. is niet doorgegaan;
 - Substantieel hogere ramingen in 2014 waren er voor de projecten Atex (+ € 0,7 mln.) en RIE op rwzi Susteren (+ € 0,6 mln.).

Voor de bewaking van de voortgang van de projecten wordt tijdens het jaar gestuurd op het bruto investeringsniveau (= de gerealiseerde uitgaven excl. subsidies), omdat dit niveau beter correspondeert met de mate van realisatie van de onderhanden werken. De bruto uitgaven in 2014 bedragen € 13,7 mln. ten opzichte van een bijgestelde planning voor de bruto uitgaven van € 14,5 mln. De realisatie is derhalve € 0,8 mln. lager dan gepland. Dit bedrag is het saldo van de volgende verschillen:

Zuiveringstechnische werken:	
Instandhoudingsinvesteringen	- € 1,0 mln
Nieuwe ontwikkelingen	+ € 0,3 mln
Overige investeringsprojecten	- € 0,1 mln
Totaal	- € 0,8 mln

Per saldo is de oorzaak van het verschil met name de opgetreden vertraging bij de instandhoudingsprojecten en de overige investeringsprojecten. Bij de meeste projecten blijven de bestedingen licht achter op de planning. De redenen hiervoor zijn onder andere gelegen in opgetreden stagnatie in een vergunningstraject en samenhang die verschillende projecten hebben, waardoor een vertraging bij een project ook doorwerkt op het hiermee samenhangend project. In de categorie nieuwe ontwikkelingen vallen de volgende twee projecten op, waarop in 2014 meer is besteed dan geraamd, namelijk:

- Project Wauter (procesautomatisering) is sneller opgeleverd dan gepland, waardoor de bestedingen ruim € 0,2 mln. hoger zijn dan geraamd en
- De bestedingen op het project Aanpassingen rwzi Hoensbroek incl. KRW zijn ruim € 0,1 mln. hoger dan geraamd, hetgeen relatief gezien een beperkte overschrijding is.

3 Programmplan

3.1 Programma Unit Bouwen en Renoveren

Wat hebben we bereikt?

De unit Bouwen en Renoveren (BR) is verantwoordelijk voor het bouwen en renoveren van de technische-infrastructuur van WBL. BR geeft tevens intern en extern advies op technisch vlak en levert een grote bijdrage aan het ontwikkelen van deze infrastructuur.

We streven ernaar middels bouw en renovatie de infrastructuur zodanig te laten functioneren dat WBL voldoet aan alle veiligheidseisen, in staat is te voldoen aan de afnameverplichting, in staat is te voldoen aan de kwaliteitseisen van ons effluent, de maatschappelijke kosten geminimaliseerd worden en risico's op het gebied van veiligheid, gezondheid, milieu, kwaliteit en financiën beperkt en bewust genomen worden, waardoor strategische doelen behaald kunnen worden.

WBL vaart een koers gericht op het omvormen van de huidige zeer robuuste infrastructuur naar installaties gebaseerd op het Verdygo-concept: een bouwconcept voor zuiveringsinstallaties dat de mogelijkheid biedt om sneller in te kunnen spelen op innovatieve ontwikkelingen. Om hieraan invulling te geven werkt WBL sinds enige jaren aan het doorontwikkelen en continu verbeteren en optimaliseren van processen en systemen.

Door het verbeteren van processen wordt gewerkt aan het verhogen van de kwaliteit van de werkuitvoering hetgeen leidt tot verdere verbetering van de arbeidsbeleving en verdergaande verlaging van de netto kosten.

Om veiligheid aan onze installaties te verhogen is intensief gewerkt aan het project ATEX (staat voor ATmosphères EXplosibles, kortom explosiegevaar onder atmosferische omstandigheden), waarbij onze installaties technisch verbeterd zijn en bewustzijn en kennis op het gebied van ATEX bij de medewerkers verhoogd zijn. Met de huidige inzichten constateren we dat we geen onaanvaardbare risico's lopen.

Landelijk (Bestuursakkoord Water) is er toenemende aandacht voor de mogelijkheden tot efficiencyverbeteringen in de afvalwaterketen. Om uitvoering te geven aan het Bestuursakkoord Water is de provincie Limburg verdeeld in vijf samenwerkingsregio's. BR is betrokken bij regionaal overleg dat moet leiden tot uitwerking van mogelijkheden tot samenwerken. BR is tevens betrokken bij twee van de drie samenwerkingspilots in Limburg te weten Venlo en Weert.

Wat hebben we gedaan?

In 2014 heeft de unit een bijdrage geleverd aan het verbeteren van de infrastructuur middels 78 projecten. De geplande financiële omzet is niet gehaald, met name door vertraging van de bouw van de Verdygo Simpelveld en Roermond.

In 2014 zijn de voorbereidingen gestart voor het project Asset Management. De looptijd van dit project is tot en met 2018 gepland, maar wordt mogelijk versneld doorgevoerd. Voor zowel alle rioolwaterzuiveringsinstallaties (RWZI's) en slibontwateringsinstallaties (SOI's) als voor onze

transportleidingen en gemalen brengen wij middels dit project de technische staat en de restlevensduur van onze installaties in kaart en de te verwachten investeringen. Tevens bepalen we middels dit project voor de unit Onderhoud het onderhoud tot het einde van de levensduur van de installatie. Het programma wordt gestart met de RWZI Venray inclusief transportstelsel.

Nadat eerder de Verdygo waterlijn ontworpen was, is in 2014 een Verdygo concept voor het basisproces van de sliblijn ontwikkeld.

Het proces voor uitvoering van projecten is verder geoptimaliseerd, waardoor aan de voorkant van een project beter afstemming plaatsvindt tussen opdrachtgever en -nemer. Ook het proces voor adviesaanvragen is verder verbeterd.

Om processen beter op elkaar af te laten stemmen en om medewerkers beter te coachen is de unit BR per 1 juli 2014 samengevoegd met de unit Onderhoud en is de functie van teamleider geïntroduceerd.

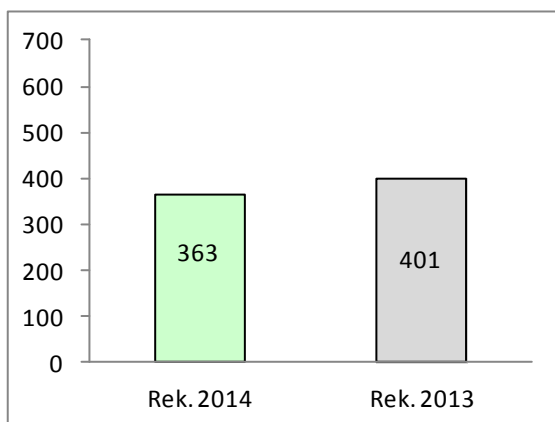
Middels de rioleurs is WBL vertegenwoordigd in elke samenwerkingsregio in het kader van samenwerking in de afvalwaterketen. In een pilot in Venlo worden kansen op samenwerking onderzocht en in een pilot in Weert worden kansen op samenwerking onderzocht inclusief de juridische vorm.

Wat heeft het gekost?

Bouwen en Renoveren (bedragen x 1.000 euro)	Rekening 2014	Bijgestelde begroting 2014	Oorspr. begroting 2014	Rekening 2013
Salarissen	1.298	1.352	1.536	1.284
Sociale lasten	341	342	404	339
Overige personeelslasten	3	3	2	2
Personeel van derden	279	280	54	394
Voormalig personeel en bestuur	0	0	0	0
Totaal personeelslasten	1.921	1.977	1.996	2.019
Duurzame gebruiksgoederen	0	1	2	0
Overige gebruiks- en verbruiksgoederen	7	17	18	7
Energie	0	0	0	0
Huren en rechten	0	0	0	0
Verzekeringen	1	1	1	1
Belastingen	0	0	0	0
Onderhoud door derden	0	0	0	0
Overige diensten door derden	114	260	200	173
Totaal goederen en diensten van derden	122	278	221	181
Bijdrage aan bedrijven	0	0	0	0
Bijdragen aan overheden en overige	0	0	0	0
Totaal bijdragen aan derden	0	0	0	0
Toevoegingen aan voorzieningen	0	0	0	0
Onvoorzien	0	0	0	0
Totaal toevoegingen aan voorzieningen	0	0	0	0
TOTAAL LASTEN	2.043	2.255	2.217	2.200
BATEN				
Financiële baten	0	0	0	0
Personeelsbaten	0	0	53	0
Goederen en diensten aan derden	0	0	0	8
Bijdrage van derden	0	0	0	0
Geactiveerde lasten	1.680	1.704	1.509	1.791
TOTAAL BATEN	1.680	1.704	1.562	1.799
NETTO KOSTEN	363	551	656	401
PERSONEEL				
Aantal formatieplaatsen (fte's)	24,00	24,00	24,00	24,00
waarvan structureel bezet per ultimo	21,00			

Vergelijking netto kosten met Rekening 2013

(bedragen x € 1.000,-)

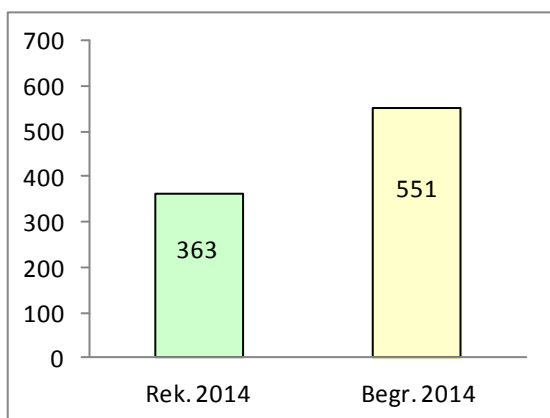
Verschil met de Rekening 2013

Ten opzichte van 2013 zijn de netto kosten met bijna € 0,04 mln. afgenomen als gevolg van:

- lagere baten (€ 0,12 mln.) door met name lager dan begrote geactiveerde lasten als gevolg van een lager aantal directe projecturen;
- de personeelskosten zijn € 0,1 mln. lager, door met name lagere kosten voor personeel derden. In 2014 is vier maanden een externe interim-manager ingehuurd. In 2013 betrof dit het gehele jaar.
- lagere uitgaven voor overige diensten door derden € 0,06 mln.

Vergelijking netto kosten met Begroting 2014

(bedragen x € 1.000,-)

Verschil met de Begroting 2014

De netto kosten zijn € 0,2 mln. lager dan de bijgestelde begroting en veroorzaakt door:

- lagere kosten overige diensten door derden (€ 0,1 mln.) als gevolg van in 2013 eenmalig gemaakte kosten inzake onder andere de beschrijving van werkprocessen;
- lagere personeelslasten (- € 0,1 mln.) door het niet invullen van enkele vacatures.

3.2 Programma Informatie-Technologie, Product- en Procesontwikkeling

Wat hebben we bereikt?

De unit IT en Product- en Procesontwikkeling (IPP) is verantwoordelijk voor de ontwikkeling van toekomstige producten en processen (zowel technologisch als IT-technisch) en een toekomstvaste, robuuste IT infrastructuur die de marktpositie van het WBL versterken. In 2014 bereikte doelen zijn:

- Op het gebied van technologische en technische zuiverings- en slibverwerkingsprocessen:
 - De ontwikkelingen rondom de Kader Richtlijn Water zijn nader onderzocht en vertaald naar maatregelen en plannen om op de betreffende zuiveringsinstallaties tijdig te kunnen voldoen aan de gestelde eisen;
 - Aan de prestatieverplichting in het kader van de Meer Jaren Afspraak energie (MJA) is voldaan. Een aantal lopende energiebesparingsprojecten zijn afgerond en een aantal nieuwe projecten zijn gestart. Tevens zijn plannen gevormd waarmee WBL de MJA-doelstellingen in 2020 kan behalen;
 - Deelname aan de Energie- en Grondstoffenfabriek, een samenwerking tussen de Nederlandse waterschappen op het gebied van energie- en grondstoffenterugwinning, leverde o.a. kennis en inzicht op m.b.t. de mogelijkheden van fosfaatterugwinning en energielevering. Deze kennis wordt verwerkt in de afzonderlijke business cases;
- Er is onderzoek uitgevoerd naar diverse vormen van duurzame energieopwekking. Dit heeft tot nu toe geen business cases opgeleverd die voldoen aan de bestuurlijke randvoorwaarden, mede door het lage energietarief dat WBL als grootverbruiker betaald. De ontwikkelingen op dit gebied worden nauwkeurig gevolgd en de planvorming wordt periodiek bijgesteld;
- Verder samenwerking met Onderwijs, Onderzoek en Ondernemingen is opgestart en heeft tot samenwerking geleid met Zuyd Hogeschool, Universiteit Maastricht en HAS Hogeschool. Daarnaast is WBL op enkele projecten "launching customer" voor bedrijven op het gebied van innovatieve technieken en technologieën;
- Nadat in 2012 een Second Opinion IT is uitgevoerd door PwC is een IT transitie traject opgestart dat voor eind 2017 moet leiden tot een vernieuwde en toekomstvaste IT-infrastructuur. Hiermee wordt verdere integratie van informatie vanuit de operationele en ondersteunende (werk)processen richting bestuurs- en management informatie en dashboards verder mogelijk gemaakt. Op basis van de huidige situatie en het kaderstellende Informatie BeleidsPlan (IBP) is een begin gemaakt met het opstellen van de business cases omtrent ERP (Enterprise Resource Planning) en is gestart met de test van een nieuwe digitale kantoorwerkplek;
- Het nieuwe procesautomatiseringssysteem WAUTER is verder geïmplementeerd waardoor inmiddels alle zuiveringsinstallaties en het gehele aanvoerstelsel (gemalen) zijn aangesloten. Het gehele project is in 2014 afgerond en opgeleverd.

Wat hebben we gedaan?

De volgende projecten zijn gestart dan wel gerealiseerd in 2014:

- Een aantal nieuwe technische en technologische ontwikkelingen, projecten en samenwerkingsverbanden zijn gerealiseerd dan wel opgestart:
 - De centrale regelkamer (CRK) is opgeleverd en als pilot in gebruik genomen. De CRK maakt het mogelijk om centraal alle RWZI's en gemalen te controleren en aan te sturen.

Dit moet gaan werken als katalysator in de centralisatie en vergroting van kennis m.b.t. de aansturing van de technische installaties om de werking hiervan te optimaliseren en te uniformeren;

- Voor wat betreft Kaderrichtlijn Water (KRW) is voor de rwzi Venray onderzocht of met o.a. reststromen uit de industrie als koolstofbron en additionele apparatuur voor beluchting en ijzerdosering de lage effluentnormen bereikt kunnen worden. Hiermee kunnen grootschalige investeringen in nageschakelde filters (totaal € 6,3 mln.) voorkomen worden;
- In samenwerking met de waterschappen is gestart met het uitwerken van zuiveringsplannen waarin de eisen vanuit het watersysteem doorvertaald worden in planvorming voor de toekomstige afvalwaterketen. Er is als pilot gestart met het stroomgebied van de Geul, erop gericht om voor de rwzi's Wijlre en Simpelveld die maatregelen uit te werken waarmee zowel kwantitatief als kwalitatief aan de toekomstige normen kan worden voldaan;
- Een aantal onderzoeken zijn gestart of voortgezet die erop gericht zijn om zowel qua energiegebruik als energiekosten een verdere bijdrage te realiseren aan de MeerJarenAfspraak energie (MJA), zoals:
 - Samenwerking met Aquaplus met betrekking tot virtuele modelstudies van RWZI's (o.a. Venlo en Roermond) waarmee diverse verbeteropties gegenereerd en doorgerekend kunnen worden;
 - Pilot met een nieuw stabiel procesbesturingsysteem (CarCON) waarmee een besparing van circa 5 tot 10% op beluchtingsenergie wordt bereikt. Verdere ruitrol wordt in het project Wauter-2 opgenomen;
 - Onderzoek naar alternatieve, kleinschalige en modulaire slibdestructie technieken waarmee meer energie uit slib kan worden teruggewonnen. Dit onderzoek loopt tot het voorjaar 2015;
 - Een nieuwe vorm van beluchting van zuiveringsinstallaties waarmee naar verwachting minimaal 25% beluchtingsenergie kan worden bespaard. Dit onderzoek zal in 2015 tot een definitieve business case leiden;
 - Het onderzoek naar mogelijkheden van terugwinning van fosfaat in de vorm van struviet is verder uitgebreid naar de combinatie met de Thermische Druk Hydrolyse in Venlo en heeft positieve resultaten opgeleverd. De business case zal herzien worden en in 2015 moeten leiden tot besluitvorming omtrent de realisatie van de voorgenomen plannen;
 - WBL neemt deel aan het TKI-onderzoek waarin onderzoek wordt verricht naar de verwijdering van (resten van) geneesmiddelen uit effluent en zal in 2015 als proeflocatie dienen voor een pilotonderzoek;
 - Er is onderzoek gedaan naar de optimalisatie van de slibontwatering d.m.v. optimalisatie van de bedrijfsvoering van de ontwateringsmachines (koppel) en de PE-dosering;
 - Het technologische jaarverslag is verder geprofessionaliseerd en gedigitaliseerd en is nu als interactieve versie beschikbaar op de website van het WBL;
- Met Zuyd Hogeschool is de eerste fase van het onderzoeksproject De Wijk van Morgen op het Avantis industrieterrein in Heerlen voltoerd. WBL onderzocht hierin de mogelijkheden van het 0-water concept, hetgeen inhoudt dat de woningen die daar worden gebouwd geen infrastructuur hebben voor input van water en output van afvalwater.

De eerste resultaten tonen dat er veel mogelijk is. Begin 2015 vindt herbezinning plaats over het verdere vervolg van dit onderzoek;

- Met Duitse waterschappen is een Europese samenwerkingsvereniging opgericht met als doel mogelijkheden van samenwerking met name op het gebied van slib(eind)verwerking te bevorderen;

Op IT-gebied zijn een aantal nieuwe projecten en initiatieven gerealiseerd dan wel opgestart:

- De upgrade van Maximo is grotendeels voorbereid en klaargestoomd voor de uiteindelijke update van Maximo begin 2015. De nieuwe Maximo-versie biedt meer functionaliteit m.b.t. mobiel werken, efficiënte (op de doelgroep gerichte) schermen, uitgebreide rapportages, etc.;
- Het project m.b.t. uitbreiding en aansturing van schermen is grotendeels gerealiseerd en zal begin 2015 opgeleverd worden. Hiermee zijn de vergader- en presentatieschermen weer volledig actueel en geschikt voor toekomstige zaken als narrowcasting en videoconferencing;
- Het Triton-dashboard is verder uitgebreid naar een achttal rwzi's en biedt bedrijfsvoering meer ondersteuning bij het verifiëren en optimaliseren van de zuiveringsprestaties;
- De WBL-sites voor Internet en Intranet zijn verder gemoderniseerd en geprofessionaliseerd;
- De volgende applicaties zijn geüpgrade: het PROcesINformatieSysteem (PRINS), Business Objects, Vodafone Voice over IP, MyCorsa, iWriter en AutoCAD.
- Alle gsm's zijn gestandaardiseerd naar een high-end smartphone, dit om het beheer verder te verbeteren en er voor te zorgen dat (bedrijfs) Apps op een uniforme manier gedistribueerd en gebruikt kunnen worden.
- Na aanleiding van de verplichte zelfregulering voor overheden voor de invoering en borging van informatieveiligheid is een informatiebeveiligingsbeleid opgesteld.
- Alle managementdashboards zijn vanwege de beheerbaarheid en stabiliteit omgezet van Business Intelligence naar Business Objects.
- Over de beschreven werkprocessen is WBL breed een GAP-analyse uitgevoerd tussen de deze werkprocessen en de WBL bedrijfsfunctie in de blauwdruk.
- De werkwijze van het IT beheer is verder verbeterd door de invoering van een scheiding tussen front-, middle - en backoffice werkzaamheden. Om dit nog verder te verbeteren is een pilot gestart met een skilled servicedesk medewerker.

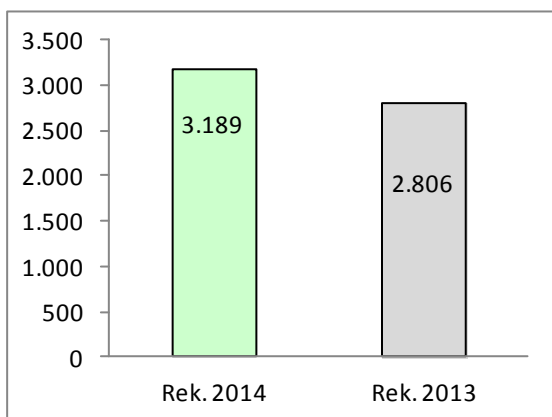
Om processen beter op elkaar te laten aansluiten, ter verbetering van de rolduidelijkheid en meer aandacht op het gebied van coaching, facilitering en ontwikkeling van talenten van medewerkers, is de unit IPP per 1 juli 2014 samengevoegd met de unit Operations en is de functie van teamleider geïntroduceerd.

Wat heeft het gekost?

IT en Product- en Procesontwikkeling (bedragen x 1.000 euro)	Rekening 2014	Bijgestelde begroting 2014	Oorspr. begroting 2014	Rekening 2013
Salarissen	927	966	1.151	960
Sociale lasten	241	243	299	243
Overige personeelslasten	3	2	2	3
Personeel van derden	243	244	0	179
Voormalig personeel en bestuur	0	0	0	0
Totaal personeelslasten	1.413	1.454	1.452	1.386
Duurzame gebruiksgoederen	202	203	125	124
Overige gebruiks- en verbruiksgoederen	3	3	10	12
Energie	0	0	0	0
Huren en rechten	65	66	53	61
Verzekeringen	1	1	1	1
Belastingen	0	0	0	0
Onderhoud door derden	448	449	496	555
Overige diensten door derden	1.057	1.058	998	686
Totaal goederen en diensten van derden	1.776	1.779	1.683	1.438
Bijdrage aan bedrijven	0	0	0	0
Bijdragen aan overheden en overige	0	0	0	0
Totaal bijdragen aan derden	0	0	0	0
Toevoegingen aan voorzieningen	0	0	0	0
Onvoorzien	0	0	0	0
Totaal toevoegingen aan voorzieningen	0	0	0	0
TOTAAL LASTEN	3.189	3.233	3.134	2.825
BATEN				
Financiële baten	0	0	0	0
Personeelsbaten	0	0	0	0
Goederen en diensten aan derden	0	0	0	18
Bijdrage van derden	0	0	0	0
Geactiveerde lasten	0	0	0	0
TOTAAL BATEN	0	0	0	18
NETTO KOSTEN	3.189	3.233	3.134	2.806
PERSONEEL				
Aantal formatieplaatsen (fte's)	17,00	17,00	18,00	18,00
waarvan structureel bezet per ultimo	16,00			

Vergelijking netto kosten met Rekening 2013

(bedragen x € 1.000,-)

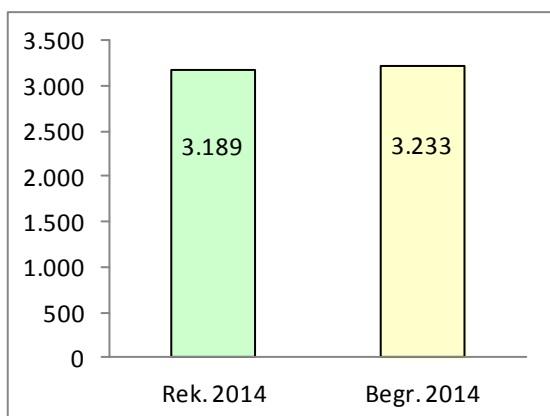
Verschil met de Rekening 2013

De gerealiseerde netto kosten in 2014 zijn € 0,4 mln. hoger ten opzichte van 2013 veroorzaakt door:

- hogere uitgaven aan duurzame gebruiksgoederen (€ 0,1 mln.). I.v.m. uniformering, verlaging beheerskosten en verdere digitalisering heeft iedere medewerker eenzelfde type 'smartphone' ontvangen;
- lagere kosten onderhoud door derden (€ 0,1 mln) als gevolg van lagere kosten voor onderhoudskosten automatisering;
- hogere uitgaven voor overige diensten door derden € 0,4 mln. als gevolg van een bijdrage aan de energie- en grondstoffenfabriek, meer inzet van externe advisering en hogere kosten overige diensten waaronder operationele kosten Wauter.

Vergelijking netto kosten met Begroting 2014

(bedragen x € 1.000,-)

Verschil met de Begroting 2014

De netto kosten zijn nagenoeg gelijk aan de bijgestelde begroting.

3.3 Programma Operations

Wat hebben we bereikt?

Binnen het Waterschapsbedrijf Limburg geeft de unit Operations uitvoering aan de primaire taak van het bedrijf. Vanuit onze maatschappelijke taak zijn wij verantwoordelijk voor de uitvoering en optimalisatie van de primaire processen transport en zuivering van afvalwater, de verwerking en afzet van zuiveringslib. Ook in 2014 hebben wij voldaan aan de gestelde eisen van fosfaatverwijdering (P), nitraatverwijdering (N) en de verwijdering van de zuurstofbindende afvalstoffen in het water (CZV).

Sedert enige jaren is binnen het WBL in het kader van continu verbeteren een ontwikkeling gaande van provinciebrede centralisatie en optimalisatie van processen en systemen. In juli 2014 is de unit Operations opgegaan in de unit OPPIT, waarbij de oorspronkelijke unit verdeeld is over het team bedrijfsvoering en bedrijfsbureau. Om tot maximale prestaties te komen, werken onze gekwalificeerde en gemotiveerde mensen continu samen met interne en externe partijen aan verbeteringen en innovaties gericht op de meest stabiele processen en betrouwbare bedrijfsmiddelen. Deze stabiele primaire processen bewerkstelligen wij door standaardisatie, beheersing en automatisering. Een meer centrale bedrijfsvoering zal leiden tot een hogere kwaliteit van de dienstverlening, hogere arbeidsbeleving voor de medewerkers en een verlaging van de netto kosten (KAN-doelstellingen).

Daarnaast zijn diverse verbeteringen in gang gezet waarvan een aantal inmiddels zijn afgerond. Dit zijn bijvoorbeeld duidelijkere prioriteiten en aansturing, duidelijkere en uniforme regels rondom het personeel, vaststelling werkprocessen, onderzoek en plan van aanpak verbeterd planningsproces, inventarisatie en plan van aanpak beheer wet- en regelgeving, nieuwe opzet WPI /OOG rondes, start pilot Centrale Regelkamer, verbeterd proces procesgegevens, invoering OPEX sheet (financiële rapportage - begroting) gekoppeld aan Prins en Coda, uniform en eenduidig bedieningshandboek, uitrol lean bedieningsactiviteiten en optimalisatie uitvoeringstaken (VAPRO traject).

Om de vastgestelde werkstructuren en standaarden verantwoord te kunnen borgen wordt vanuit de unit met de KAM organisatie samengewerkt. Hierbij ligt de nadruk op het vastleggen en/of bijstellen en borgen van de procedures en werkwijzen. Ook heeft de unit Operations een traject opgestart ten behoeve van het beheer van de wet- en regelgeving die voor het WBL van toepassing is. In dit traject wordt nauw samengewerkt met onze interne KAM organisatie om tot een nog beter werkbaar en geborgd vergunningenbeheer te komen.

Wat hebben we gedaan?

De unit Operations is dus verantwoordelijk voor het transporteren en zuiveren van afvalwater. Voor de uitvoering van de zuiveringsprocessen heeft de unit in het totaal 31 eigen mensen en 5 ingehuurd operators ingezet. Gezamenlijk zijn deze mensen verantwoordelijk voor de behaalde zuiveringprestaties, inkoop energie, inkoop chemicaliën en overige diensten zoals transport en verwerking.

Hieronder enige kengetallen van ingekochte producten die direct een relatie hebben met het zuiveringsproces:

- Elektriciteit, t.b.v. transport, beluchting en ontwateren 51.597.000 kWh
- Gas, t.b.v. drogen, E opwekking en verwarming 3.921.216 m³
- Chemicaliën waterlijn t.b.v. fosfaatverwijdering e.d. 4.454.000 kg
- Chemicaliën sliblijn t.b.v. ontwateringproces 764.000 kg

Een restproduct uit het zuiveren van afvalwater is slib. Dit vrijkomend slib uit de verschillende installaties bevat een hoeveelheid energie en middels een gistingproces wordt deze energie in de vorm van biogas uit dit slib gewonnen. Dit biogas wordt op een tweetal zuiveringsinstallaties gebruikt voor het direct aandrijven van de beluchtingscompressoren en op vier andere locaties wordt met behulp van een warmte krachtkoppeling elektriciteit voor eigen gebruik opgewekt. De biogasproductie bedroeg het afgelopen jaar 5.258.640 m³. Hiermee is dus beluchtingsenergie geproduceerd voor de zuiveringsinstallaties Panheel en Stein en op de zuiveringinstallaties Limmel, Susteren, Roermond, Weert, Venray, Wijlre en Venlo is hiermee totaal 9.855.278 kWh elektriciteit opgewekt.

In 2014 is ca. 142.962.000 m³ water getransporteerd naar een van de 18 zuiveringsinstallaties binnen de provincie. Het vrijkomend restproduct uit het zuiveringsproces (slib) wordt ingedikt en verder behandeld op een van de 6 ontwateringlocaties. Ongeveer 50% van het ontwaterd slib is vervolgens gedroogd en als brandstof ingezet bij de ENCI, de rest van het ontwaterd slib is afgezet bij de Slibverbrandingsinstallatie Noord Brabant.

Het afgelopen jaar zijn de volgende slibvolumes getransporteerd en verwerkt:

- Transport nat slib: 263.370 ton
- Transport ontwaterd slib 79.315 ton
- Transport gedroogd slib 13.640 ton
- Ontwaterd slib gedroogd 48.670 ton
- Ontwaterd slib verbrand 49.504 ton

Naast het zuiveringsproces is de unit Operations ook nauw betrokken bij alle projecten en een aantal innovatieve projecten ten behoeve van de instandhouding van de zuiveringsinstallaties.

In de meerjarenraming zijn een aantal doelstellingen verwoord voor de unit Operations. In de volgende teksten zijn de resultaten op hoofdlijnen weergegeven.

Thermische Drukhydrolyse (TDH)

De Thermische Drukhydrolyse is eind 2012 opgeleverd, maar is in de loop van 2013 geconfronteerd met aanloopproblemen. Mede door het innovatieve concept, is technische bijstelling van de installatie noodzakelijk gebleken. In 2014 heeft GMB een groot aantal technische wijzigingen doorgevoerd aan de installatie. Door uitvoering van deze noodzakelijke technische aanpassingen is minder elektriciteit opgewekt dan voorzien en minder slibreductie gerealiseerd. Voor de TDH geldt echter dat afspraken gemaakt zijn met de opdrachtnemer (GMB) over de verrekening van extra kosten. Samen met de unit FPC is hiervoor een rekenmodule ontwikkeld en worden de kosten gecompenseerd conform de aangepaste overeenkomst.

Personeel

Het personeelsbestand binnen de unit is niet aangepast, wel hebben tijdelijke aanvullingen plaatsgevonden om de zuiveringsprocessen te waarborgen. Extra inzet door het vaste personeel en aangevuld met tijdelijke krachten hebben ervoor gezorgd dat ondanks een aantal tegenvallers de begroting is gehaald.

Chemicaliën sliblijn

De chemicaliën voor de sliblijn worden gebruikt voor het ontwateren van het slib. De verbruikshoeveelheden van chemicaliën waren scherp begroot en ondanks extra inkoop ten gevolge van de tegenvallende resultaten van de TDH Venlo, is de begroting op deze post niet overschreden.

Elektriciteit

Voor 2014 is een inkoop volume van 51.562.000 KWh begroot. Ondanks het achterblijven van de eigen energieopwekking bedroeg de gerealiseerde inkoop 51.597.000 KWh. Voor 2015 staat een verdere optimalisatie van "eigen" opwekking op het programma zodat de doelstelling van verlaging inkoop behaald kan worden.

Aardgas

Voor aardgas geldt dat de droger van Susteren met 3.600.000 m³ de grootste verbruiker is. Daarnaast kent WBL nog twee middelgrote verbruikers van 60.000 tot 100.000 m³ en geldt voor de overige locaties dat het gas gebruikt voor verwarming en warm water. In het gehele jaar is met name minder gas op de droger ingekocht door optimalisatie maar ook verplaatsing van de slibafzet. In totaal is 472.000 m³ minder gas ingekocht.

Reiniging zuiveringstechnische werken

Reinigen van installatieonderdelen op de zuiveringsinstallaties wordt in opdracht en onder begeleiding van de unit Operations uitgevoerd. Door de gekozen constructie van afdekking op de nabezinktank moet iedere 5 jaar een grote reinigingsronde uitgevoerd worden. In totaal is 360.000 kg drijfslaag, verontreinigd met vetten en vezelmateriaal afgevoerd naar een verwerker in Dronten.

Transport derden nat slib

Op deze begrotingspost worden de kosten voor het transport van nat slib van een zuiveringsinstallatie zonder slibontwatering naar een zuiveringsinstallatie met slibontwatering geboekt. Voor deze kostensoort geldt dat zich geen bijzonderheden hebben voorgedaan.

Transport derden ontwaterd slib

Voor deze post geldt dat verhoging van het percentage droge stof van het ontwaterd slib een verlaging van het volume betekent met als gevolg dat minder ontwaterd slib getransporteerd hoeft te worden. Door aanpassing in productieprocessen en aanscherping van de transportbewegingen zijn de transporthoeveelheden duidelijk verlaagd met als gevolg lagere kosten voor het intern transport van ontwaterd slib.

Afzet ontwaterd slib naar derden

Het ontwaterd slib van de locaties Hoensbroek en Venlo dat niet verwerkt kan worden in de droger van Susteren is verwerkt bij de Slibverwerking Noord Brabant (SNB) te Moerdijk.

Voor de locatie Venlo geldt dat de TDH een volumereductie van het ontwaterd slib had moeten bewerkstelligen, echter door de aanloop is de reductie niet volledig behaald. Daarnaast zijn minder tonnen ontwaterd slib gedroogd in Susteren waardoor het totaal af te zetten volume hoger was dan begroot. Voor de droger Susteren geldt echter dat de variabele droogkosten nagenoeg gelijk zijn aan de afzetkosten en heeft deze verschuiving geen gevolg gehad voor de exploitatiekosten. De afzet vanaf de locatie Venlo wordt verrekend conform eerder vermelde contractwijziging met GMB.

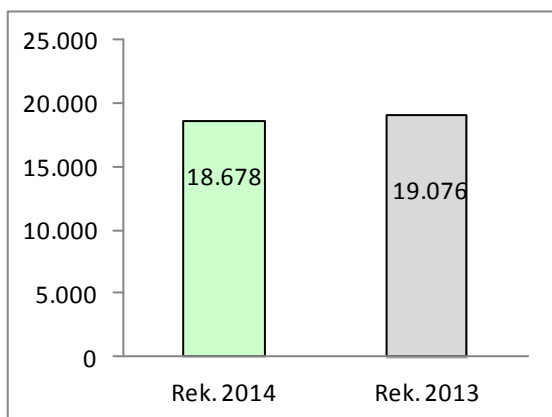
Om processen beter op elkaar te laten aansluiten, ter verbetering van de rolduidelijkheid en meer aandacht op het gebied van coaching, facilitering en ontwikkeling van talenten van medewerkers, is de unit Operations per 1 juli 2014 samengevoegd met de unit IPP en is de functie van teamleider geïntroduceerd.

Wat heeft het gekost?

Operations (bedragen x 1.000 euro)	Rekening 2014	Bijgestelde begroting 2014	Oorspr. begroting 2014	Rekening 2013
Salarissen	1.524	1.541	1.666	1.534
Sociale lasten	370	375	401	374
Overige personeelslasten	6	11	11	6
Personeel van derden	653	655	127	541
Voormalig personeel en bestuur	0	0	0	0
Totaal personeelslasten	2.554	2.581	2.205	2.455
Duurzame gebruiksgoederen	11	30	22	28
Overige gebruiks- en verbruiksgoederen	2.779	2.789	2.956	2.845
Energie	7.446	7.490	7.643	8.002
Huren en rechten	54	65	31	27
Verzekeringen	35	36	41	34
Belastingen	712	713	718	637
Onderhoud door derden	313	328	402	395
Overige diensten door derden	4.997	5.095	4.593	5.160
Totaal goederen en diensten van derden	16.347	16.547	16.406	17.129
Bijdrage aan bedrijven	0	0	0	0
Bijdragen aan overheden en overige	42	43	152	40
Totaal bijdragen aan derden	42	43	152	40
Toevoegingen aan voorzieningen	0	0	0	0
Onvoorzien	0	0	0	0
Totaal toevoegingen aan voorzieningen	0	0	0	0
TOTAAL LASTEN	18.943	19.172	18.763	19.624
BATEN				
Financiële baten	0	0	0	26
Personeelsbaten	0	0	0	0
Goederen en diensten aan derden	242	343	203	433
Bijdrage van derden	22	22	0	47
Onttrekking aan voorziening	0	0	0	42
TOTAAL BATEN	264	365	203	548
NETTO KOSTEN	18.678	18.807	18.560	19.076
PERSONEEL				
Aantal formatieplaatsen (fte's)	34,10	34,10	31,10	31,10
waarvan structureel bezet per ultimo	28,56			

Vergelijking netto kosten met Rekening 2013

(bedragen x € 1.000,-)

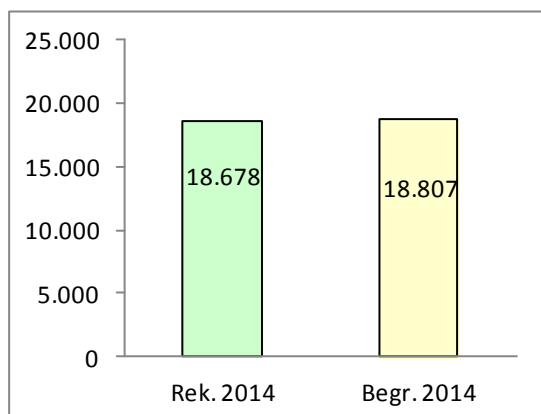
Verskil met de Rekening 2013

Ten opzichte van 2013 zijn de netto kosten met € 0,4 mln. afgenomen. Dit is het gevolg van:

- lagere uitgaven voor goederen en diensten € 0,8 mln.:
 - o de energielasten zijn met € 0,6 mln. gedaald als gevolg van lager gasverbruik en lager elektriciteitsverbruik;
 - o de overige diensten door derden zijn € 0,2 mln. lager door lagere uitgaven voor de bemonstering en analyse van afvalwater € 0,5 mln. en hogere uitgaven voor externe adviezen en onderzoek in het kader van onder andere het actualiseren van bedieningshandboeken, sleutelbeheer, etc.;
 - o onderhoud door derden is afgenomen met € 0,1 mln. als gevolg van de overheveling wagenparkbeheer naar HRM;
 - o de belastingen zijn toegenomen met € 0,1 mln.;
- lagere baten (€ 0,3 mln.) worden veroorzaakt door diverse kleinere posten. De grootste post betreft de lager dan geplande afrekening (€ 0,1 mln.) met GMB inzake de Thermische Drukhydrolyse
- hogere personeelslasten € 0,1 mln. aangezien in 2014 ten opzichte van 2013 meer gebruik is gemaakt van personeel van derden.

Vergelijking netto kosten met Begroting 2014

(bedragen x € 1.000,-)

Verschil met de Begroting 2014

De netto kosten zijn € 0,1 mln. lager dan de bijgestelde begroting. Dit is het gevolg van:

- de uitgaven voor goederen en diensten zijn € 0,2 mln. lager door:
 - o de uitgaven voor overige diensten door derden zijn € 0,1 mln. lager, met name als gevolg van lagere kosten voor het laboratorium;
 - o de sommatie van de lagere kosten op de overige kostensoorten in de groep goederen en diensten van derden;
- Lagere eigen baten (€ 0,1 mln.) als gevolg van een lager de begrote verrekening over 2014 van de TDH Venlo.

Relevante prestaties van de Unit Operations	Rekening 2014	Begroting 2014	Rekening 2013
Transport afvalwater			
m3 getransporteerd afvalwater (x 1.000)	148.826	155.000	158.210
Voldoen aan afnameverplichting (%)	100,0%	100,0%	100,0%
Zuiveren van afvalwater			
Totaal verwijderde i.e.'s (x 1.000)	1.740	1.732	1.550
Energieverbruik per verwijderde i.e. (in wattuur)	54,3	54,5	61,2
CZV-zuiveringspercentage (doelstelling = 90%)	93,1%	92,2%	92,0%
Fosfaatverwijdering (norm = 75%)	77,0%	76,0%	75,8%
Stikstofverwijdering (norm = 75%)	80,3%	78,8%	79,1%
Verwerken en afzetten van slib			
Aantal tds ontwaterd totaal	25.966	25.500	25.755
Afzet van gedroogd slib: tds naar Enci	13.639	13.500	13.151
Afzet van ontwaterd slib: tds naar verbrandingsinstallatie/stortplaats	13.260	11.500	12.549

3.4 Programma Onderhoud

Wat hebben we bereikt?

De unit Onderhoud (OND) is verantwoordelijk voor het onderhouden van de technische-infrastructuur van WBL. Daarnaast is OND verantwoordelijk voor het onderhouden van de infrastructuur van een aantal externe klanten (26 gemeenten en één waterschap (WPM)). De technische infrastructuur van WBL bestaat uit 18 rioolwaterzuiveringen (RWZI), 9 slibontwateringsinstallaties (SOI), 1 slibdrooginstallatie (SDI), 150 rioolgemalen en 540 kilometer transportleiding. Voor externe klanten onderhoudt OND bij gemeenten 795 objecten en bij WPM 95 gemalen en kunstwerken.

We streven ernaar middels onderhoud de infrastructuur zodanig te laten functioneren dat WBL voldoet aan alle veiligheidseisen, in staat is te voldoen aan de afnameverplichting, in staat is te voldoen aan de kwaliteitseisen van ons effluent, de maatschappelijke kosten geminimaliseerd worden en risico's op het gebied van veiligheid, gezondheid, milieu, kwaliteit en financiën beperkt en bewust genomen worden, waardoor strategische doelen behaald kunnen worden.

Middels planmatig onderhoud gericht op verlenging van levensduur voeren wij onderhoud uit. Het planmatig onderhoud wordt per locatie zoveel mogelijk gebundeld. Deze filosofie en werkwijze hebben geleid tot een duidelijke daling van het aantal storingen aan onze objecten en efficiëntere inzet van monteurs. De filosofie van planmatig levensduur verlengend onderhoud wordt ook gehanteerd bij werkzaamheden aan klantobjecten. Ook daar is een daling van het aantal storingen waarneembaar.

Door het verbeteren van processen wordt gewerkt aan het verhogen van de kwaliteit van de werkuitvoering hetgeen leidt tot verdere verbetering van de arbeidsbeleving en verdergaande verlaging van de netto kosten. Daarnaast laat WBL door het tonen van expertise zien een interessante samenwerkingspartner te zijn voor gemeenten.

Landelijk (Bestuursakkoord Water) is er toenemende aandacht voor de mogelijkheden tot efficiencyverbeteringen in de afvalwaterketen. Inmiddels hebben we veel ervaring opgedaan in 7 samenwerkingsprojecten met gemeenten voor beheer en onderhoud van gemalen (middels Lichte Gemeenschappelijke Regelingen). Daarnaast werken we met 23 gemeenten samen voor het beheer en onderhoud van IBA-systemen. IBA staat voor Individuele Behandeling Afvalwater. Een IBA-systeem zuivert huishoudelijk afvalwater kleinschalig, daar waar geen aansluiting op de riolering is. Zowel de schaal als een gestructureerde aanpak zullen leiden tot substantiële kostenverlagingen in de orde zoals aangegeven bij het Bestuursakkoord Water.

Met gemeenten voeren we drie samenwerkingspilots uit. In Parkstad wordt gekeken naar een geschikte juridische vorm van samenwerken. In Venlo worden kansen op samenwerking onderzocht en in Weert worden kansen op samenwerking onderzocht inclusief de juridische vorm.

Ook met WML wordt samengewerkt met als doel kosten en kwetsbaarheid van beide organisaties te verlagen. Samenwerking met WML voor de unit OND vindt plaats op het gebied van KLIK-meldingen en groenonderhoud.

Om veiligheid aan onze installaties te verhogen is intensief gewerkt aan het project ATEX, waarbij onze installaties technisch zijn verbeterd en bewustzijn en kennis op het gebied van ATEX bij de medewerkers zijn verhoogd. Met de huidige inzichten constateren we dat we geen onaanvaardbare risico's lopen.

Wat hebben we gedaan?

Door de gehanteerde onderhoudsfilosofie is het aantal storingen sinds 2009 met 40% afgenomen.

In 2014 zijn de voorbereidingen gestart voor het project Asset Management. De looptijd van dit project is tot en met 2018 gepland, maar wordt mogelijk versneld doorgevoerd. Voor zowel alle RWZI's en SOI's als voor onze transportleidingen en gemalen brengen wij middels dit project de technische staat en de restlevensduur van onze installaties in kaart en de te verwachten investeringen en het onderhoud tot het einde van de levensduur van de installatie. Daarmee zal de effectiviteit en efficiency van onze werkzaamheden verder toenemen. Het programma wordt gestart met de RWZI Venray inclusief het bijbehorende transportstelsel.

In 2014 is bestuurlijk besloten dat WBL vanaf 2015 het beheer en onderhoud van gemalen van de gemeente Weert gaat uitvoeren. Uitvoering vindt plaats middels een bestuursovereenkomst. De overeenkomst is van tijdelijke aard, totdat meer duidelijkheid is over de vorm van een nieuwe samenwerkingsorganisatie. De overeenkomst met gemeente Weert is de achtste samenwerkingsovereenkomst voor gemalenbeheer met een gemeente. Het aantal objecten dat wij voor externe klanten onderhouden wordt met circa 450 objecten verhoogd door deze samenwerking.

WBL verzorgt het beheer en onderhoud aan IBA-systemen van drieëntwintig gemeenten. Met tweeëntwintig gemeenten is overeenstemming bereikt over aanpassing van het contract, hetgeen betekent dat, in tegenstelling tot het verleden, met terugwerkende kracht vanaf 2014 kostenneutraal gewerkt wordt voor deze gemeenten. Met de drieëntwintigste gemeenten is nog geen overeenstemming bereikt.

Besloten is dat de samenwerking met WML per 2015 uitgebreid wordt middels wederzijds uitwisselen van elektrotechnische monteurs. De voorbereidingen hiervoor hebben in 2014 plaatsgevonden.

In de loop van 2014 hebben we ons voorgenomen het terreinbeheer volgens de Barometer Duurzaam Terreinbeheer op een niveau goud uit te voeren. In november zijn we geaudit, waarna WBL het certificaat op niveau goud heeft behaald.

We streven ernaar goede contacten te onderhouden met onderwijsinstellingen voor technisch personeel. Als erkend leerbedrijf hebben wij wederom enkele stagiaires een leerzame stageplek geboden.

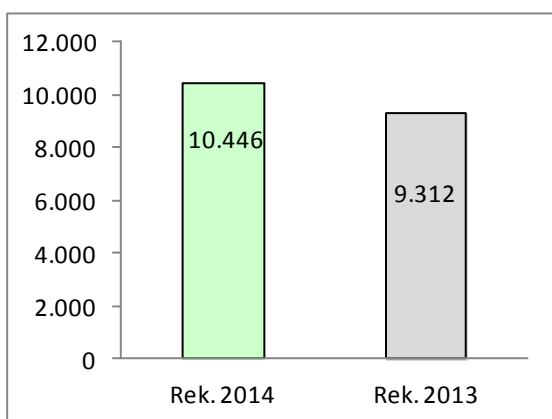
Om processen beter op elkaar af te laten stemmen en om medewerkers beter te coachen is de unit Onderhoud per 1 juli 2014 samengevoegd met de unit Bouwen en Renoveren en is de functie van teamleider geïntroduceerd.

Wat heeft het gekost?

Onderhoud (bedragen x 1.000 euro)	Rekening 2014	Bijgestelde begroting 2014	Oorspr. begroting 2014	Rekening 2013
Salarissen	2.258	2.259	2.320	2.189
Sociale lasten	577	582	588	560
Overige personeelslasten	9	13	13	13
Personeel van derden	238	239	159	153
Voormalig personeel en bestuur	0	0	0	0
Totaal personeelslasten	3.082	3.093	3.080	2.916
Duurzame gebruiksgoederen	55	64	66	69
Overige gebruiks- en verbruiksgoederen	3	4	2	4
Energie	0	0	0	0
Huren en rechten	14	14	7	1
Verzekeringen	2	2	2	1
Belastingen	0	0	0	0
Onderhoud door derden	8.200	8.200	7.443	6.713
Overige diensten door derden	116	119	126	246
Totaal goederen en diensten van derden	8.389	8.402	7.646	7.034
Bijdrage aan bedrijven	0	0	0	0
Bijdragen aan overheden en overige	0	0	0	0
Totaal bijdragen aan derden	0	0	0	0
Toevoegingen aan voorzieningen	0	0	0	0
Onvoorzien	0	0	0	0
Totaal toevoegingen aan voorzieningen	0	0	0	0
TOTAAL LASTEN	11.471	11.495	10.726	9.949
BATEN				
Financiële baten	0	0	0	0
Personeelsbaten	0	0	0	0
Goederen en diensten aan derden	1.025	1.022	700	637
Bijdrage van derden	0	0	0	0
Geactiveerde lasten	0	0	0	0
TOTAAL BATEN	1.025	1.022	700	637
NETTO KOSTEN	10.446	10.473	10.026	9.312
PERSONEEL				
Aantal formatieplaatsen (fte's)	44,70	44,70	44,50	44,70
waarvan structureel bezet per ultimo	43,00			

Vergelijking netto kosten met Rekening 2013

(bedragen x € 1.000,-)

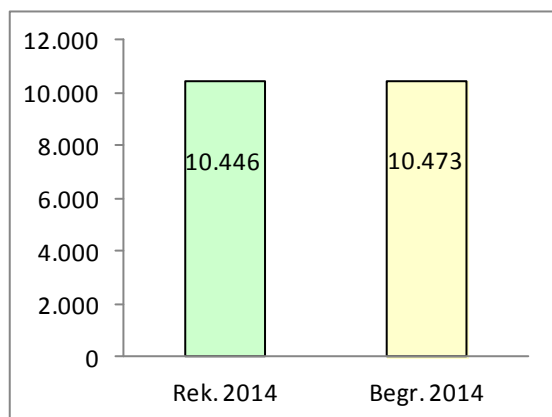
Verskil met de Rekening 2013

Ten opzichte van 2013 zijn de netto kosten met € 1,1 mln. toegenomen:

- de personele lasten zijn met bijna € 0,2 mln. toegenomen als gevolg van de toegenomen kosten voor eigen personeel (€ 0,1 mln.) en personeel van derden (€ 0,1 mln.);
- de goederen en diensten van derden zijn bijna € 1,4 mln. hoger dan in 2013 als gevolg van:
 - o de kosten aan onderhoud door derden zijn € 1,5 mln. hoger dan in 2013, met name als gevolg van niet begrote kosten voor onder andere ATEX, WKK revisie, bliksembeveiliging en vervanging en uitbreiding van online meetapparatuur. Op kostenniveau ziet de afwijking ten opzicht van 2013 er als volgt uit:
 - Hogere kosten voor elektro en mechanisch onderhoud (€ 0,7 mln.)
 - Hoger kosten civiel bouwkundig (€ 0,4 mln.)
 - Hogere kosten onderhoud terrein en groenvoorziening (€ 0,1 mln.)
 - Hogere kosten reinigen zuiveringstechnische werken (€ 0,1 mln.)
 - Hoger kosten onderhoud leidingen (€ 0,1 mln.)
 - De overige posten binnen deze groep zijn per saldo € 0,1 mln. hoger
 - o lagere kosten overige diensten door derden (€ 0,1 mln.) als gevolg van onder andere verminderde of wegvallen van kosten in 2014 voor de inzet van begeleiding werkprocessen en opzetten OPEX sheets.
- de baten zijn ten opzicht van 2013 met bijna € 0,4 mln. toegenomen als gevolg van de in 2014 afgesloten contracten met Gemeenten inzake het beheer en onderhoud van IBA's (ruim € 0,1 mln meer baten) en hogere baten voor het onderhoud en oplossen van storingen aan gemeentelijke zuiveringstechnische werken.

Vergelijking netto kosten met Begroting 2014

(bedragen x € 1.000,-)

Verschil met de Begroting 2014

De netto kosten zijn nagenoeg gelijk aan de bijgestelde begroting.

3.5 Programma HRM

Wat hebben we bereikt?

De fine-tuning van interne processen en de verdere digitalisering van de HR back office heeft geleid tot verdergaande efficiencyverbeteringen waardoor in 2013 een structurele formatiekrimp van 0,85 fte is gerealiseerd. De organisatie ontwikkeling per 1 juli 2014 heeft ertoe geleid dat 1,78 fte (taakveld administratieve dienstverlening) van unit HRM is overgegaan naar de nieuwe units BRO (0,89 fte) en unit OPPIT (0,89 fte). De financiële effecten van deze formatiekrimp zijn verwerkt in de begroting van 2014 en de Meerjarenraming.

Centralisering van facilitaire taken bij het taakveld facilitair heeft geleid tot minder verspilling, waardoor kosten zijn bespaard. Uitwerking van het begrip 'good hostmanship' houdt o.a. in dat tijdig rekening wordt gehouden met het groeiscenario van BsGW (denk aan het aanbieden van voldoende huisvestingsmogelijkheden en/of parkeervoorziening), waardoor de huurinkomsten zijn gestegen.

Wat hebben we gedaan?

In grote lijnen kunnen de geleverde prestaties als volgt worden samengevat.

Vanuit de unit HRM is de implementatie van het organisatie ontwikkeltraject per 1 juli 2014 alsmede de nieuwe inkooporganisatie per 1 januari 2015 gefaciliteerd en operationeel ondersteund middels voorbereiding van de besluitvorming en het OR adviestraject.

Ter verdere versterking van de managementinformatievoorziening zijn de HR Metrics per unit / team digitaal ter beschikking gesteld aan de managers / teamleiders, zodat ze voor hun eigen unit / team snel inzicht hebben in de HR prestatie-indicatoren op het gebied van o.a. ziekteverzuim, verlof, declaraties, formatie / bezetting e.d. Voor de directie is dit op WBL niveau uitgewerkt. Momenteel worden voorbereidingen getroffen om de HR Metrics verder uit te breiden met kpi's.

In het kader van centralisering van opleidingen bij de unit HRM zijn afspraken gemaakt met diverse opleidingsinstituten die ertoe leiden dat verplichte jaarlijkse opleidingen – in samenspraak met de operationele units - tijdig worden ingepland waardoor opleidingen meer verspreid over het jaar plaatsvinden en piekbelastingen qua opleiding zoveel mogelijk worden voorkomen. Daarnaast biedt het opgestelde functie opleidingsprofiel beter inzicht in hetgeen nodig is voor de ontwikkeling van de medewerker in zijn / haar huidige functie. Op initiatief van unit HRM zijn in 2014 alle vijf hoofdlocaties als leerwerkbedrijf geaccrediteerd, waardoor het WBL op elke hoofdlocatie een stageplaats / leerwerkplek kan aanbieden. Verder zijn alle processen rondom instroom en uitstroom gecentraliseerd en neergelegd bij de unit HRM.

Om beter te kunnen sturen op ontwikkeling en performance is een nieuwe TOP gesprekscyclus (inclusief verdere uitwerking van HPO competentie management, actualisatie functiebeschrijvingen) geïmplementeerd in de organisatie. Daarbij wordt gebruik gemaakt van de digitale module gesprekscyclus waardoor de informatievoorziening naar medewerkers en managers is verbeterd en het gehele administratieve proces (waaronder begrepen evaluatie en rapportage) van de TOP gesprekken efficiënter is ingericht.

Ter uitwerking van een activerend personeelsbeleid en de duurzame inzetbaarheid van mensen heeft in 2014 een verkort Preventief Medisch Onderzoek plaatsgevonden. Een uitgebreid preventief Medisch onderzoek zal weer in 2015 plaatsvinden. Daarnaast is uitwerking gegeven aan het opzetten van een gezondheidsprofiel per functie waarbij de gezondheidsrisico's per functie zijn geïnterpreteerd. Ook zijn de voorbereidingen gestart voor het opzetten van een vitaliteitprogramma.

Voorts is de geïmplementeerde werktijdenregeling (introductie plus- en minurensystematiek) dit jaar uitgebreid geëvalueerd en zijn aangedragen verbeterpunten opgepakt. De consequenties van de werkkostenregeling (wettelijke verplichting per 1 januari 2015) voor het WBL zijn geïnterpreteerd. Aan de implementatie van de werkkostenregeling in de financiële administratie en salarisadministratie is uitwerking gegeven.

Het aanbestedingstraject voor het Management Development Programma is afgerond en is definitief gegund aan Berenschot. Het MD Programma start in januari 2015 en zal doorlopen tot en met januari 2016.

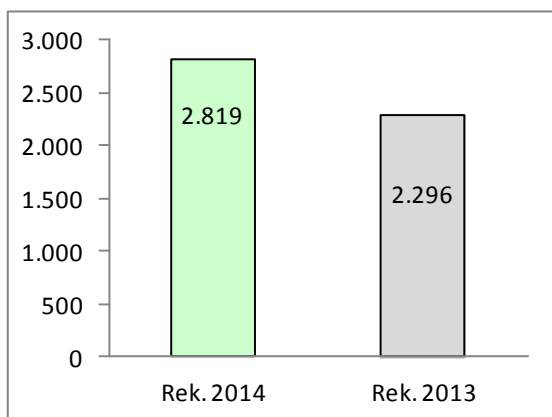
Bij het taakveld facilitaire dienstverlening is de overdracht van het beheer van het bedrijfswagenpark van de operationele units naar de unit HRM per 1 april 2014 gerealiseerd. Inmiddels zijn diverse optimalisatieverbeteringen gerealiseerd (bv meer taken neergelegd bij de autoleverancier), is een handboek beheer bedrijfswagenpark opgesteld waarin alle processen zijn beschreven en een concept regeling bedrijfswagenpark opgesteld, waarin o.a. de rechten en plichten van de gebruiker van een bedrijfsauto zijn opgenomen. In 2014 is gestart met het in kaart brengen van de gewenste situatie van het bedrijfswagenpark voor het opstellen van een programma van eisen uitgewerkt ter voorbereiding op het aanbestedingstraject voor aanschaf van nieuwe bedrijfsauto's in 2015. Daarnaast zijn in het kader van het gebouwenbeheer de toiletgroepen van het kantoor gerenoveerd en zijn de aanbestedingstrajecten voor uitbesteding catering, schoonmaak van gebouwen en werktuigbouwkundige werkzaamheden afgerond.

Wat heeft het gekost?

HRM (bedragen x 1.000 euro)	Rekening 2014	Bijgestelde begroting 2014	Oorspr. begroting 2014	Rekening 2013
Salarissen	696	708	811	608
Sociale lasten	164	166	191	146
Overige personeelslasten	574	575	567	552
Personeel van derden	56	57	5	91
Voormalig personeel en bestuur	146	147	120	194
Totaal personeelslasten	1.636	1.653	1.695	1.590
Duurzame gebruiksgoederen	126	127	68	59
Overige gebruiks- en verbruiksgoederen	120	120	204	121
Energie	265	265	218	250
Huren en rechten	48	49	36	54
Verzekeringen	66	69	81	76
Belastingen	19	24	34	6
Onderhoud door derden	755	756	603	553
Overige diensten door derden	418	419	179	174
Totaal goederen en diensten van derden	1.816	1.829	1.422	1.294
Bijdrage aan bedrijven	0	0	0	0
Bijdragen aan overheden en overige	0	0	0	0
Totaal bijdragen aan derden	0	0	0	0
Toevoegingen aan voorzieningen	65	65	80	78
Onvoorzien	0	0	0	0
Totaal toevoegingen aan voorzieningen	65	65	80	78
TOTAAL LASTEN	3.517	3.546	3.197	2.963
BATEN				
Financiële baten	0	0	0	0
Personeelsbaten	0	0	0	0
Goederen en diensten aan derden	698	700	495	650
Bijdrage van derden	0	0	0	16
Geactiveerde lasten	0	0	0	0
TOTAAL BATEN	698	700	495	666
NETTO KOSTEN	2.819	2.846	2.702	2.296
PERSONEEL				
Aantal formatieplaatsen (fte's)	14,00	14,00	14,00	14,00
waarvan structureel bezet per ultimo	12,51			

Vergelijking netto kosten met Rekening 2013

(bedragen x € 1.000,-)

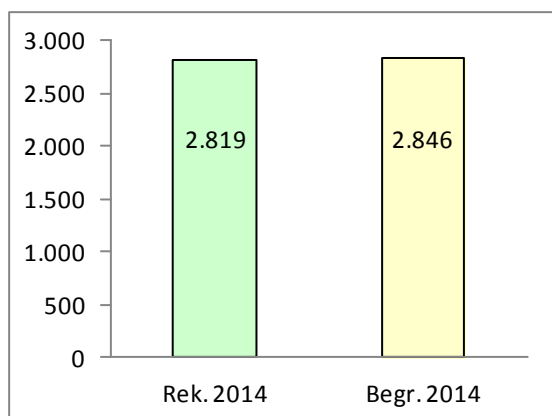
Verschil met de Rekening 2013

De netto kosten zijn met ruim € 0,5 mln. gestegen ten opzichte van 2013 als een saldo van:

- hogere uitgaven voor goederen en diensten van derden € 0,5 mln. veroorzaakt door:
 - o hogere uitgaven voor overige diensten door derden (€ 0,2 mln.) als gevolg van extra kosten op het taakveld communicatie, de uitwerking van de TOP gesprekscyclus en organisatie familiedag.
 - o hogere onderhoudskosten door derden € 0,2 mln. vanwege de centralisatie van het wagenparkbeheer van Operations en Onderhoud naar HRM.
 - o hogere kosten duurzame gebruiksgoederen (€ 0,1 mln.) als gevolg van aanschaf extra meubilair voor de centrale regelkamer, roerzaal en nieuwe werkplekinrichting kantoor Roermond

Vergelijking netto kosten met Begroting 2014

(bedragen x € 1.000,-)

Verschil met de Begroting 2014

De netto kosten zijn nagenoeg gelijk aan de bijgestelde begroting.

3.6 Programma Financiën, Planning, Concerncontrol

De unit Financiën, Planning, Concerncontrol (FPC) wil als kwalitatief hoogwaardige unit de opgedragen taken zo efficiënt en effectief mogelijk uitvoeren en het bestuur, management en de organisatie optimaal ondersteunen bij de beheersing van bedrijfsvoeringprocessen.

Het takenpakket van de unit is divers en daar is de organisatie van de unit dan ook een afspiegeling van. De unit bestaat uit de onderdelen: Financieel Beheer, Financieel Beleid, coördinatie inkoop, Kwaliteit, Arbo en Milieu (KAM) en organisatieontwikkeling.

Wat hebben we bereikt?

Invulling gevend aan de in 2013 hernieuwd bepaalde identiteit van FPC zijn acties uitgevoerd die passen bij het motto van de unit “flexibel als het kan, standvastig als het moet”, onder andere bestaande uit versterken van de professionaliteit, voortzetten van de nieuwe functie van businesscontrol bij het WBL, versterken van de rol als onafhankelijke sparringpartner.

Invulling geven aan de functie van businesscontroller is mede ingegeven door een klantvraag vanuit meerdere units. Een functionaris die dicht bij de business staat en zich zowel als sparringpartner maar ook als luis in de pels beweegt door de hele organisatie.

In het streven naar verdere optimalisatie met betrekking tot inkoop en aanbesteding is in 2014 het onderzoek verdiept naar een verdere professionalisering van organisatie en inrichting van de inkoopfunctie. Op grond van de resultaten van dit onderzoek is eind 2014 besloten om per 2015 over te stappen op een meer gecentraliseerde inkooporganisatie.

Gelet op het aflopen van de certificaten voor Kwaliteit, Arbo en Milieuzorg, heeft er in 2014 een hercertificering plaatsgevonden, met als resultaat dat aan het WBL wederom de betreffende certificaten zijn verleend.

Wat hebben we gedaan?

Voldaan is aan het tijdig opleveren van kernproducten van de unit FPC zoals de periodieke managementrapportage, het normen- en toetsingskader, het voteren van paraplukredieten, jaarrekening en -verslag en de begroting + meerjarenraming aan het bestuur.

Zoals bovenstaand aangegeven is de functie businesscontroller gecontinueerd; de daaraan gerelateerde werkzaamheden bestaan uit het leggen van een duidelijke relatie tussen prestaties en financiën, met aandacht voor eenduidige herleidbaarheid van productieaantallen.

Om de financiële gevolgen van een wijzigende planning van investeringsprojecten steeds up-to-date te hebben, is een dynamisch rekenmodelmodel geïmplementeerd. Daarnaast is de inrichting van de administratie aangepast op de reorganisatie per 1-7-2014 en op de regelgeving met betrekking tot de implementatie van de werkkostenregeling alsook van het schatkistbankieren.

Parallel aan een zich ontwikkelend WBL is ook de rol van KAM aan verandering onderhevig. Een meer ondersteunende, sparrende en toetsende rol en minder in de uitvoering. Een nadere concretisering van de nieuwe rol wordt meegenomen in het organisatiebrede project Veilig werken, Gewoon doen. Regulier verzorgt KAM maandelijks een rapportage inzake meldingen van onveilige situaties en/of handelingen, klachten, ongevallen, etc.

Ingegeven door de stap naar een meer centrale inkoop in het kader van een verdere professionalisering, zijn de procedures, de verantwoordingsformulieren alsook het handboek inkoop- en aanbesteding geactualiseerd, gelet op de start van deze nieuwe opzet per 2015.

In het verlengde van de hernieuwde definitie van missie, visie en ambitie zijn de bedrijfsfuncties en de producten behorende bij deze bedrijfsfuncties gedefinieerd en vastgelegd in een blauwdruk van bedrijfsfuncties WBL, met vermelding van de verantwoordelijke unit.

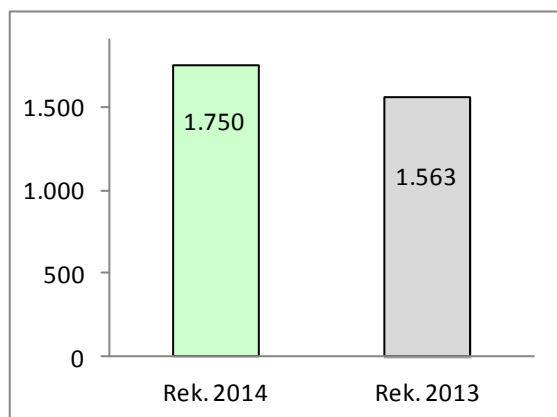
Tevens is op basis van het INK-model een systematiek geïmplementeerd om de vertaalslag te maken van missie, visie, ambitie, strategische doelen, naar jaarplannen voor de individuele units. In 2015 wordt deze systematiek verder uitgewerkt en toegepast.

Wat heeft het gekost?

Financiën, Planning, Concerncontrol (bedragen x 1.000 euro)	Rekening 2014	Bijgestelde begroting 2014	Oorspr. begroting 2014	Rekening 2013
Salarissen	1.011	1.047	1.069	1.010
Sociale lasten	259	260	271	256
Overige personeelslasten	2	4	4	1
Personeel van derden	220	221	26	39
Voormalig personeel en bestuur	0	0	0	0
Totaal personeelslasten	1.493	1.531	1.369	1.306
Duurzame gebruiksgoederen	1	5	15	0
Overige gebruiks- en verbruiksgoederen	8	13	13	6
Energie	0	0	0	0
Huren en rechten	0	0	0	0
Verzekeringen	1	1	1	0
Belastingen	0	0	0	0
Onderhoud door derden	0	0	0	0
Overige diensten door derden	249	250	240	250
Totaal goederen en diensten van derden	258	269	269	257
Bijdrage aan bedrijven	0	0	0	0
Bijdragen aan overheden en overige	0	0	0	0
Totaal bijdragen aan derden	0	0	0	0
Toevoegingen aan voorzieningen	0	0	0	0
Onvoorzien	0	0	0	0
Totaal toevoegingen aan voorzieningen	0	0	0	0
TOTAAL LASTEN	1.751	1.800	1.638	1.563
BATEN				
Financiële baten	0	0	0	0
Personeelsbaten	0	0	0	0
Goederen en diensten aan derden	1	0	0	0
Bijdrage van derden	0	0	0	0
Geactiveerde lasten	0	0	0	0
TOTAAL BATEN	1	0	0	0
NETTO KOSTEN	1.750	1.800	1.638	1.563
PERSONEEL				
Aantal formatieplaatsen (fte's)	14,39	14,39	14,39	14,39
waarvan structureel bezet per ultimo	14,34			

Vergelijking netto kosten met Rekening 2013

(bedragen x € 1.000,-)

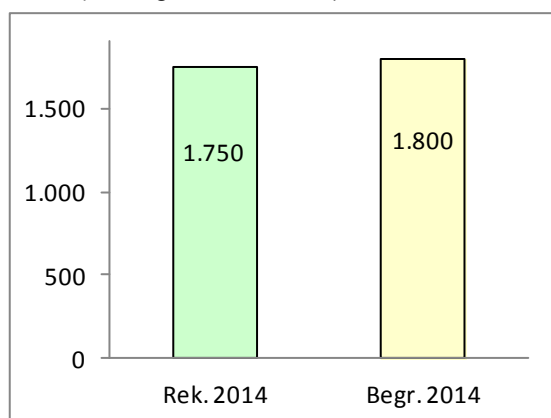

Verschil met de Rekening 2013

De netto kosten zijn ten opzichte van 2013 gestegen met € 0,2 mln. als gevolg van hogere personele lasten en zijn het gevolg van de inhuur van een businesscontroller.

Vergelijking netto kosten met Begroting 2014

(bedragen x € 1.000,-)

Verschil met de Begroting 2014

De gerealiseerde netto kosten zijn nagenoeg gelijk aan de bijgestelde begroting.

3.7 Programma Bestuur, Directie en Bovenformatief

Positionering Bestuur en Directie

Het Dagelijks Bestuur van het WBL bestaat uit zes onbezoldigde bestuursleden waarvan er drie worden afgevaardigd door het waterschap Roer en Overmaas en eveneens drie worden afgevaardigd door het waterschap Peel en Maasvallei.

Het Algemeen Bestuur bestaat uit de leden van het Dagelijks Bestuur aangevuld met acht leden uit de algemeen besturen van de waterschappen WRO en WPM (per waterschap vier leden).

De Directeur van het Waterschapsbedrijf is belast met de dagelijkse aansturing.

Positionering Bovenformatief

De organisatorische ontwikkelingen sedert de oprichting van het Waterschapsbedrijf hebben het nut en de benodigde flexibiliteit aangetoond van een afzonderlijk budget voor Bovenformatief.

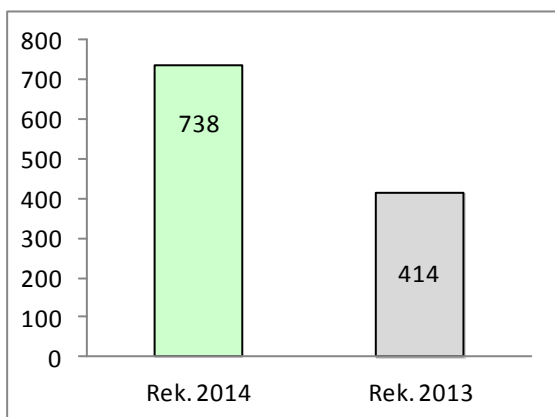
In 2014 bestaat de bovenformatieve bezetting uit 2,0 fte en vanaf juni uit 1,0 fte..

Wat heeft het gekost?

Directie (bedragen x 1.000 euro)	Rekening 2014	Bijgestelde begroting 2014	Oorspr. begroting 2014	Rekening 2013
Salarissen	135	136	126	133
Sociale lasten	29	29	29	28
Overige personeelslasten	47	54	58	43
Totaal personeelslasten	211	219	213	205
Duurzame gebruiksgoederen	0	6	21	0
Overige gebruiks- en verbruiksgoederen	46	53	38	13
Overige diensten door derden	480	500	215	195
Totaal goederen en diensten van derden	525	559	274	209
Bijdragen aan overheden en overige	1	2	0	0
Totaal bijdragen aan derden	1	2	0	0
Onvoorzien	0	11	282	0
Totaal toevoegingen aan voorzieningen	0	11	282	0
TOTAAL LASTEN	738	790	769	414
TOTAAL BATEN	0	0	0	0
NETTO KOSTEN	738	790	769	414
PERSONEEL				
Aantal formatieplaatsen (fte's)	1,00	1,00	1,00	1,00
waarvan structureel bezet per ultimo	1,00			

Vergelijking netto kosten met Rekening 2013

(bedragen x € 1.000,-)

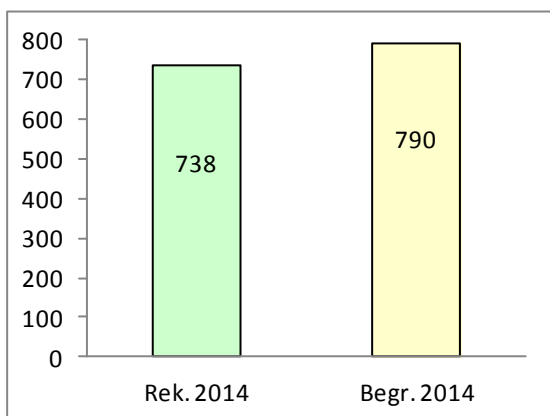
Verschil met de Rekening 2013

De netto kosten zijn ten opzichte van 2013 toegenomen met € 0,3 mln. als gevolg van:

- hogere advieskosten door inzet externe expertise voor een opgestart WBL-breed project met betrekking tot veilig werken, genoemd "Veilig werken, gewoon doen".
- Kosten voor extern advies en ondersteuning met betrekking tot de oprichting van Verdygo-BV.
- Hogere kosten voor overige diensten door derden voor onder andere advisering en onderzoek naar samenwerkingsvormen met een gemeente.

Vergelijking netto kosten met Begroting 2014

(bedragen x € 1.000,-)

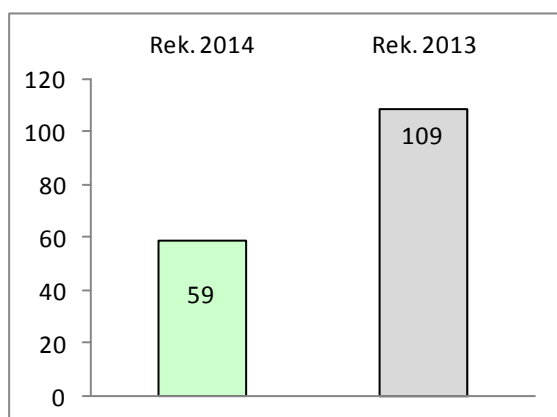
Verschil met de Begroting 2014

De gerealiseerde netto kosten zijn € 0,05 mln lager dan de bijgestelde begroting) en zijn het saldo van enkele kleinere afwijkingen binnen diverse kostengroepen.

Bestuur (bedragen x 1.000 euro)	Rekening 2014	Bijgestelde begroting 2014	Oorspr. begroting 2014	Rekening 2013
Voormalig personeel en bestuur	28	36	57	26
Totaal personeelslasten	28	36	57	26
Overige gebruiks- en verbruiksgoederen	5	6	4	9
Overige diensten door derden	7	15	15	56
Totaal goederen en diensten van derden	13	21	19	65
Bijdragen aan overheden en overige	18	19	0	19
Totaal bijdragen aan derden	18	19	0	19
TOTAAL LASTEN	59	77	77	109
TOTAAL BATEN	0	0	0	0
NETTO KOSTEN	59	77	77	109
PERSONEEL				
Aantal formatieplaatsen (fte's)	0,00	0,00	0,00	0,00
waarvan structureel bezet per ultimo	0,00			

Vergelijking netto kosten met Rekening 2013

(bedragen x € 1.000,-)

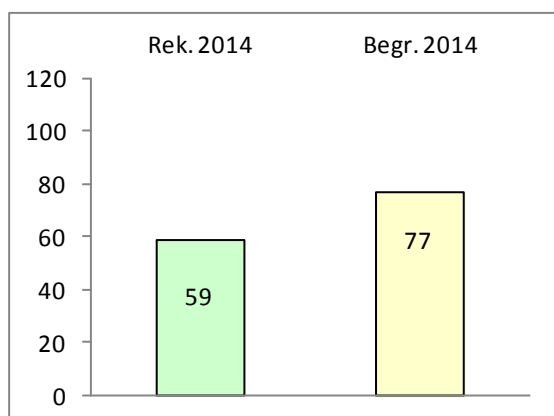

Verschil met de Rekening 2013

De netto kosten 2014 zijn lager dan de netto kosten 2013 (€ 0,05 mln) als gevolg van lagere kosten overige diensten door derden. In 2013 is onderzoek uitgevoerd naar de toekomstige vormgeving van 'governance'. In 2014 zijn in dit kader geen kosten gemaakt.

Vergelijking netto kosten met Begroting 2014

(bedragen x € 1.000,-)

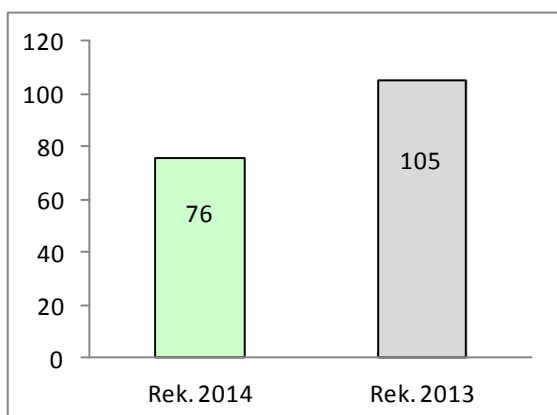
Verschil met de Begroting 2014

De gerealiseerde netto kosten zijn nagenoeg gelijk aan de bijgestelde begroting.

Bovenformatief (bedragen x 1.000 euro)	Rekening 2014	Bijgestelde begroting 2014	Oorspr. begroting 2014	Rekening 2013
Salarissen	60	60	130	85
Sociale lasten	16	17	37	21
Totaal personeelslasten	76	77	167	106
Overige diensten door derden	0	2	2	0
Totaal goederen en diensten van derden	0	2	2	0
TOTAAL LASTEN	76	79	169	106
BATEN				
Personeelsbaten	0	0	0	1
TOTAAL BATEN	0	0	0	1
NETTO KOSTEN	76	79	169	105
PERSONEEL				
Aantal formatieplaatsen (fte's)	3,00	3,00	3,00	3,00
waarvan structureel bezet per ultimo	1,00			

Vergelijking netto kosten met Rekening 2013

(bedragen x € 1.000,-)

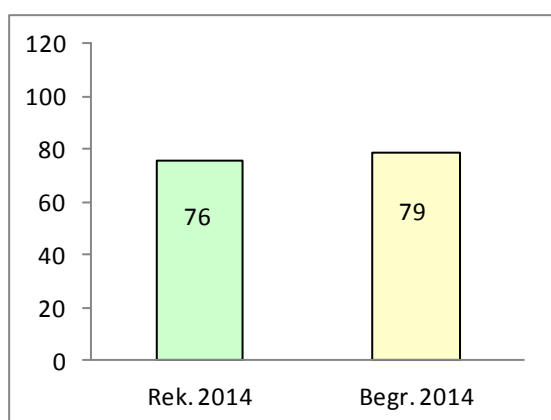

Vershil met de Rekening 2013

De netto kosten 2014 zijn lager dan de netto kosten 2013 als gevolg van een gemiddeld genomen lagere bezetting over 2014 ten opzichte van 2013.

Vergelijking netto kosten met Begroting 2014

(bedragen x € 1.000,-)

Vershil met de Begroting 2014

De gerealiseerde netto kosten zijn nagenoeg gelijk aan de bijgestelde begroting.

3.8 Programma Kapitaallasten

Kapitaallasten (bedragen x 1.000 euro)	Rekening 2014	Bijgestelde begroting 2014	Oorspr. begroting 2014	Rekening 2013
LASTEN				
Rentelasten	1.806	1.825	0	1.982
Afschrijving	5.027	5.256	0	5.325
Getransporteerd afvalwater	6.832	7.080	0	7.307
Rentelasten	4.958	5.068	0	5.313
Afschrijving	12.302	12.509	0	12.182
Gezuiverd afvalwater	17.259	17.576	0	17.494
Rentelasten	875	864	0	935
Afschrijving	3.082	3.685	0	3.078
Verwerkt slib	3.957	4.549	0	4.013
Rentelasten	3	3	0	3
Afschrijving	32	32	0	47
Financ.beleid, financ.administratie	35	35	0	50
Rentelasten	3	3	0	4
Afschrijving	22	22	0	22
Human Resource Management	25	25	0	26
Rentelasten	250	247	0	283
Afschrijving	802	802	0	857
Huisvesting en Interne faciliteiten	1.052	1.049	0	1.141
Rentelasten	38	26	0	40
Afschrijving	443	373	0	388
Automatisering	481	398	0	427
Rentelasten	0	0	0	0
Afschrijving	0	0	0	0
Kwaliteit-Arbo-Milieuzorg	0	0	0	0
Rentelasten	75	106	0	185
Afschrijving	0	-700	0	0
Overig ondersteunend	75	-594	0	185
Totaal rentelasten	8.008	8.140	8.650	8.745
Totaal afschrijvingen	21.710	21.979	22.666	21.899
TOTAAL LASTEN	29.718	30.120	31.316	30.644
BATEN				
Financiële baten	9	0	0	13
Human Resource management	9	0	0	13
Financiële baten	63	80	80	76
Geactiveerde bouwrente	75	80	350	185
Externe rentebaten	0	0	0	0
Overig ondersteunend	138	160	430	261
TOTAAL BATEN	147	160	430	274
NETTO KOSTEN	29.570	29.960	30.886	30.370

Toelichting kapitaallasten

De kapitaallasten worden bepaald door twee factoren:

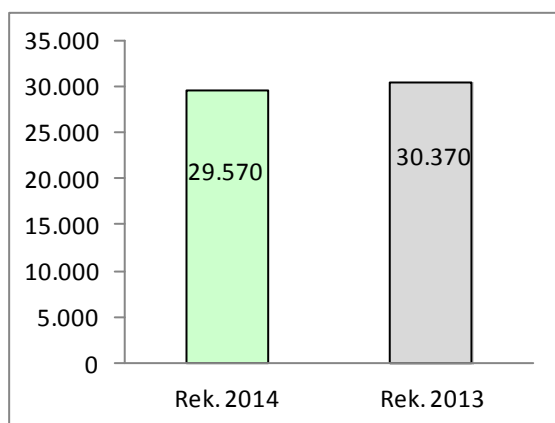
- de investeringen in het verleden en de daaraan verbonden vrijval van kapitaallasten;
- de nieuwe investeringen in 2014.

De afschrijvingen voor het jaar 2014 zijn als volgt berekend:

1. Op basis van de staat van activa bij de jaarrekening 2013 worden de afschrijvingen voor 2014 doorgetrokken.
2. Daarnaast worden op basis van de aangeleverde:
 - gereedmeldingen cq. ingebruiknames,
 - processen verbaal van oplevering,
 - bij de Marap aangegeven af te sluiten projecten,
 - uitgaven op projecten die reeds in de staat van activa zijn opgenomen,de afschrijvingskosten voor het jaar 2014 berekend.

Vergelijking netto kosten met Rekening 2013

(bedragen x € 1.000,-)

Verschil met de Rekening 2013

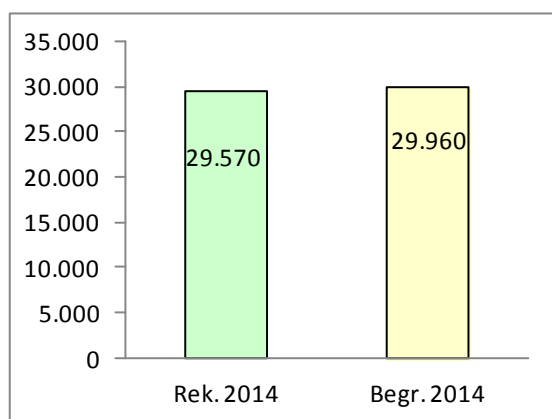
De totale netto kosten van rente en afschrijvingen zijn in 2014 € 0,8 mln. lager dan in het jaar 2013.

Verder uitgesplitst naar lasten en baten zien de verschillen tussen 2014 en 2013 er als volgt uit:

- De rentelasten 2014 bedragen € 8,0 mln. en zijn daarmee € 0,7 mln. lager dan in 2013;
- De afschrijvingskosten 2014 bedragen € 21,7 mln. t.o.v. € 21,9 mln in 2013.
- De totale baten zijn ruim € 0,1 mln. lager dan vorig jaar als gevolg van lagere geactiveerde bouwrente ten gevolge van de verminderde omvang van onderhanden werken.

Vergelijking netto kosten met Begroting 2014

(bedragen x € 1.000,-)

Het totaal van de netto kapitaallasten over 2014 is € 390.000 lager dan begroot.

LASTEN

De totale kosten van rente en afschrijvingen zijn € 402.000 hoger dan begroot.

Rentekosten

De rentekosten dalen ten opzichte van de bijgestelde begroting met € 132.000.

De lager dan begrote rentekosten zijn met name het gevolg van:

- De afgesloten langlopende leningen waarop jaarlijks aflossing en rente betaald moet worden.
Door de lager dan geplande investeringsuitgaven in 2014 is eind 2014 besloten om geen langlopende lening af te sluiten. Dit levert een rentevoordeel in 2014 op van ca. € 20.000.
- De rentelasten/-baten voortvloeiend uit de stand in de rekening-courant. In juli is een rentevergoeding ad € 127.000 ontvangen voor de te late betaling van de bijdrage van derden in het project transportleiding MAA-rwzi Limmel.
- Daarnaast is ca. € 15.000 aan rente betaald over de negatieve rekening-courantstand.

Afschrijvingskosten

Van belang voor bepaling van de afschrijving is het moment waarop het actief/project in gebruik is genomen. Is dit in de 1e helft van het jaar dan wordt in 2014 met de afschrijving gestart. Is dit in de 2e helft van 2014 dan start de afschrijving in 2015. Er zijn enkele projecten, bijvoorbeeld Wauter, waarbij op uitgaven in het jaar direct wordt afgeschreven omdat de activa direct in gebruik worden genomen.

De afschrijvingskosten dalen ten opzichte van de bijgestelde begroting met € 270.000.

De lagere afschrijvingen voor 2014 worden voornamelijk veroorzaakt door lager dan geplande uitgaven op projecten waarop reeds wordt afgeschreven dan wel dat de datum van gereedkomen van projecten door vertraging in de uitvoering is uitgesteld. De belangrijkste zijn:

- Revisie en actualisatie ATEX
- Vernieuwen frequentieregelaars
- Heerlen renovatie onderdelen

- Gem. Schinnen vervangen afsluiters

Het effect van de lagere investeringen in 2014 van € 25,1 mln. (primitief begroot) naar een realisatie van € 13,4 mln. (-/- € 11,7 mln.) heeft behalve voor 2014 ook gevolgen voor de jaren na 2014. Ca. € 8,0 mln is doorgeschoven naar 2015 en volgende jaren. Het betreft m.n. Verdygo Simpelveld en Roermond.

BATEN

De totale baten zijn € 22.000 lager dan begroot. Dit wordt verschil wordt verklaard door:

- De geactiveerde bouwrente is € 5.000 lager ten opzichte van de bijgestelde begroting. Bouwrente wordt toegerekend aan projecten gedurende de uitvoeringsperiode tot het moment van gereedmelding/ingebruikname. Er zijn in 2014 minder projecten in uitvoering waardoor de geactiveerde bouwrente lager is dan begroot.
- Daarnaast is de rekenrente voor de rentetoevoeging aan de reserves lager (€ 8.000) omdat het gemiddelde rentepercentage over 2014 lager uitvalt dan gepland.

Onderstaand volgt een toelichting op de ontwikkeling van de kapitaallasten per activiteit.

Getransporteerd afvalwater

Investerings: in de bijgestelde begroting 2014 zijn € 4,1 mln. aan investeringen gepland voor deze activiteit. Gerealiseerd is € 4,1 mln.

Kapitaallasten: de kapitaallasten bedragen € 6,8 mln. en zijn € 0,2 mln. lager dan gepland.

Gezuiverd afvalwater

Investerings: in de bijgestelde begroting 2014 zijn € 9,6 mln. aan investeringen gepland voor deze activiteit. Gerealiseerd is € 9,1 mln.

Kapitaallasten: de gerealiseerde kapitaallasten in 2014 bedragen € 17,3 mln. gepland is € 17,6 mln.

Verwerkt slib

Investerings: in de bijgestelde begroting voor 2014 zijn € 0,2 mln. aan investeringen gepland voor deze activiteit. Gerealiseerd is € 0,1 mln.

Kapitaallasten: de geplande kapitaallasten bedragen € 4,5 mln. en de gerealiseerde kapitaallasten bedragen € 4,0 mln.

Financieel beleid, financiële administratie

Investerings: In de begroting voor 2014 zijn geen investeringen gepland voor deze activiteit.

Kapitaallasten: de gerealiseerd kapitaallasten ad € 0,03 mln. zijn gelijk aan de begroting.

Huisvesting + interne faciliteiten:

Investerings: in de bijgestelde begroting voor 2014 is € 0,35 mln. aan investeringen gepland voor deze activiteit. Gerealiseerd is € 0,33 mln.

Kapitaallasten: de geplande en gerealiseerde kapitaallasten bedragen € 1,05 mln.

Human Resource Management:

Investerings: voor 2014 zijn geen investeringen gepland voor deze activiteit.

Kapitaallasten: de geplande en gerealiseerde kapitaallasten bedragen € 0,03 mln.

Automatisering:

Investerings: in de bijgestelde begroting voor 2014 is € 0,25 mln. aan investeringen gepland voor deze activiteit. Gerealiseerd is € 0,19 mln.

Kapitaallasten: de geplande kapitaallasten bedragen € 0,40 mln. en de gerealiseerde kapitaallasten bedragen € 0,48 mln.

Kwaliteit, Arbeid en Milieuzorg

Investerings: er zijn geen investeringen gepland voor deze activiteit.

Kapitaallasten: de geplande en gerealiseerde kapitaallasten bedragen € 0 mln.

Overig Ondersteunend

Investerings: er zijn geen investeringen gepland voor deze activiteit.

Kapitaallasten: de geplande kapitaallasten bedragen -/- € 0,6 mln. en de gerealiseerde kapitaallasten bedragen € 0,08 mln.

4 De Financiering (treasury)

4.1 Treasurystatuut

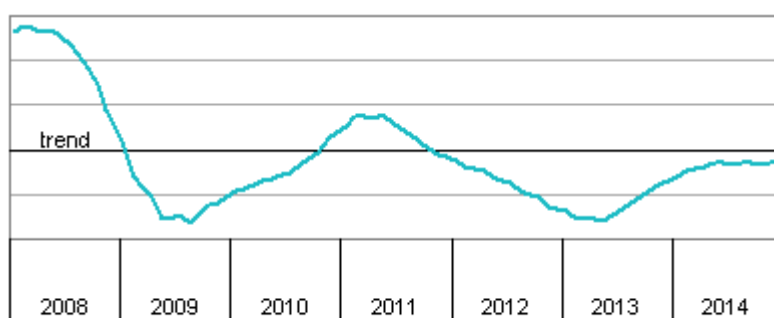
Met ingang van 2009 zijn wijzigingen opgetreden in de Wet FIDO (financiering decentrale overheden) en in de RUDDO (regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden). Voor het Waterschapsbedrijf Limburg was dit reden om een nieuw financieringsstatuut op te stellen, gebaseerd op het landelijke concept-model. Daarnaast is het statuut afgestemd op het vigerende delegatiebesluit van het Algemeen Bestuur en op de daarvan afgeleide mandaatbesluiten en wordt met dit statuut een nadere invulling gegeven aan de uitoefening van de financieringsfunctie (opgedragen aan het Dagelijks Bestuur bij “Verordening beleids- en verantwoordingsfunctie Waterschapsbedrijf Limburg”).

Het nieuwe Financieringsstatuut is vastgesteld in de AB-vergadering van 8 december 2010.

De treasuryparagraaf van de Jaarrekening wordt gebruikt om de uitvoering te toetsen. De treasuryparagraaf kent een aantal voorgeschreven onderwerpen.

4.2 Algemene interne en externe ontwikkelingen

Het conjunctuurbeeld volgens de Conjunctuurklok van het CBS vertoont in de laatste maanden van 2014 weinig beweging. Het economisch herstel blijft broos. Vanaf de zomer van 2013 tot het voorjaar van 2014 verbeterde de conjunctuur gestaag, maar sindsdien is het tempo eruit. In de conjunctuurklok komt vrijwel alle belangrijke economische informatie (in totaal 15 indicatoren) die het CBS heeft gepubliceerd samen.

Bron: CBS

- Per saldo stond de Nederlandse economie er eind september 2014 beter (0,4 procent) voor dan eind 2013, maar het herstel is nog fragiel. Ten opzichte van de hoogconjunctuur in de eerste helft van 2008 is de Nederlandse economie nog altijd 2,4 procent kleiner.

4.3 De ontwikkeling in de financierings-, beleggings- en vermogensbehoefte

In de begroting 2014 van het WBL werd een financieringsbehoefte berekend van € 20,4 mln., te financieren middels één of meerdere langlopende geldleningen tegen een verwacht renteniveau van 4,0%.

Onderstaand overzicht toont aan dat de financieringsbehoefte zich in werkelijkheid anders ontwikkelde.

(x € 1 mln.)	begroot	realisatie
Investeringsen	25,1	13,4
Aflossingen	18,9	18,4
Afschrijvingen	-22,7	-21,7
Kapitaalbehoefte	21,3	10,1

Anders dan gepland is er in 2014 geen nieuwe vaste geldlening afgesloten, omdat vanwege de relatief lage investeringsuitgaven volstaan kon worden met financiering van de liquiditeitsbehoefte uit rekening-courant.

De reguliere investeringen waren in 2014 aanmerkelijk lager dan oorspronkelijk geraamd. Voor een toelichting wordt verwezen naar paragraaf 2.4.

4.4 De ontwikkeling van de renterisiconorm en de kasgeldlimiet

De regels voor een juiste toepassing van het aantrekken van vreemd vermogen zijn vastgelegd in de Wet Financiering decentrale overheden (Wet Fido). Deze wet heeft als doel een solide financiering en kredietwaardigheid van decentrale overheden te bevorderen en in stand te houden. Om deze doelstellingen te kunnen toetsen hanteert de wet twee instrumenten:

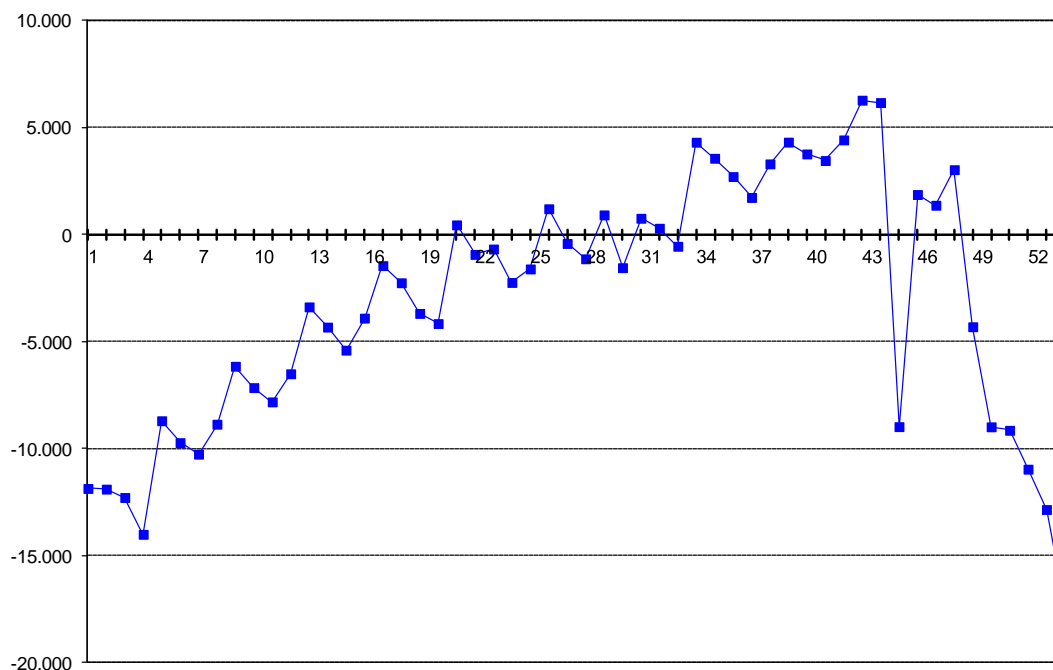
1. De renterisiconorm heeft als doel om het renterisico bij herfinanciering van de vaste schuld te beheersen.
Hoe meer de aflossingen van vaste geldleningen in de tijd gespreid zijn, hoe minder kwetsbaar de organisatie is voor renteschokken bij herfinanciering.
In de gewijzigde wet FIDO wordt de renterisiconorm als een percentage van de omzet gedefinieerd: het totaal van verplichte aflossingen en renteherzieningen mag niet meer bedragen dan 30% van het begrotingstotaal bij aanvang van betreffend jaar. Het WBL beperkt het renterisico door tenminste 1x per jaar vaste geldleningen op te nemen met een lineair aflossingsregime.
2. Bij de kasgeldlimiet gaat het juist om het inperken van renterisico's op korte schulden. De voor het WBL toegestane netto korte schuld als gemiddelde per kwartaal bedraagt maximaal 23% van het begrotingstotaal.

Begrotingstotaal	72,0
Renterisico	
-norm (30 %)	21,6
-aflossingen	18,4
Kasgeldlimiet	
-norm (23 %)	-16,6
-maximaal tekort (zie grafiek)	-17,2

(bedragen x € 1.mln.)

Bovenstaand overzicht toont aan dat het WBL in 2014 bij het renterisico binnen de norm is gebleven. Daarentegen laat de kasgeldlimiet een overschrijding zien. In de laatste week van het jaar is een overschrijding ontstaan ter grootte van € 0,6 mln. t.o.v. de norm. Deze kortdurende overschrijding is niet in strijd met de wet FIDO aangezien van een normoverschrijding sprake is als het gemiddelde over een kwartaal de limiet overschrijdt (artikel 4, lid 1). Daar is geen sprake van. Na het ontstaan van de overschrijding zijn begin 2015 direct corrigerende maatregelen genomen in de vorm van het afsluiten van een kasgeldlening.

Grafische weergave ontwikkeling van vlottende schulden / middelen (per week x € 1.000)

Meest opvallende uitschieters in deze grafiek vormen:

- de herfinanciering na 5 jaar ad € 11,25 mln. van een in 2009 afgesloten geldlening in week 45
- de aflossingen en rentebetalingen vanaf week 49 op bestaande geldleningen.

4.5 Relatie rentevisie en liquiditeitenbeheer

De hiervoor weergegeven grafiek toont aan dat het rekening-courantsaldo weliswaar gedurende een groot gedeelte van 2014 negatief is geweest, maar niet onder de norm ad - € 16,6 mln. van de kasgeldlimiet is gekomen. Aangezien het schuldensaldo eind 2014 min of meer overeenkomt met de stand aan het begin van het jaar, is besloten om geen nieuwe vaste lening aan te trekken. Anders dan in het verleden wordt de laatste jaren een (beperkt) negatief saldo als acceptabel beschouwd. Reden daarvoor is dat de aan 'rood staan' verbonden rentelasten minimaal zijn; zie volgend overzicht.

Renteniveau (cijfers NWB) per financieringsvorm	Rekening- courant	Lening 10 jr lineair	Lening 20 jr lineair
per 01-01-2014	0,25%	2,08%	3,08%
per 01-04-2014	0,35%	1,80%	2,72%
per 01-07-2014	0,25%	1,55%	2,45%
per 01-10-2014	0,10%	1,17%	2,01%
per 31-12-2014	0,10%	0,96%	1,63%

Het overzicht toont aan dat de toch al lage rentetarieven in 2014 nog verder zijn gedaald. De tariefsverschillen tussen leningen met lange en korte looptijden zijn in 2014 verder afgenomen.

Het WBL heeft de laatste jaren geen kasgeldleningen aangetrokken dan wel deposito's uitgezet. Voor het uitzetten van deposito's zijn binnen het WBL strikte protocollen van kracht.

Met ingang van 2014 is het zgn. "schatkistbankieren" ingevoerd, waarbij het WBL verplicht wordt om overtollige creditsaldi (> 0,75 % van het begrotingstotaal = ca. € 0,5 mln.) uit te zetten bij de Nederlandse bank. Tussen weken 28 en 49 is aan deze verplichting voldaan. De hoogste creditstand bij de schatkist bedroeg € 6,5 mln. in week 43.

Het betalingsverkeer door het Waterschapsbedrijf is vergaand gedigitaliseerd, zodat de geldstromen nagenoeg volledig "online" wordt afgewikkeld.

4.6 De waterschapsfinanciering

Langlopende geldleningen worden in de regel alleen dan afgesloten als dat past binnen de lange termijn financieringsbehoefte. De keuze voor een lineair aflossingsregime en niet voor bv. fixe-leningen leidt vanzelf tot een gespreide herfinanciering en vermijdt grote renteschokken.

Traditioneel wordt het grootste deel van de WBL-activa met lang vreemd vermogen gefinancierd.

Onderstaand schema toont hoe de vaste activa per ultimo 2014 zijn gefinancierd.

Financieringswijze	per 31-12-2014	per 01-01-2014
Totaal Activa (bedragen x 1.000)	€212.726	€222.083
Eigen vermogen	€3.627	€2.686
	1,7%	1,2%
Voorzieningen	€368	€394
	0,2%	0,2%
Langlopende schuld	€158.270	€180.829
	74,4%	81,4%
Kortlopende schuld	€50.461	€38.174
	23,7%	17,2%

Het totaal van de activa is in 2014 met 4% afgenomen. Het eigen vermogen van het WBL ultimo 2014 bestaat uit een Algemene reserve van € 2.700.000 en een positief exploitatieresultaat van € 926.532. Aan de hoogte van het eigen vermogen van het WBL zijn voorwaarden verbonden; zie hierna onder “weerstandsvermogen”.

4.7 Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen de middelen en mogelijkheden, waarover de organisatie beschikt of kan beschikken, om niet begrote kosten te dekken én alle risico's af te dekken waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.

Gezien de garantiestelling van de beide moederwaterschappen heeft het WBL slechts één algemene reserve nodig. Deze algemene reserve biedt de financiële draagkracht ter dekking van de geïntariseerde risico's (overeenkomstig AB besluit).

De hoogte van de algemene reserve dient overeen te komen met het bedrag van de geïntariseerde risico's bij een veronderstelde kans van optreden van 10% voor de categorie middelgrote risico's. De geïntariseerde risico's worden normaliter jaarlijks geëvalueerd en dientengevolge ook de benodigde hoogte van de algemene reserve. Aan het Algemeen Bestuur d.d. 27-05-2015 is voorgesteld om de risico-inventarisatie 2013 ook voor het jaar 2014 te hanteren en is derhalve voorgesteld om de omvang van de algemene reserve te handhaven op € 2,7 mln., overeenkomend met het bedrag van de geïntariseerde risico's bij een kans van 10 % voor de categorie middelgrote risico's. Op basis van dit voorstel is de hoogte van de algemene reserve voor 2014 gehandhaafd op € 2.700.000.

5 Uitgaven naar BBP-opzet

5.1 Kosten van de stafeenheden naar BBP-opzet

De stafeenheden HRM en Financiën, Planning, Concerncontrol verlenen ondersteunende werkzaamheden ten behoeve van de primaire taakonderdelen van de andere Units. De hieraan verbonden kosten worden via de ondersteunende beheerproducten doorbelast aan de afnemende units en vervolgens toegerekend aan de beleidsproducten volgens de BBP-opzet (Beleids- en BeheerProces) bij waterschappen.

5.2 Lasten na doorberekening van de kosten van overhead

Volg-nr.	Omschrijving	Rekening 2014	Bijgestelde begroting 2014	Oorspronkelijke begroting 2014	Rekening 2013
1	Planvorming	306	301	258	311
11	Eigen plannen	306	301	258	311
2	Bouw en exploitatie zuiveringstechnische werken	68.117	69.871	68.400	66.436
21	Getransporteerd afvalwater	13.348	13.474	12.986	13.123
22	Gezuiverd afvalwater	37.277	38.282	37.699	36.094
23	Verwerkt slib	17.493	18.115	17.715	17.219
4	Beheersing van lozingen	123	116	83	112
41	WVO-vergunningen en meldingen	51	48	35	47
43	Rioleringsplannen en subsidies lozingen	72	68	48	65
6	Bestuur en externe communicatie	494	485	575	547
61	Bestuur	486	485	575	530
62	Externe communicatie	8	0	0	17
81	Dekkingsmiddelen	0	11	282	267
8101	Onvoorzien	0	11	282	0
0	Geactiveerde lasten	1.755	1.784	1.858	1.976
01	Geactiveerde lasten bouwprojecten	1.755	1.784	1.858	1.976
	Door baten gecompenseerde kosten van ondersteunende beheerproducten (reeds toegerekend)	707	0	548	749
	TOTAAL LASTEN	71.503	72.567	72.004	70.398
82	Exploitatieresultaat	927	0	0	-14
	TOTAAL GENERAAL	72.429	72.567	72.004	70.384

5.3 Baten na doorberekening van de kosten van overhead

Volg- nr.	Omschrijving	Rekening 2014	Bijgestelde begroting 2014	Oorspron- kelijke begroting 2014	Rekening 2013
1	Planvorming	0	0	0	0
11	Eigen plannen	0	0	0	0
2	Bouw en exploitatie zuiveringstechnische werken	1.289	1.388	903	1.143
21	Getransporteerd afvalwater	835	813	630	581
22	Gezuiverd afvalwater	288	297	176	202
23	Verwerkt slib	166	278	97	359
4	Beheersing van lozingen	0	0	0	0
41	WVO-vergunningen en meldingen	0	0	0	0
43	Rioleringsplannen en subsidies lozingen	0	0	0	0
6	Bestuur en externe communicatie	63	80	80	76
61	Bestuur	63	80	80	76
62	Externe communicatie	0	0	0	0
81	Dekkingsmiddelen	68.615	68.615	68.615	66.440
8102	Mutatie algemene reserve	0	0	0	0
8103	Bijdrage van de Waterschappen	68.615	68.615	68.615	66.440
0	Geactiveerde lasten	1.755	1.784	1.858	1.976
7101	Geactiveerde lasten bouwprojecten	1.755	1.784	1.858	1.976
	Door baten gecompenseerde kosten van ondersteu- nende beheerproducten (reeds toegerekend)	707	700	548	749
	TOTAAL BATEN	72.429	72.567	72.004	70.384
82	Exploitatieresultaat				
	TOTAAL GENERAAL	72.429	72.567	72.004	70.384

6 Uitgaven naar Kostendragers en -soorten

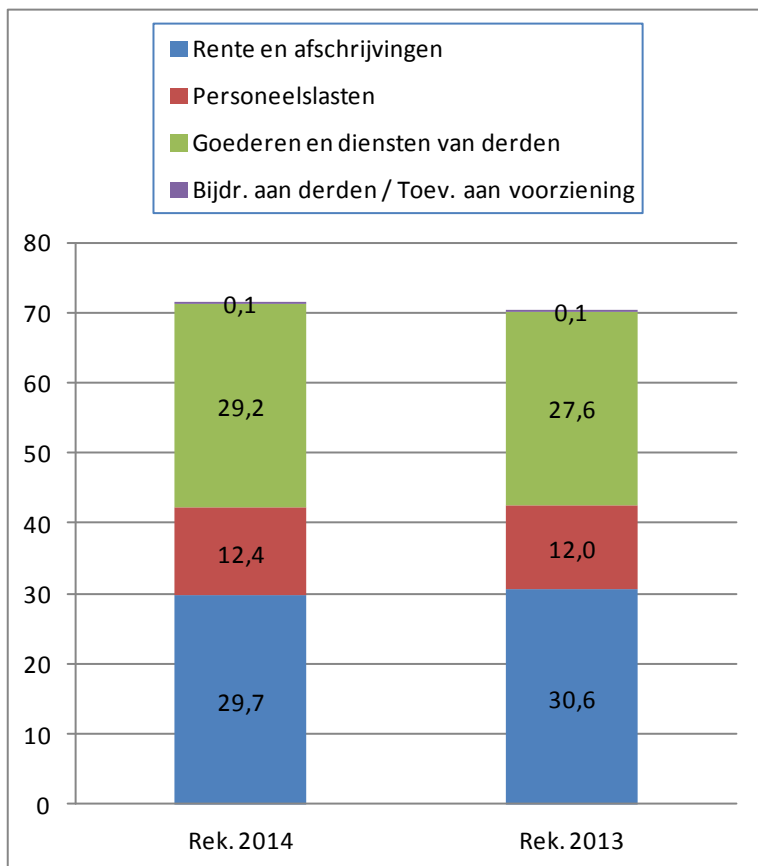
6.1 Lasten naar kostensoort

Volg-nr.	Omschrijving	Rekening 2014	Bijgestelde begroting 2014	Oorspronkelijke begroting 2014	Rekening 2013
41	Rente en afschrijvingen	29.718	30.120	31.316	30.644
4101	Externe rentelasten	7.936	8.140	8.650	8.656
4102	Interne rentelasten	72	0	0	89
4103	Afschrijvingen van activa	21.710	21.979	22.666	21.899
42	Personeelslasten	12.414	12.622	12.233	12.009
4201	Salarissen huidig personeel en bestuurders	7.909	8.069	8.808	7.803
4202	Sociale premies	1.999	2.012	2.219	1.968
4204	Overige personeelslasten	644	662	657	621
4205	Personeel van derden	1.688	1.695	370	1.398
4206	Uitkeringen voormalig personeel en bestuurders	174	183	177	220
43	Goederen en diensten van derden	29.246	29.686	27.942	27.607
4301	Duurzame gebruiksgoederen	395	437	319	282
4302	Overige gebruiksgoederen en verbruiksgoederen	2.970	3.005	3.245	3.017
4303	Energie	7.711	7.755	7.861	8.252
4304	Huren en rechten	180	193	127	143
4306	Pachten en erfpachten	0	0	0	0
4307	Verzekeringen	105	109	126	114
4308	Belastingen	731	737	752	643
4309	Onderhoud door derden	9.716	9.733	8.945	8.216
4310	Overige diensten door derden	7.437	7.717	6.568	6.940
44	Bijdragen aan derden	61	64	152	59
4401	Bijdragen aan bedrijven	0	0	0	0
4402	Bijdragen aan overheden	60	62	152	59
4403	Bijdragen aan overigen	1	2	0	0
45	Toevoegingen aan voorzieningen	65	75	362	78
4501	Toevoegingen aan voorzieningen	65	65	80	78
4502	Onvoorzien	0	11	282	0
	Totaal Kosten	71.503	72.567	72.004	70.398
	Totaal Baten	72.429	72.567	72.004	70.384
	Exploitatie-resultaat	927	0	0	-14

6.2 Baten naar kostensoort

Volg- nr.	Omschrijving	Rekening 2014	Bijgestelde begroting 2014	Oorspron- kelijke begroting 2014	Rekening 2013
81	Financiële baten	72	80	80	115
8101	Externe rentebaten	0	0	0	0
8102	Interne rentebaten	72	80	80	89
8103	Dividenden en bonusuitkeringen	0	0	0	26
82	Personeelsbaten	0	0	53	1
8201	Baten ivm salarissen en sociale lasten	0	0	0	0
8202	Uitlening van personeel	0	0	53	1
83	Goederen en diensten aan derden	1.965	2.066	1.398	1.747
8301	Verkoop van grond	1	0	0	0
8302	Verkoop van duurzame goederen	1	0	0	0
8303	Verkoop van overige goederen	22	30	30	31
8304	Opbrengst uit grond en water	52	48	37	53
8305	Huuropbrengst uit overige eigendommen	672	678	495	607
8306	Diensten voor derden	1.217	1.309	836	1.056
84	Bijdragen van derden	22	22	0	63
8401	Bijdragen van overheden	22	22	0	47
8402	Bijdragen van overigen	0	0	0	16
86	Interne verrekeningen	1.755	1.784	1.859	2.019
8601	Onttrekkingen aan voorzieningen	0	0	0	42
8603	Geactiveerde lasten	1.755	1.784	1.859	1.976
	Totaal Opbrengsten Waterschapsbedrijf	3.814	3.952	3.390	3.944
	Bijdrage van de Waterschappen	68.615	68.615	68.615	66.440
	Totaal Opbrengsten	72.429	72.567	72.004	70.384

Lasten 2014: verschil met de rekening 2013

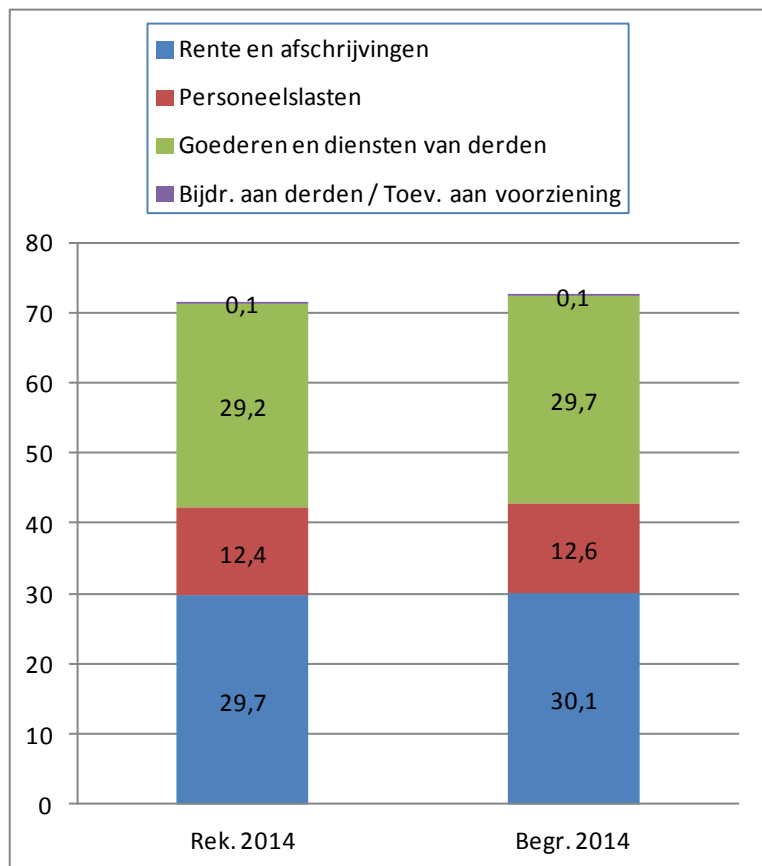

Totale lasten

Ten opzichte van de Rekening 2013 zijn de lasten met € 1,1 mln. toegenomen. Dit als gevolg van:

- de uitgaven voor goederen en diensten zijn toegenomen met € 1,6 mln. als gevolg van:
 - hogere uitgaven voor onderhoud door derden € 1,5 mln. met name als gevolg van kosten voor onder andere ATEX, WKK-revisie, bliksembeveiliging en uitbreiding en vervanging van online meetapparatuur
 - hogere uitgaven voor overige diensten door derden € 0,5 mln. door meer inzet van externe adviseurs
 - hogere uitgaven voor duurzame gebruiksgoederen € 0,1 mln.
 - de belastinguitgaven zijn gestegen met € 0,1 mln.
 - lagere energiekosten € 0,5 mln. door lager gas- en elektriciteitsverbruik
 - de overige posten zijn per saldo € 0,1 mln. lager dan begroot.
- de personeelslasten zijn toegenomen met € 0,4 mln. door:
 - hogere lasten voor inhuur personeel van derden € 0,3 mln.
 - hogere salariskosten en sociale lasten € 0,1 mln.;
- lagere kapitaallasten € 0,9 mln.:
 - lagere rentelasten € 0,7 mln.
 - lagere afschrijvingskosten € 0,2 mln.

Lasten 2014: verschil met de bijgestelde begroting 2014

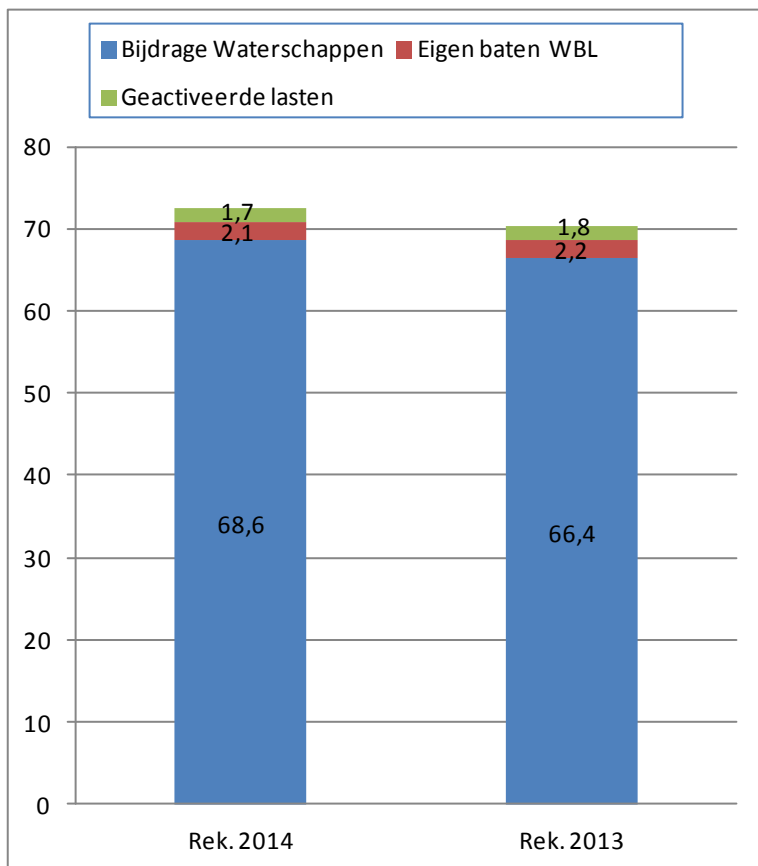

Totale lasten

De gerealiseerde lasten zijn € 1,1 mln. lager dan begroot. Dit als gevolg van:

- lagere kapitaallasten € 0,4 mln.;
 - lagere afschrijvingskosten € 0,3 mln. door lager dan geplande uitgaven op projecten waarop reeds wordt afgeschreven dan wel dat de datum van gereedkomen van projecten door vertraging in de uitvoering is uitgesteld;
 - lagere rentelasten € 0,1 mln. met name het gevolg van een niet begrote rentevergoeding voor een te late betaling van de bijdrage van derden in het project transportleiding MAA-rwzi Limmel.
- lagere kosten voor goederen en diensten € 0,4 mln. als gevolg van:
 - lagere kosten overige diensten door derden € 0,3 mln. als gevolg van lager dan geplande reis- en verblijfkosten door de vergrootte en efficiëntere inzet van bedrijfsauto's en lagere kosten van externe advisering en onderzoek;
 - lagere kosten € 0,1 mln. voor energie en duurzame gebruiksgoederen.
- lagere personeelslasten € 0,2 mln. als gevolg van lagere salariskosten. De redenen zijn terughoudend respectievelijk vertraging bij het invullen van vacatures en lagere overwerkvergoeding.

Baten 2014: verschil met de rekening 2013

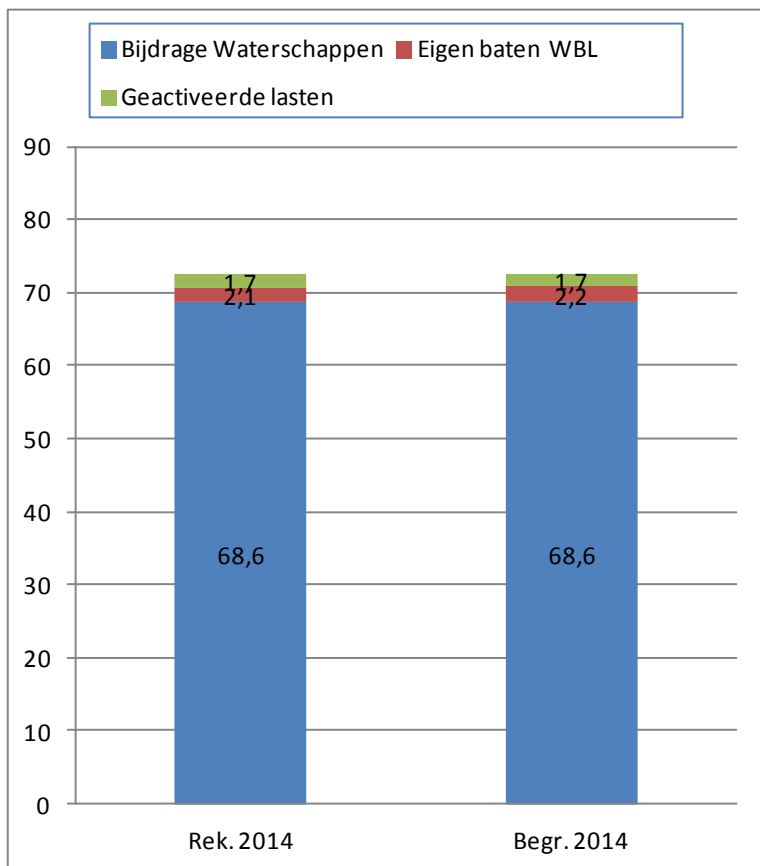

Totale Baten

Ten opzichte van 2013 zijn de baten met € 2,0 mln. toegenomen. Dit als gevolg van:

- hogere bijdrage waterschappen € 2,2 mln.;
- hogere baten voor goederen en diensten € 0,2 mln., met name als gevolg van de in 2014 herziene contracten met gemeenten inzake het onderhoud van IBA's.
- lagere bijdragen van derden en financiële baten en het in 2014 ontbreken van een onttrekking aan voorziening € 0,1 mln.
- lagere baten door lager geactiveerde lasten € 0,2 mln.

Baten 2014: verschil met bijgestelde Begroting 2014

Totale Baten

De werkelijke baten zijn € 0,1 mln. lager dan begroot als gevolg van:

- de verrekening over het jaar 2014 met GMB inzake de thermische drukhydrolyse in Venlo is lager uitgevallen dan gepland.

7 Balans

7.1 Balans per 31 december 2014

Activa (x € 1.000,-)	31 december 2014	31 december 2013
1. Vaste activa		
1. Immateriële vaste activa	1.100	1.322
2. Materiële vaste activa	193.774	209.448
3. Financiële vaste activa	0	0
4. Immateriële vaste activa in uitvoering	36	3
5. Materiële vaste activa in uitvoering	12.169	4.588
	207.079	215.361
2. Vlottende activa		
1. Vorderingen / Overlopende activa		
1. Verstrekte kortlopende leningen	2	4
2. Vordering op gelieerde ondernemingen	0	232
3. Vorderingen op overige debiteuren	293	1.027
4. Overlopende activa	5.337	5.442
	5.632	6.706
2. Liquide middelen	15	16
	212.726	222.083
Passiva (x € 1.000,-)	31 december 2014	31 december 2013
3. Eigen vermogen		
1. Bedrijfsreserve	0	0
2. Algemene reserve	2.700	2.700
3. Nog te bestemmen exploitatiesaldo	927	-14
	3.627	2.686
4. Voorzieningen		
1. Voorziening mobiliteit	368	394
5. Langlopende schulden		
1. Geldleningen (niet obligatie, niet van overheden)	158.270	180.829
6. Kortlopende schulden / Overlopende passiva		
1. Kortlop.geldleningen / schuld aan kredietinstelling	17.205	11.871
2. Schulden aan gelieerde ondernemingen	0	19
3. Schulden aan leveranciers	4.373	2.154
4. Te betalen belastingen / sociale premies	0	769
5. Ov.kortlopende schuld / overlopende passiva	28.883	23.361
	50.461	38.174
	212.726	222.083

7.2 Staat van herkomst en besteding van middelen 2014

Herkomst (x € 1000,-)	Besteding (x € 1.000,-)
I Resultaat Jaarrekening (+) - Bestemming resultaat 2013 14 - Nog te bestemmen resultaat 2014 927	I Resultaat Jaarrekening (-) - Bestemming resultaat 2013 - Resultaat 2014
II Vaste activa - Financiële vaste activa - Ontvangen aflossingen 0 - Verkopen effecten, deelnemingen 0 - Overige vaste activa - Reguliere afschrijvingen 21.710 - Inhaalafschrijvingen 0 Sub-totaal 21.710	II Vaste activa - Financiële vaste activa - Aankopen effecten, deelnemingen 0 - Aangegane geldleningen 0 - Overige vaste activa - Bruto-uitgaven 13.428 - Kapitaalbijdragen van derden 0 Sub-totaal 13.428
III Eigen vermogen - Bedrijfsreserve: toevoeging - Algemene reserve: toevoeging	III Eigen vermogen - Bedrijfsreserve: onttrekking - Algemene reserve: onttrekking
IV Voorzieningen: toevoegingen - Voorziening mobiliteit 71	IV Voorzieningen: onttrekkingen - Voorziening mobiliteit 97
V Langlopende schulden - Aangegane geldleningen	V Langlopende schulden - Reguliere aflossingsverplichting 22.559 - Aflossingsverplichting komend jaar
Sub-totaal 22.722	Sub-totaal 36.083
VI Vlottende financieringsmiddelen - Afname verstrekte kortlop.geldleningen 2 - Kortlop.schuld (+) aan kredietinstelling 5.334 - Vordering (-) gelieerde ondernemingen 232 - Afname debiteurensaldo 734 - Afname overlopende activa 105 - Afname liquide middelen 1 - Schuld (+) gelieerde ondernemingen 0 - Toename schuld aan leveranciers 1.450 - Toename overlopende passiva 5.522 Sub-totaal 13.380	VI Vlottende financieringsmiddelen - Toename verstrekte kortlop.geldleningen - Kortlop.schuld (-) aan kredietinstelling - Vordering (+) gelieerde ondernemingen - Toename debiteurensaldo - Toename overlopende activa - Toename liquide middelen - Schuld (-) gelieerde ondernemingen 19 - Afname schuld aan leveranciers - Afname overlopende passiva Sub-totaal 19
TOTAAL-GENERAAL 36.102	TOTAAL-GENERAAL 36.102

7.3 Algemene Toelichting

Waarderingsgrondslagen en wijze van resultaatbepaling

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn overeenkomstig de nieuwe Waterschapswet en de bepalingen van het Besluit Beleidsvoorbereiding en Verantwoording Waterschappen (BBVW).

Immateriële vaste activa

Immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen aanschafwaarde, verminderd met afschrijvingen bepaald op basis van de verwachte economische levensduur. De afschrijvingstermijn van de immateriële vaste activa mag volgens de voorschriften maximaal 10 jaar bedragen. De afschrijvingen worden berekend volgens de lineaire methode.

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen aanschafwaarde, verminderd met afschrijvingen en investeringssubsidies (indien van toepassing). De afschrijvingen worden berekend volgens de lineaire methode op basis van de verwachte economische levensduur (netto-methode).

Financiële vaste activa

Niet van toepassing.

Vlottende activa: Vorderingen

Vorderingen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde onder aftrek van de noodzakelijk geachte voorzieningen wegens verwachte oninbaarheid. Deze voorziening wordt statisch bepaald.

Vlottende activa: Liquide middelen

Liquide middelen worden opgenomen tegen nominale waarde.

Eigen vermogen: algemene reserve

Sedert 2011 vindt jaarlijks een risico-inventarisatie plaats. Aan het Algemeen Bestuur d.d. 27-05-2015 is voorgesteld om de risico-inventarisatie 2013 ook voor het jaar 2014 te hanteren en is derhalve voorgesteld om de omvang van de algemene reserve te handhaven op € 2,7 mln., overeenkomend met het bedrag van de geïnventariseerde risico's bij een kans van 10 % voor de categorie middelgrote risico's. De hoogte van de algemene reserve is dan ook ongewijzigd.

De algemene reserve is gewaardeerd tegen nominale waarde.

Gelet op de bepalingen van de BBVW dat aan een reserve alleen rente kan worden toegevoegd als onderdeel van de resultaatbestemming, wordt binnen de exploitatie geen rente toegevoegd aan de algemene reserve.

Vreemd vermogen: Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd ten behoeve van concrete of specifieke risico's en verplichtingen die op de balansdatum bestaan en waarvan de omvang onzeker is doch redelijkerwijs in te schatten. Daarnaast worden voorzieningen gevormd voor kosten welke in een volgend begrotingsjaar worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van de lasten over een aantal begrotingsjaren. Voorzieningen worden tegen nominale waarde gewaardeerd.

Vreemd vermogen: Lang- / kortlopende schulden

Lang- en kortlopende schulden worden gewaardeerd tegen nominale waarde. De langlopende schulden betreffen leningen met een oorspronkelijke looptijd langer dan 1 jaar.

Overige activa en passiva

Voor zover in het bovenstaande niet anders is aangegeven worden activa en passiva gewaardeerd op nominale waarde.

Wijze van Resultaatbepaling

Het resultaat is bepaald op het verschil tussen de opbrengsten uit dienstverlening als gemeenschappelijke regeling aan de all-in waterschappen Roer en Overmaas én Peel en

Maasvallei plus de overige baten, verminderd met de lasten over het boekjaar. Voor zover nog niet alle definitieve kosten/baten bekend zijn is op basis van de meest recente gegevens een raming opgenomen. Dit betreft aan de lastenzijde een gedeelte van de energielasten.

Methode en termijnen van afschrijvingen

De afschrijvingen over de (im)materiële vaste activa worden gebaseerd op de aanschafwaarde, verminderd met investeringssubsidies (indien van toepassing). Afschrijvingen vinden plaats volgens de lineaire methode op basis van de verwachte economische levensduur. Het Waterschapsbedrijf Limburg hanteert het volgende afschrijvingsstelsel:

- gronden: geen
- bouwkundige voorzieningen: 25 jaar lineair
- electro en mechanisch voorzieningen: 15 jaar lineair
- gebouwen: 30 jaar lineair
- immateriële activa: < 10 jaar lineair
- inventaris: 10 jaar lineair
- hardware/automatisering: 5 jaar lineair

De eerste afschrijving vindt plaats na het moment van ingebruikname van het betreffende actief.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Investeringsverplichtingen

Per 31 december 2014 bedraagt het totaalbedrag van de door het Waterschapsbedrijf Limburg aangegane maar nog niet tot uitvoering gekomen investeringsverplichtingen voor materiële vaste activa in uitvoering € 4,1 mln.

Juridische aangelegenheden

Het WBL is ultimo 2014 verwickeld in één juridisch geschil met een leverancier.

7.4 Schatkistbankieren

D.d. 15 december 2013 is de wet verplicht schatkistbankieren van kracht geworden. Vanaf dat moment zijn alle decentrale overheden (provincies, gemeenten, waterschappen en gemeenschappelijke regelingen in de vorm van een openbaar lichaam) verplicht om hun overtollige middelen in de schatkist aan te houden. De verplichting tot schatkistbankieren is voor decentrale overheden geregeld in de wet Fido. Met ingang van boekjaar 2014 geldt tevens de verplichting om in de jaarrekening verantwoording af te leggen over schatkistbankieren.

Schatkistbankieren houdt in dat decentrale overheden middelen die zij tijdelijk niet voor hun publieke taken nodig hebben en voor zover die een drempelbedrag, zijnde 0,75% van de bruto-exploitatiekosten uit de begroting, te boven gaan in de schatkist aanhouden. Uit bijgevoegd overzicht blijkt dat Waterschapsbedrijf Limburg in 2014 geen overschrijdingen van de drempelbedragen heeft laten ontstaan en dus aan de regelgeving inzake schatkistbankieren heeft voldaan.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1.000)					
Verslagjaar 2014					
(1)	Drempelbedrag	544			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	-	111	421	225
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	544	434	123	319
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
Verslagjaar					
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	72.567			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	72.567			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-			
(1) = (4b)*0,0075 + (4c)*0,002 met een minimum van €250.000	Drempelbedrag	544			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	-	10.071	38.745	20.714
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	-	111	421	225

7.5 Wet normering topinkomens

De regels voor de (semi)publieke sector zijn vastgelegd in de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT).

Bij het Waterschapsbedrijf Limburg wordt het Bestuur (Algemeen Bestuur en Dagelijks Bestuur) beschouwd als topfunctionaris in de zin van de WNT. De governance van het Waterschapsbedrijf Limburg is in 2014 zo ingericht dat het Bestuur de beslissingen neemt over aangelegenheden die de gehele organisatie betreffen. De bestuursleden van het Waterschapsbedrijf Limburg zijn niet in dienst bij het Waterschapsbedrijf Limburg en zijn onbezoldigd. De Directeur is wel in dienst van het Waterschapsbedrijf Limburg en is verantwoordelijk voor de dagelijkse leiding van het Waterschapsbedrijf Limburg en is in die hoedanigheid een topfunctionaris in de zin van de WNT.

Verder heeft het Waterschapsbedrijf Limburg in 2014 tijdelijk twee functionarissen ingehuurd op de functies interim manager Bouwen en Renoveren en interim manager Operations.

Deze functionarissen worden niet gekwalificeerd als zijnde topfunctionaris, maar komen met hun bezoldiging wel boven de WNT grens voor 2014. Hieronder is de topfunctionaris van Waterschapsbedrijf Limburg en de ingehuurde functionarissen met een bezoldiging boven de WNT grens inclusief hun bezoldiging weergegeven. Daarnaast is een overzicht opgenomen van de onbezoldigde bestuursleden.

Topfunctionaris Waterschapsbedrijf Limburg	
Naam	ing. E.M. Pelzer
Functie	Directeur
Duur dienstverband	geheel 2014
Omvang dienstverband	36 uur per week
Meerwerk 2014	4 uur per week
Beloning	€ 136.778
Belastbare vaste en variabele onkostenvergoedingen	€ -
Voorzieningen ten behoeve van beloningen betaalbaar op termijn	€ 21.641

De categorie beloning bevat naast de vaste salariscomponenten (functiegroep 17), onder andere het individueel keuzebudget en de vergoeding voor woon-werkverkeer. De categorie belastbare vaste en variabele onkostenvergoeding bestaat uit een bruto vergoeding voor dienstreizen. De categorie voorzieningen ten behoeve van beloningen betaalbaar op termijn bestaat uit pensioenpremies.

Ingehuurde functionarissen		
Functionaris	Interim manager Bouwen en Renoveren	Interim manager Operations
Periode	01-01-2014 t/m 30-04-2014	01-01-2014 t/m 16-07-2014
Kosten inhuur excl. BTW	€ 81.000	€ 99.942
Reiskosten excl. BTW	€ 338	€ 7.370
BTW	€ 17.081	€ 22.535
Totaal	€ 98.419	€ 129.847

Onbezoldigde bestuursleden				
Waterschap	Functie	Zitting in	M / V	Naam
Waterschap Peel en Maasvallei	Voorzitter	Dagelijks Bestuur / Algemeen Bestuur	De heer	J.J. Schrijen
Waterschap Roer en Overmaas	Vice-voorzitter	Dagelijks Bestuur / Algemeen Bestuur	De heer	A.M.G. Gresel
Waterschap Peel en Maasvallei	Lid	Algemeen Bestuur	De heer	M.J. Clumpkens
Waterschap Roer en Overmaas	Lid	Dagelijks Bestuur / Algemeen Bestuur	De heer	L.H. Dohmen
Waterschap Peel en Maasvallei	Lid	Dagelijks Bestuur / Algemeen Bestuur	De heer	R.E.W.M. Dupont (vanaf 01-07-2014)
Waterschap Roer en Overmaas	Lid	Algemeen Bestuur	De heer	T.J.G.M. Hanssen
Waterschap Peel en Maasvallei	Lid	Dagelijks Bestuur / Algemeen Bestuur	De heer	J.A.M. de Hoon
Waterschap Peel en Maasvallei	Lid	Algemeen Bestuur	Mevrouw	W.D.H.M. Janssen-Camp
Waterschap Peel en Maasvallei	Lid	Dagelijks Bestuur / Algemeen Bestuur	De heer	P.J.P. de Lange (t/m 30-03-2014)
Waterschap Roer en Overmaas	Lid	Dagelijks Bestuur / Algemeen Bestuur	De heer	C.H.J.M. Lebens
Waterschap Roer en Overmaas	Lid	Algemeen Bestuur	Mevrouw	A.M.C. Nusteling
Waterschap Roer en Overmaas	Lid	Algemeen Bestuur	De heer	A.P. Resoort
Waterschap Peel en Maasvallei	Lid	Algemeen Bestuur	De heer	P.J.C.W. Stelder
Waterschap Peel en Maasvallei	Lid	Algemeen Bestuur	De heer	P.G.M. Theelen
Waterschap Roer en Overmaas	Lid	Algemeen Bestuur	De heer	G.J.O.W. Vanhommerig

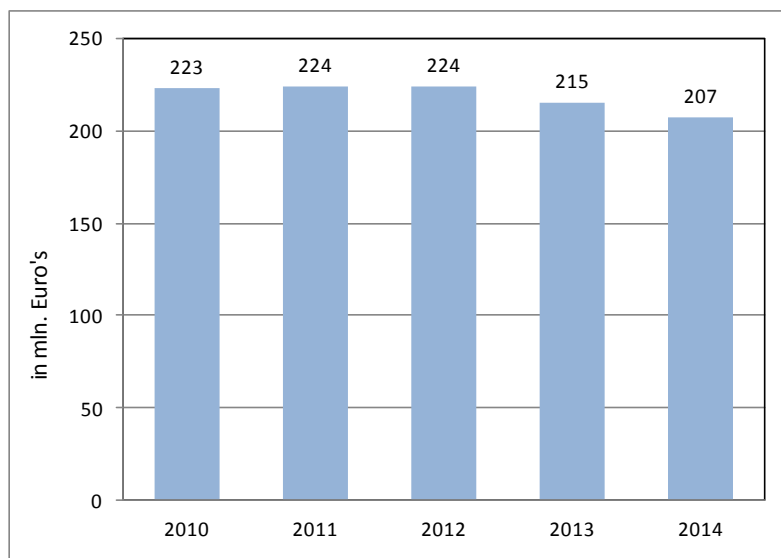
Waterschapsbedrijf Limburg beschikt verder niet over een toezichhoudend orgaan en er vindt geen externe inhuur plaats van personen die als topfunctionaris kunnen worden aangemerkt.

7.6 Toelichting Balans

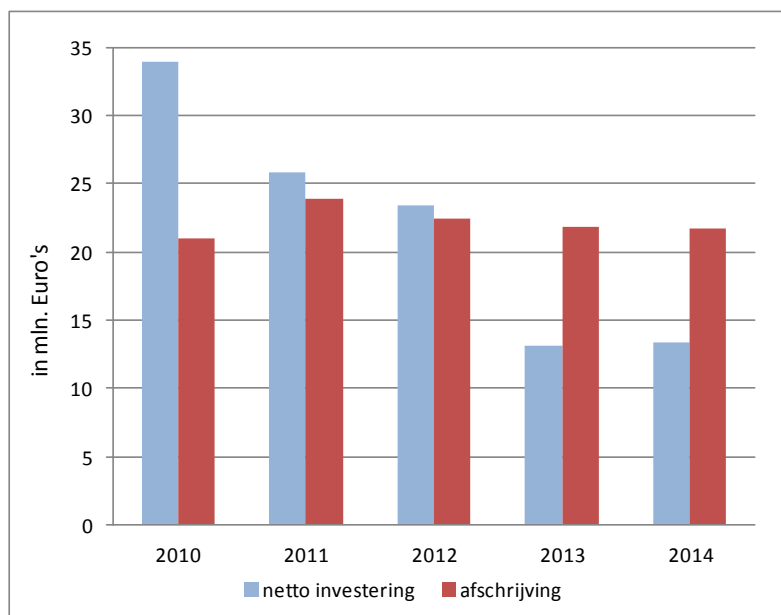
Materiële vaste activa / Vaste activa in ontwikkeling

In onderstaande grafiek (grafiek 1) is de ontwikkeling van de vaste activa over de jaren 2010 t/m 2014 grafisch weergegeven. Vanaf het jaar 2010 tot en met het huidige verslagjaar is de waarde van de vaste activa afgenomen met een bedrag van € 16 mln., hetgeen wordt veroorzaakt door lagere investeringsuitgaven in 2013 en 2014. In bijlage 1 zijn de materiële vaste activa nader gespecificeerd.

Grafiek 1: Ontwikkeling vaste activa 2010-2014

Grafiek 2: Netto investeringen versus afschrijvingen

Immateriële vaste activa

De waarde van de immateriële vaste activa daalt met € 0,2 mln. zijnde het saldo van de vermeerderingen ad € 0,3 mln. en de reguliere afschrijvingen ad € 0,5 mln. De post 'onderzoek en ontwikkeling' bedraagt per ultimo 2014 € 1,0 mln en bestaat uit meerdere projecten gericht op studie en onderzoek naar nieuwe technologieën en ontwikkelingen. In bijlage 1 zijn de immateriële vaste activa nader gespecificeerd.

Financiële vaste activa

Niet van toepassing.

Materiële vaste activa in uitvoering

Naar verwachting worden projecten die per ultimo 2014 nog een restant krediet hebben binnen een periode van maximaal 3 jaren geëffectueerd.

Vlottende activa

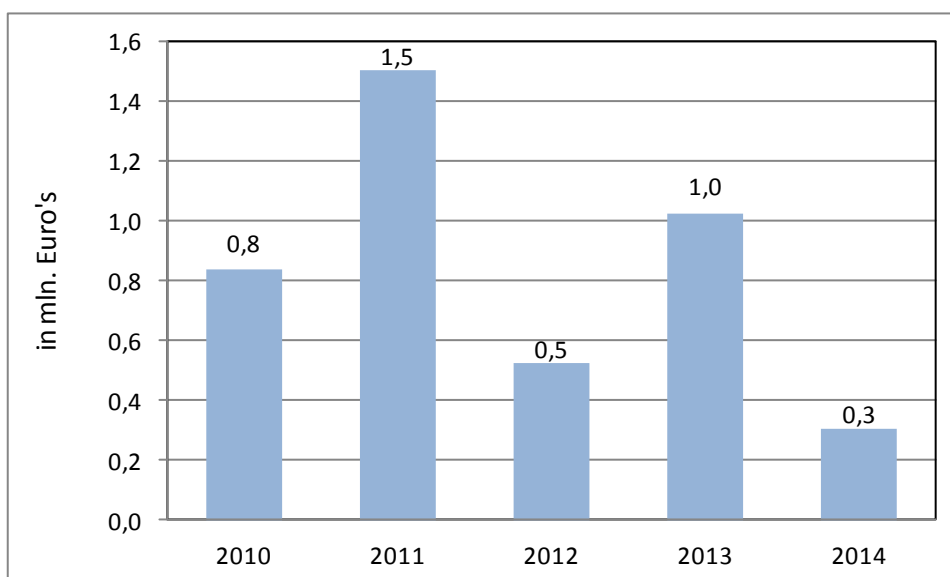
Vorderingen op gelieerde ondernemingen.

Onder deze post worden de nog te verrekenen vorderingen op de aan het WBL gelieerde ondernemingen verantwoord. De gelieerde ondernemingen zijn: de Unie van Waterschappen, WRO en WPM.

Vorderingen: Debiteuren overig

Op 01-03-2015 was van het openstaande saldo per ultimo 2014 ad € 0,3 mln. een bedrag van € 0,2 mln. ontvangen. Onderstaand is de ontwikkeling van het debiteurensaldo grafisch weergegeven.

Grafiek: Ontwikkeling debiteurensaldo 2010-2014

Overlopende activa

Deze post bestaat uit in 2014 betaalde rente en aflossingen (totaal € 5,4 mln.) van leningen met een vervaldatum 01-01-2015 en 02-01-2015. Daarnaast is een post (€ 0,6 mln.) opgenomen voor nog te factureren omzet.

Eigen vermogen

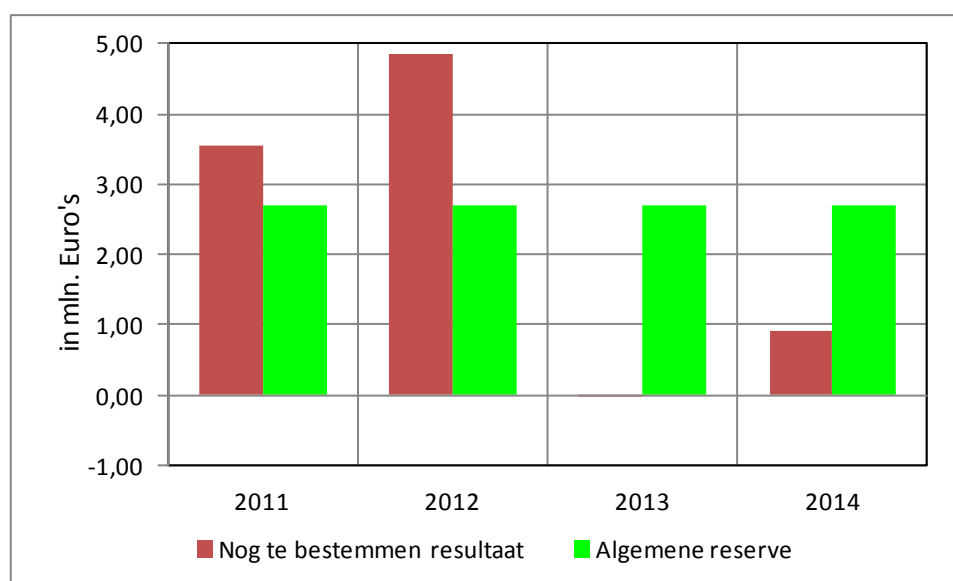
Algemene reserve

Het Waterschapsbedrijf Limburg beschikt over een algemene buffer in de vorm van een algemene reserve. Het nog te bestemmen resultaat wordt afhankelijk van het resultaat na vaststelling van de jaarrekening teruggesluisd naar beide moeders in geval van een positief resultaat en aangezuiverd door beide moeders indien sprake is van een negatief resultaat. De reserves kenden in 2014 het volgende verloop:

	01-01-2014	31-12-2014
Nog te bestemmen resultaat	-14.142	926.532
Algemene reserve	2.700.000	2.700.000
Totaal	2.685.858	3.626.532

De geïnventariseerde risico's worden normaliter jaarlijks geëvalueerd en dientengevolge ook de benodigde hoogte van de algemene reserve. Aan het Algemeen Bestuur d.d. 27-05-2015 is voorgesteld om de risico-inventarisatie 2013 ook voor het jaar 2014 te hanteren en derhalve de omvang van de algemene reserve te handhaven op € 2,7 mln., overeenkomend met het bedrag van de geïnventariseerde risico's bij een kans van 10 % voor de categorie middelgrote risico's. Op basis van dit voorstel is de hoogte van de algemene reserve voor 2014 gehandhaafd op € 2.700.000.

Grafische weergave algemene reserve

Vreemd vermogen

Financieringsstructuur

De balanswaarde van de investeringen, beleggingen en uitgeleende langlopende gelden (vaste activa) bedraagt per 31 december 2014 circa € 207 mln. De financiering hiervan middels reserves, voorzieningen en langlopende schulden bedraagt circa € 162 mln.

Per ultimo 2014 wordt het verslagjaar 2014 afgesloten met een financieringstekort van € 45 mln.

Anders gezegd: een gedeelte van de vaste activa, groot € 45 mln., wordt gefinancierd met kortlopende schulden.

Voorziening mobiliteit

Bij de begroting 2006 is besloten tot het instellen van een voorziening mobiliteit ter dekking van de kosten verbonden aan flankerend en proactief mobiliteitsbeleid. Hierbij is te denken aan: Inrichten van een mobiliteitscentrum in samenspraak met meerdere waterpartners en/of andere partijen; outplacementtrajecten, collegiale doorlening, vertrekstimulerende initiatieven, om-/bijscholing, detacheringen, etc.

Voorziening mobiliteit (x € 1.000,-)	
Saldo 01-01-2014	394
Toevoeging door het bestuur	65
Uitgaven 2014	-91
Saldo 31-12-2014	368

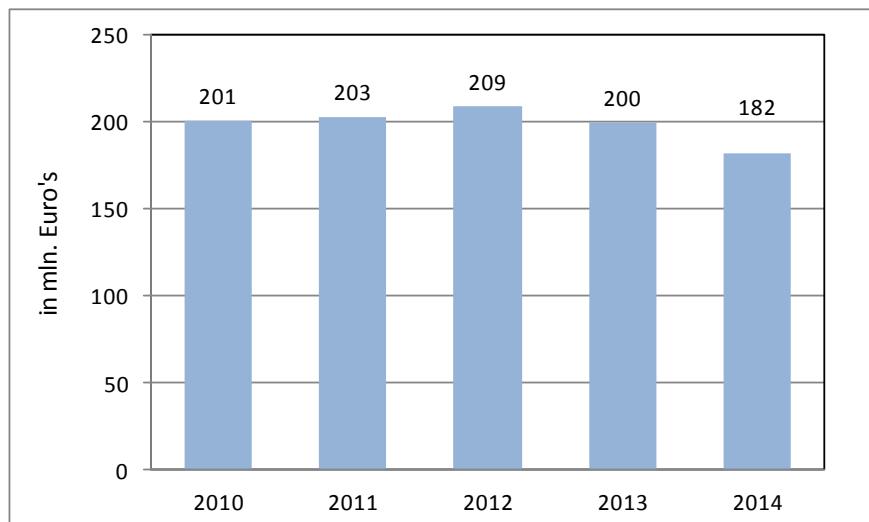
Langlopende schulden

Langlopende geldleningen

In het verslagjaar werden geen nieuwe geldleningen afgesloten. In de periode van 2010 tot en met 2014 is de omvang van de langlopende schulden afgenomen met € 19 mln. tot € 182 mln. Gegeven de financiële stand van zaken, renteniveau en verwachtingen is besloten om in 2014 geen nieuwe langlopende geldlening aan te trekken. De rentelasten op jaarbasis van de langlopende leningen bedragen € 8.050.582,--.

Onderstaand is de ontwikkeling van de omvang van de langlopende schuld grafisch weergegeven.

Grafiek: Verloop langlopende schulden 2009-2013

Kortlopende schulden

Schulden aan leveranciers

De stand per 31-12-2014 van de betalingsverplichting is € 4,4 mln. Per 01-03-2015 stond hiervan nog een bedrag van € 0,2 mln. open. De afwikkeling heeft een normaal verloop.

Schulden aan gelieerde ondernemingen

Onder deze post worden verantwoord de nog te verrekenen schulden met de aan het WBL gelieerde ondernemingen: de Unie van Waterschappen, WRO en WPM.

Overige kortlopende schulden / overlopende passiva

Onder deze post worden verantwoord de reeds in 2014 in rekening gebrachte rentekosten verbonden aan langlopende schulden, welke toegerekend dienen te worden aan het opvolgende boekjaar. Ook de komend boekjaar verschuldigde aflossingsverplichting op langlopende leningen wordt onder deze post verantwoord.

De verlofrechten en de IKB-rechten per ultimo 2014 zijn financieel gemaakt. Het totaalbedrag is als verplichting opgenomen onder de post overlopende passiva.

8 Controleverklaring

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het Algemeen Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Waterschapsbedrijf Limburg

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de in dit financieel verslag opgenomen jaarrekening 2014 van het Waterschapsbedrijf Limburg te Roermond gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2014 en de rekening 2014 van lasten en baten naar soort met de toelichtingen, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van het Dagelijks Bestuur

Het Dagelijks Bestuur van het Waterschapsbedrijf Limburg is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven in overeenstemming met hoofdstuk 4 van het Waterschapsbesluit en de Beleidsregels toepassing Wet normering bezoldiging topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector (WNT), alsmede voor het opstellen van het jaarverslag in overeenstemming met hoofdstuk 4 van het Waterschapsbesluit. Het dagelijks bestuur is tevens verantwoordelijk voor de financiële rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties. Dit houdt in dat deze bedragen in overeenstemming dienen te zijn met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals vermeld in het controleprotocol d.d. 22 december 2014, het normenkader 2014 d.d. 22 december 2014 en het Controleprotocol WNT van de Beleidsregels toepassing WNT.

Het dagelijks bestuur is voorts verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle, als bedoeld in artikel 109, tweede lid, van de Waterschapswet. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden, de 'Beleidsregels toepassing WNT', inclusief het Controleprotocol WNT en het controleprotocol dat 22 december 2014 vastgesteld is door het Algemeen Bestuur van het Waterschapsbedrijf Limburg en het normenkader 2014 dat 22 december 2014 is vastgesteld door het Algemeen Bestuur van het Waterschapsbedrijf Limburg. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan alsmede in het kader van de financiële rechtmatigheid voor de naleving van die relevante wet- en regelgeving, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van het Waterschapsbedrijf Limburg. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en van de redelijkheid van de door het Dagelijks Bestuur van het Waterschapsbedrijf Limburg gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves. Deze goedkeuringstolerantie is d.d. 22 december 2014 vastgesteld door het Algemeen Bestuur van het Waterschapsbedrijf Limburg.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel betreffende de jaarrekening

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van het Waterschapsbedrijf Limburg per 31 december 2014 en van het resultaat over 2014 in overeenstemming met hoofdstuk 4 van het Waterschapsbesluit en de Beleidsregels toepassing WNT.

Voorts zijn wij van oordeel dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties over 2014 voldoen in alle van materieel belang zijnde aspecten aan de eisen van financiële rechtmatigheid. Dit houdt in dat de bedragen in overeenstemming zijn met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals vermeld in het controleprotocol d.d. 22 december 2014, het normenkader d.d. 22 december 2014 en het Controleprotocol WNT van de Beleidsregels toepassing WNT.

Verklaring betreffende overige bij of krachtens de wet gestelde eisen

Op grond van de wettelijke verplichting ingevolge artikel 109, lid 3, onder d, Waterschapswet melden wij dat het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening.

Maastricht, 27 mei 2015

Ernst & Young Accountants LLP

w.g. drs. N.A.J. Silverentand RA

Vaststellingsbesluit

Roermond, 27 mei 2015

Onderwerp: Vaststellen Jaarrekening 2014

Aan het Algemeen Bestuur

Het Algemeen Bestuur van het Waterschapsbedrijf Limburg;

- overwegende dat het Dagelijks Bestuur de Jaarrekening 2014 op 4 mei 2015 heeft overgelegd;
- gezien het voorstel van het Dagelijks Bestuur tot vaststelling;
- gelet op de bepalingen voor de jaarrekening zoals die zijn opgenomen in de Waterschapswet en gelet op de verklaring van de in deze wet bedoelde aangewezen deskundige;

BESLUIT:

De Jaarrekening 2014 vast te stellen tot de volgende totalen:

- balans per 31 december 2014	€	212.726.000
- rekening naar kostensoorten	€	71.503.715
- rekening van batensoorten	€	72.429.247
- positief resultaat 2014	€	926.532

Aldus besloten in de vergadering d.d. 27 mei 2015 van het Algemeen Bestuur van het Waterschapsbedrijf Limburg.

De directeur,

De voorzitter,

ing. E.M. Pelzer MMO

dr. J.J. Schrijen

9 BIJLAGEN

BIJLAGE 1: Staat van vaste activa

BIJLAGE 2: Staat van eigen kapitaal, reserve en voorzieningen

BIJLAGE 3: Staat van geldleningen

BIJLAGE 4: Staat van personeelslasten

BIJLAGE 5: Berekening rente-omslagpercentage

BIJLAGE 6: EMU – saldo

BIJLAGE 7: Kostenverdeelstaat + toelichting

9.1 Bijlage 1: Staat van vaste activa

SVA nr.	omschrijving	Cumulatieven per 31-12-2013			Boek-waarde 31-12-2013	Nieuwbouw derden / Uitgaven	Nieuwbouw derden Subsidies	Geactieveerde lasten	uitgaven OHW naar SVA 2014	subsid. OHW naar SVA 2014	Inhaal-afschrijving 2014	Afschrijving /aflossing 2014	Cumulatieven per 31-12-2014			Boek-waarde 31-12-2014	Toegerek. rente 2014
		Aanschaf-waarde	Subsidies	Afschrijving /aflossing									Aanschaf-waarde	Subsidies	Afschrijving /aflossing		
Financiële vaste activa		193.483,18		193.483,18									193.483,18				
0301	Aandelen en deelnemingen																
0303	Vaste leningen aan ambtenaren	35.362,56		35.362,56									35.362,56		35.362,56		
0304	Vaste leningen aan overheden	158.120,62		158.120,62									158.120,62		158.120,62		
Immateriële vaste activa		19.876.375,61	495.568,27	18.058.237,69	1.322.569,65			332.933,78	27.953,00	15.327,20	511.861,60		20.209.309,39	523.521,27	18.585.426,49	1.100.361,63	46.436,83
0101	Uitgaven afsluiten geldleningen	5.804.457,01		5.804.457,01									5.804.457,01		5.804.457,01		
0102	Uitgaven onderzoek/ontwikkeling	9.142.583,74	482.968,27	7.618.730,15	1.040.885,32			332.933,78	27.953,00	15.327,20	371.019,43		9.475.517,52	510.921,27	8.005.076,78	959.519,47	38.338,87
0103	Subsidies/ bijdragen aan derden																
0104	Alkoopsommen aan overheden	2.348.782,00		2.067.097,67	281.684,33								2.348.782,00		2.207.939,84		8.097,96
0106	Overige immateriële activa	2.580.552,86	12.600,00	2.567.952,86									2.580.552,86	12.600,00	2.567.952,86		
Materiële vaste activa		758.749.475,21	54.338.579,39	494.962.683,60	209.448.212,22			5.547.104,38	38.838,00	34.656,68	21.147.770,54		764.296.579,59	54.377.417,39	516.145.110,82	193.774.051,38	7.727.982,92
0201	Gronden	8.905.382,08	816.375,79	-4.235,67	8.093.241,96			-4.600,00					8.900.782,08	816.375,79	-4.235,67	8.088.641,96	310.135,03
0202	Vervoermiddelen en werktuigen	1.329.999,32		1.106.856,06	223.143,26						89.709,12		1.329.999,32		1.196.565,18	133.434,14	6.834,01
0203	Overige bedrijfsmiddelen	24.799.012,50		13.683.870,73	11.115.141,77			2.585.769,67			2.092.232,42		27.384.782,17		15.776.103,15	11.608.679,02	441.841,42
0204	Kantoren, centrale werkplaatsen	21.123.468,13	443.763,47	14.200.501,37	6.479.203,29			329.007,89			778.216,08		21.452.476,02	443.763,47	14.978.717,45	6.029.995,10	239.745,84
02071	ZTW: Transportsysteem	245.797.317,77	29.690.447,34	170.064.427,87	46.042.442,56			1.107.279,04	38.838,00	15.073,84	4.768.223,05		246.904.596,81	29.729.285,34	174.847.724,76	42.327.586,71	1.693.661,62
02072	ZTW: Zuiveringsinstallaties	372.320.998,25	20.614.314,27	237.054.080,82	114.652.603,16			1.439.258,40		20.086,60	10.371.997,60		373.760.256,65	20.614.314,27	247.446.165,02	105.699.777,36	4.216.851,53
02073	ZTW: Silbontwateringsinstallaties	43.668.059,71	1.149.039,90	23.996.093,35	18.522.926,46			-6.261,84			1.910.022,13		43.661.797,87	1.149.039,90	25.905.611,72	16.607.146,25	673.287,74
02074	ZTW: Drogers	40.805.237,45	1.624.638,62	34.861.089,07	4.319.509,76			96.651,22			1.137.370,14		40.901.888,67	1.624.638,62	35.998.459,21	3.278.790,84	145.625,73
0210	Overige materiële vaste activa																
Immateriële vaste activa (OHW)		2.681,15			2.681,15	88.284,50		-54.752,58					36.213,07			36.213,07	
A	Onderzoek/ontwikkeling																
B	Subsidies / bijdragen aan derden	2.681,15			2.681,15	88.284,50		-54.752,58					36.213,07			36.213,07	
Materiële vaste activa (OHW)		4.588.164,96			4.588.164,96	11.885.546,35	296.791,00	1.755.039,07	-5.829.885,58	-66.791,00			12.398.864,80	230.000,00		12.168.864,80	158.455,20
C	Gronden																
D	Vervoermiddelen en werktuigen					24.422,61							24.422,61			24.422,61	525,83
E	Overige bedrijfsmiddelen																
F	Kantoren, centrale werkplaatsen					327.537,62											
G	Zuiveringstechnische werken	4.588.164,96			4.588.164,96	11.533.586,12	296.791,00	1.755.039,07	-5.502.347,96	-66.791,00			12.374.442,19	230.000,00		12.144.442,19	157.929,37
Totaal activa		783.410.180,11	54.834.147,66	513.214.404,47	215.361.627,98	11.973.830,85	296.791,00	1.755.039,07	-4.600,00		49.983,88	21.659.632,14	797.134.450,03	55.130.938,66	534.924.020,49	207.079.490,88	7.932.874,95
Totaal SVA		778.819.334,00	54.834.147,66	513.214.404,47	210.770.781,87	11.973.830,85	296.791,00	1.755.039,07	5.880.038,16	66.791,00	49.983,88	21.659.632,14	784.699.372,16	54.900.938,66	534.924.020,49	194.874.413,01	7.774.419,75
Totaal OHW		4.590.846,11			4.590.846,11				-5.884.638,16	-66.791,00			12.435.077,87	230.000,00		12.205.077,87	158.455,20

9.2 Bijlage 2: Staat van eigen kapitaal, reserve en voorzieningen

Omschrijving	Gemiddelde rentevoet 2014 = 2,34%								
	Stand begin van het jaar	(+) Interne rente	(+) Overige	(+) Externe	(+) Interne	(-/-) Externe	Stand einde van het jaar	Berekende rente die niet aan de reserve wordt toegevoegd	
								Bedrag	Rek.nr.
A. 050102 Algemene reserve	2.700.000,00						2.700.000,00	63.180,00	810202
B. Bestemmingsreserves: nog te bestemmen exploitatiesaldo					926.532,18		-926.532,18		
Totaal eigen vermogen	2.700.000,00	0,00	0,00	0,00	926.532,18	0,00	1.773.467,82	63.180,00	
D. Voorzieningen: 050414 voorziening mobiliteit	394.463,17		64.512,00			90.942,17	368.033,00	8.921,00	810202
Totaal voorzieningen	394.463,17	0,00	64.512,00	0,00	0,00	90.942,17	368.033,00	8.921,00	
Totaal eigen vermogen / voorzieningen	3.094.463,17	0,00	64.512,00	0,00	926.532,18	90.942,17	2.141.500,82	72.101,00	

9.3 Bijlage 3: Staat van geldleningen

nr.	Oorspronkelijk bedrag van de lening	Datum en nummer van: a. het bestuursbesluit b. het goedkeuringsbesluit	O S R P of G	Rentepercentage	Looptijd in jaren	A= annuïtaire afl. L= lineaire afl.	Vervaldag rente betaling	DAGEN VOOR AFL.	DAGEN AN AFL.	dag. nog niet verschenen rente	V of A	Restant bedrag van de lening per 01-01-2014	Bedrag van de in de loop van het dienstjaar opgenomen geldleningen	Nog niet verschenen rente per 31-12-2013	Betaalde rente of rentebestanddeel annuïteit	Ten laste van het boekjaar komende rente	Nog niet verschenen rente per 31-12-2014	Aflossing		Restant bedrag van de lening per 31-12-2014
																		Valuta	Bedrag	
00/01	11.344.505,40	a. 25-5-2000 nr.10020351	S	5,830	20	L	05/06	154	206	206	A	3.970.576,75		132.460,65	231.484,62	212.561,67	113.537,70	05/06	567.225,25	3.403.351,50
01/01	19.058.769,08	a. 13-09-2001 nr. 10021553	S	5,315	20	L	24/09	263	97	97		7.623.507,60		109.176,04	405.189,43	391.542,43	95.529,04	24/09	952.938,45	6.670.569,15
02/01	4.000.000,00	a. 13-12-2002 nr.10022359	S	4,410	15	L	13/12	342	18	18		1.066.666,52		2.352,00	47.040,00	46.452,00	1.764,00	13/12	266.666,68	799.999,84
03/01	20.000.000,00	a. 22-12-2003 nr. 10023052		4,500	20	L	22/12	351	9	9		10.000.000,00		11.250,00	450.000,00	448.875,00	10.125,00	22/12	1.000.000,00	9.000.000,00
04/01	20.000.000,00	a. 29.11.2004 nr. 1-23480		3,980	20	L	01/12	330	30	30		11.000.000,00		36.483,33	437.800,00	434.483,34	33.166,67	01/12	1.000.000,00	10.000.000,00
05/01	15.000.000,00	nr.1-23897		3,510	20	L	20/7	199	161	161		9.000.000,00		141.277,50	315.900,00	304.126,88	129.504,38	20/7	750.000,00	8.250.000,00
06/01	15.000.000,00			4,070	20	L	01/11	300	60	60		9.750.000,00		66.137,50	396.825,00	391.737,50	61.050,00	01/11	750.000,00	9.000.000,00
06/02	2.268.901,08	ovem. Wls nr.1-13827		6,800	25	L	15/12	344	16	16		1.058.941,48		3.200,36	72.008,02	71.550,92	2.743,26	15/12	151.244,94	907.696,54
06/03	2.268.901,08	ovem. Wls nr.1-13954		6,970	25	L	01/1		360	360		1.210.186,42		84.349,99	84.349,99	73.808,22	73.808,22	01/01	151.244,94	1.058.941,48
06/04	1.588.230,00	ovem. Wls nr.1-15619		4,940	25	L	01/1		360	360		847.161,91		41.849,80	41.849,80	36.619,97	36.619,97	01/01	105.866,87	741.295,04
07/01	15.000.000,00	a nr. 1-0025396		4,760	20	L	18/12	347	13	13		10.500.000,00		18.048,33	499.800,00	498.510,84	16.759,17	18/12	750.000,00	9.750.000,00
08/01	1.361.340,00	ovem. Wls nr.1-14786		6,080	15	L	20/10	289	71	71		816.803,97		9.794,39	49.661,68	48.573,41	8.706,12	15/12	90.756,01	726.047,96
08/02	8.470.578,86	ovem. Wls nr.1-14214		6,750	14	L	01/12	330	30	30		4.840.428,02		27.227,41	326.728,91	323.325,64	23.824,14	01/12	605.025,14	4.235.402,88
08/03	2.117.656,06	ovem. Wls nr.1-14423		6,090	14	L	01/12	330	30	30		1.210.186,41		6.141,70	73.700,35	72.932,78	5.374,13	01/12	151.244,94	1.058.941,47
08/04	1.400.000,00	ovem. Wls nr.1-21963		5,190	14	L	01/12	330	30	30		800.000,00		3.460,00	41.520,00	41.087,50	3.027,50	01/12	100.000,00	700.000,00
08/05	2.500.000,00	ovem. Wls nr.1-22718		4,260	15	L	01/12	330	30	30		1.499.999,92		5.325,00	63.900,00	63.308,33	4.733,33	01/12	166.666,68	1.333.333,24
08/06	2.268.901,00	ovem. Wls nr.1-13782		6,980	10	L	15/11	314	46	46		907.560,40		8.094,43	63.347,72	61.324,11	6.070,82	15/11	226.890,10	680.670,30
08/07	2.268.901,00	ovem. Wls nr.1-14024		7,250	10	L	15/11	314	46	46		907.560,40		8.407,54	65.798,13	63.696,24	6.305,65	15/11	226.890,10	680.670,30
08/08	2.268.901,00	ovem. Wls nr.1-14083		6,950	15	L	15/11	314	46	46		1.361.431,36		12.090,27	94.619,48	93.276,34	10.747,13	15/11	151.244,94	1.210.186,42
08/09	2.268.901,00	ovem. Wls nr.1-14213		6,760	15	L	15/11	314	46	46		1.361.431,35		11.759,74	92.032,75	90.726,33	10.453,32	15/11	151.244,94	1.210.186,41

nr.	Oorspronkelijk bedrag van de lening	Datum en nummer van: a.het bestuursbesluit b.het goedkeuringsbesluit	O S R P of G	Rentepercentage	Loop-tijd in jaren	A= annuïtaire afl. L= lineaire afl.	Vervaldag rente betaling	DAGEN VOOR AFL.	DAGEN AN AFL.	dag. nog niet verschenen rente	V of A	Restant bedrag van de lening per 01-01-2014	Bedrag van de in de loop van het dienstjaar opgenomen geldleningen	Nog niet verschenen rente per 31-12-2013	Betaalde rente of rentebestanddeel annuïteit	Ten laste van het boekjaar komende rente	Nog niet verschenen rente per 31-12-2014	Aflossing		Restant bedrag van de lening per 31-12-2014
																		Valuta	Bedrag	
08/10	2.268.901,00	overn. Wls nr.1-14424		6,090	15	L	15/11	314	46	46		1.361.431,33		10.594,20	82.911,18	81.734,25	9.417,27	15/11	151.244,94	1.210.186,39
08/11	2.268.901,00	overn. Wls nr.1-14685		6,140	15	L	15/11	314	46	46		1.361.431,36		10.681,19	83.591,89	82.405,28	9.494,58	15/11	151.244,94	1.210.186,42
08/12	2.268.901,00	overn. Wls nr.1-14930		5,860	15	L	15/11	314	46	46		1.361.431,36		10.194,10	79.779,87	78.647,38	9.061,61	15/11	151.244,94	1.210.186,42
08/13	1.361.340,00	overn. Wls nr.1-15894		4,890	10	L	15/11	314	46	46		544.536,00		3.402,44	26.627,81	25.777,20	2.551,83	15/11	136.134,00	408.402,00
09/01	15.000.000,00	a nr. 1-26369		3,910 4,010	20	L	04/11	303	57	57		12.000.000,00		74.290,00	469.200,00	394.910,00 71.428,13	71.428,13	04/11	750.000,00	11.250.000,00
10/01	2.268.901,00	overn. Wls nr. 1-20323	wls	5,960	20	L	01/12	330	30	30		1.588.230,70		7.888,21	94.658,55	93.531,66	6.761,32	01/12	226.890,10	1.361.340,60
10/02	2.268.901,00	overn. Wls nr. 1-20549	wls	5,970	20	L	01/12	330	30	30		1.588.230,70		7.901,45	94.817,37	93.688,59	6.772,67	01/12	226.890,10	1.361.340,60
10/03	5.000.000,00	overn. Wls nr. 1-24191	wls	3,570	20	L	21/12	350	10	10		5.000.000,00		4.958,33	178.500,00	178.500,00	4.958,33	21/12		5.000.000,00
10/04	1.500.000,00	overn. Wls nr. 1-22825	wls	4,748	19	L	02/01	1	359	359		1.200.000,00		56.817,73	56.976,00	49.873,79	49.715,52	02/01	150.000,00	1.050.000,00
10/05	2.500.000,00	overn. Wls nr. 1-22826	wls	5,110	19	L	02/01	1	359	359		2.000.000,00		101.916,11	102.200,00	89.460,49	89.176,60	02/01	250.000,00	1.750.000,00
10/06	2.000.000,00	overn. Wls nr. 1-22719	wls	4,320	20	L	02/01	1	359	359		1.800.000,00		77.544,00	77.760,00	69.144,00	68.928,00	02/01	200.000,00	1.600.000,00
10/07	5.000.000,00	overn. Wls nr. 1-22828	wls	4,810	20	L	02/01	1	359	359		4.500.000,00		215.848,75	216.450,00	192.466,81	191.865,56	02/01	500.000,00	4.000.000,00
10/08	3.000.000,00	overn. Wls nr. 1-22827	wls	5,150	20	L	02/01	1	359	359		2.700.000,00		138.663,75	139.050,00	123.642,92	123.256,67	02/01	300.000,00	2.400.000,00
10/09	2.500.000,00	overn. Wls nr. 1-22360	wls	4,880	20	L	02/01	1	359	359		2.500.000,00		121.661,11	122.000,00	109.833,89	109.495,00	02/01	250.000,00	2.250.000,00
10/10	4.500.000,00	overn. Wls nr. 1-22358	wls	4,880	20	L	02/01	1	359	359		4.500.000,00		218.990,00	219.600,00	197.701,00	197.091,00	02/01	450.000,00	4.050.000,00
10/11	2.000.000,00	overn. Wls nr. 1-22720	wls	4,380	20	L	02/01	1	359	359		2.000.000,00		87.356,67	87.600,00	78.864,33	78.621,00	02/01	200.000,00	1.800.000,00
10/12	3.000.000,00	overn. Wls nr. 1-22721	wls	4,380	20	L	02/01	1	359	359		3.000.000,00		131.035,00	131.400,00	118.296,50	117.931,50	02/01	300.000,00	2.700.000,00
10/13	2.500.000,00	overn. Wls nr. 1-22824	wls	4,844	20	L	02/01	1	359	359		2.500.000,00		120.763,61	121.100,00	109.023,64	108.687,25	02/01	250.000,00	2.250.000,00
10/14	2.500.000,00	overn. Wls nr. 1-22823	wls	4,844	20	L	02/01	1	359	359		2.500.000,00		120.763,61	121.100,00	109.023,64	108.687,25	02/01	250.000,00	2.250.000,00
10/15	26.000.000,00	nr.1-26969		3,040	10	L	06/12	335	25	25		18.200.000,00		38.422,22	553.280,00	547.791,11	32.933,33	06/12	2.600.000,00	15.600.000,00
11/01	18.000.000,00	nr.1-27469		3,080	20	L	01/12	330	30	30		16.200.000,00		41.580,00	498.960,00	496.650,00	39.270,00	01/12	900.000,00	15.300.000,00
12/01	23.000.000,00	nr.1-27795		2,770	20	L	03/12	332	28	28		21.850.000,00		47.074,61	605.245,00	602.767,39	44.597,00	03/12	1.150.000,00	20.700.000,00
13/01	10.000.000,00	nr. 1-28205		2,875	20	L	16/12	345	15	15		10.000.000,00		11.979,17	287.500,00	286.901,04	11.380,21	16/12	500.000,00	9.500.000,00
TOTAAL	291.160.330,56											199.987.733,96		2.399.212,24	8.303.863,55	8.050.582,49	2.145.931,18		18.358.799,00	181.628.934,96

9.4 Bijlage 4: Staat van personeelslasten

Nr.	Kostenplaats	Aantal fte per ult. 2014 (formatie)	Salarissen	Overwerk	Diverse toelagen	Toelage jubilea / bijz. omstandigheden	Gratificaties	Vergoeding woon-/werkverkeer	TOTAAL SALARISSEN	TOTAAL SOCIALE LASTEN	Ziektekostenverzek.	OVERIGE PERSONEELS-LASTEN	PERSONEEL VAN DERDEN	UITKERINGEN VOORMALIG PERSONEEL EN BESTUUR	TOTAAL PERSONEELS-LASTEN
			420101	420103	420106	420107	420108	420110	4201	420201	420301	4.204	4.205	4.206	42
102	Bouwen en Renoveren	21,00	1.226.613	900	12.402	3.699	8.923	49.243	1.301.780	262.546	78.923	59.269	278.626,40		1.981.144
103	IT en Product- en Procesontwikkeling	16,00	862.727	6.944	13.892	7.666	6.604	36.419	934.252	185.537	55.239	51.023	242.884,28		1.468.935
107	Operations	28,56	1.316.146	52.609	110.429	4.840	11.811	33.312	1.529.147	266.768	103.711	35.850	652.593,30		2.588.069
108	Onderhoud	43,00	2.039.540	40.743	94.400	18.356	20.159	63.002	2.276.200	430.333	146.615	89.912	237.866,55		3.180.927
501	HRM	12,51	609.350	3.294	5.124	8.253	8.712	9.966	644.699	123.706	40.630	331.381	55.500,87		1.195.918
502	Financiën, Planning, Concerncontrol	14,34	969.933	242	6.668	7.689	9.560	24.700	1.018.792	205.575	53.749	28.734	220.370,39		1.527.220
505	Directie	1,00	129.837				397	4.615	134.848	25.338	3.856	47.895			211.937
600	Bestuur													174.116	174.116
601	Bovenformatief	1,00	57.367		1.623	9.435	325	244	68.994	12.025	4.380				85.400
	TOTAAL	137,41	7.211.513	104.733	244.537	59.939	66.490	221.501	7.908.712	1.511.828	487.104	644.064	1.687.841,79	174.116	12.413.666

9.5 Bijlage 5 Berekening rente-omslagpercentage

Berekening van het rente-omslagpercentage	2014
Boekwaarde 01-01-2014 van de investeringen	
Staat van activa	210.770.781,87
Staat van onderhanden werken	4.590.846,11
Boekwaarde 31-12-2014 van de investeringen	
Staat van activa	194.874.413,01
Staat van onderhanden werken	12.205.077,87
Totaal	422.441.118,86
Gemiddelde boekwaarde :	211.220.559,43
Totaal rentelasten	
Externe rentelasten	7.935.977,42
Interne rentelasten	72.101,00
Afschrijving op boeterente	
Diensten van het bankwezen	48,40
Geactiveerde bouwrente	-75.230,57
Toe te rekenen rentelasten	7.932.896,25
Rente-omslagpercentage :	3,76%

9.6 Bijlage 6: EMU – saldo

(bedragen x € 1.000)		
1. EMU-exploitatiesaldo	927	
2. Invloed investeringen (zie staat van vaste activa)	8.279	
<i>a</i> bruto investeringen	13.728	-/-
<i>b</i> investeringssubsidies	297	+
<i>c</i> verkoop materiële en immateriële activa	0	+
<i>d</i> afschrijvingen	21.710	+
3. Invloed voorzieningen (zie staat van reserves en voorzieningen)	-26	
<i>a</i> toevoegingen aan voorzieningen t.l.v. exploitatie	65	+
<i>b</i> onttrekkingen aan voorzieningen t.b.v. exploitatie	0	-/-
<i>c</i> betalingen rechtstreeks uit voorzieningen	91	-/-
<i>d</i> externe vermeerderingen van voorzieningen	0	+
4. Invloed reserves (zie staat van reserves en voorzieningen)	0	
<i>a</i> betalingen rechtstreeks uit reserves	0	-/-
<i>b</i> externe vermeerderingen van reserves	0	+
5. Deelnemingen en aandelen	0	
<i>a</i> boekwinst	0	-/-
<i>b</i> boekverlies	0	+
EMU-saldo volgens Jaarrekening 2014	9.180	

9.7 Bijlage 7: Kostenverdeelstaat + toelichting

code beheer- produkt Omschrijving	Jaar- rekening Kosten 2014	Jaar- rekening Baten 2014	Jaar- rekening Saldo 2014	Verdeling kapitaal- lasten 2014	Totaal incl. kap.lasten	Verdeling indirecte kosten	Jaar- rekening DIRECT 2014	Toerekening overhead	Jaar- rekening N E T T O TOTAAL 2014	Jaar- rekening B R U T O TOTAAL 2014	Bruto Kosten 2014	Overige Baten 2014	Netto 2014
1 Planvorming	18.248,00		18.248,00	105.041,53	123.289,53	85.888,65	209.178,18	97.225,90	306.404,08	306.404,08	306.404,08		306.404,08
11 Eigen plannen	18.248,00		18.248,00	105.041,53	123.289,53	85.888,65	209.178,18	97.225,90	306.404,08	306.404,08	306.404,08		306.404,08
1101 waterbeheersplan													
1102 thema- en gebiedsgerichte plannen	18.248,00		18.248,00	105.041,53	123.289,53	85.888,65	209.178,18	97.225,90	306.404,08	306.404,08	306.404,08		306.404,08
1103 calamiteitenplannen (= het overkoepelende plan)													
2 Bouw en exploitatie zuiv.tech.n.werken	25.417.637,56	1.288.911,01	24.128.726,55	27.943.347,56	52.072.074,11	7.635.718,93	59.707.793,04	7.120.338,88	66.828.131,92	68.117.042,93	68.117.042,93	1.288.911,01	66.828.131,92
2001 Algemene opslag taakveld 3	449.044,14		449.044,14	1.161.598,48	1.610.642,62	319.618,34	1.930.260,96	-1.930.260,96					
21 Getransporteerd afvalwater	3.293.924,15	835.037,30	2.458.886,85	6.727.395,16	9.186.282,01	1.398.079,31	10.584.361,32	1.928.236,67	12.512.597,99	13.347.635,29	13.347.635,29	835.037,30	12.512.597,99
2101 bouw/verwerving transportstelsels	72,60	1.200,00	-1.127,40	6.569.391,96	6.568.264,56	106.808,35	6.675.072,91	280.886,91	6.955.959,82	6.957.159,82	6.957.159,82	1.200,00	6.955.959,82
2102 onderhoud transportstelsels	1.935.138,41	826.539,16	1.108.599,25	61.459,96	1.170.059,21	890.665,45	2.060.724,66	512.987,62	2.573.712,28	3.400.251,44	3.400.251,44	826.539,16	2.573.712,28
2103 beheer transportstelsels	1.358.713,14	7.298,14	1.351.415,00	96.543,24	1.447.958,24	400.605,51	1.848.563,75	1.134.362,14	2.982.925,89	2.990.224,03	2.990.224,03	7.298,14	2.982.925,89
22 Gezuiverd afvalwater	12.953.495,26	288.210,50	12.665.284,76	16.097.687,26	28.762.972,02	3.502.825,98	32.265.798,00	4.722.639,60	36.988.437,60	37.276.648,10	37.276.648,10	288.210,50	36.988.437,60
2201 bouw/verwerving zuiveringsinstallaties				15.400.257,38	15.400.257,38	106.808,35	15.507.065,73	518.637,22	16.025.702,95	16.025.702,95	16.025.702,95		16.025.702,95
2202 onderhoud zuiveringsinstallaties	5.168.388,16		5.168.388,16	582.422,89	5.750.811,05	1.507.639,76	7.258.450,81	963.667,96	8.222.118,77	8.222.118,77	8.222.118,77		8.222.118,77
2203 beheer zuiveringsinstallaties	6.824.504,31	89.980,99	6.734.523,32	95.200,17	6.829.723,49	1.824.476,67	8.654.200,16	3.178.477,43	11.832.677,59	11.922.658,58	11.922.658,58	89.980,99	11.832.677,59
2204 WVO-heffing effluent	702.809,70		702.809,70		702.809,70		702.809,70	18.921,66	721.731,36	721.731,36	721.731,36		721.731,36
2205 subsidies afhaakproblematiek													
2206 IBA-inrichtingen	257.793,09	198.229,51	59.563,58	19.806,82	79.370,40	63.901,20	143.271,60	42.935,33	186.206,93	384.436,44	384.436,44	198.229,51	186.206,93
23 Verwerkt slib	8.721.174,01	165.663,21	8.555.510,80	3.956.666,66	12.512.177,46	2.415.195,30	14.927.372,76	2.399.723,57	17.327.096,33	17.492.759,54	17.492.759,54	165.663,21	17.327.096,33
2301 bouw/verwerving slibverwerkingsinstallaties	1.105,00		1.105,00	3.956.666,66	3.957.771,66	211.369,41	4.169.141,07	311.706,48	4.480.847,55	4.480.847,55	4.480.847,55		4.480.847,55
2302 onderhoud slibverwerkingsinstallaties	1.146.279,51		1.146.279,51		1.146.279,51	678.220,71	1.824.500,22	382.115,05	2.206.615,27	2.206.615,27	2.206.615,27		2.206.615,27
2303 beheer slibverwerkingsinstallaties	4.681.583,36	143.994,71	4.537.588,65		4.537.588,65	1.344.939,40	5.882.528,05	1.529.939,80	7.412.467,85	7.556.462,56	7.556.462,56	143.994,71	7.412.467,85
2304 afzet slib / restproducten	2.892.206,14	21.668,50	2.870.537,64		2.870.537,64	180.665,78	3.051.203,42	175.962,24	3.227.165,66	3.248.834,16	3.248.834,16	21.668,50	3.227.165,66
24 Afvalwaterbehandeling door derden													
2401 afvalwaterbehandeling door derden													
4 Beheersing van lozingen						53.934,96	53.934,96	69.221,25	123.156,21	123.156,21	123.156,21		123.156,21
41 WVO-vergunningen en meldingen						22.472,90	22.472,90	28.842,19	51.315,09	51.315,09	51.315,09		51.315,09
4100 WVO-vergunningen													
4101 WVO-vergunningen						22.472,90	22.472,90	28.842,19	51.315,09	51.315,09	51.315,09		51.315,09
4102 WVO-meldingen													
42 Handhaving WVO													
4200 toezicht WVO													
4201 toezicht WVO													
4202 repressieve handhaving WVO													
43 Rioleringsplannen en subsidies lozingen						31.462,06	31.462,06	40.379,06	71.841,12	71.841,12	71.841,12		71.841,12
4301 rioleringsplannen						26.967,48	26.967,48	34.610,62	61.578,10	61.578,10	61.578,10		61.578,10
4302 subsidies lozingen						4.494,58	4.494,58	5.768,44	10.263,02	10.263,02	10.263,02		10.263,02

code beheer- produkt Omschrijving	Jaar- rekening Kosten 2014	Jaar- rekening Baten 2014	Jaar- rekening Saldo 2014	Verdeling kapitaal- lasten 2014	Totaal incl. kap.lasten	Verdeling indirecte kosten	Jaar- rekening DIRECT 2014	Toerekening overhead	Jaar- rekening NETTO TOTAAL 2014	Jaar- rekening BRUTO TOTAAL 2014	Bruto Kosten 2014	Overige Baten 2014	Netto 2014
6 Bestuur en externe communicatie	194.933,35	63.180,00	131.753,35		131.753,35	171.810,62	303.563,97	126.987,60	430.551,57	493.731,57	493.731,57	63.180,00	430.551,57
61 Bestuur	186.705,35	63.180,00	123.525,35		123.525,35	171.810,62	295.335,97	126.987,60	422.323,57	485.503,57	485.503,57	63.180,00	422.323,57
6101 bestuur	186.705,35	63.180,00	123.525,35		123.525,35	76.044,43	199.569,78	29.105,74	228.675,52	291.855,52	291.855,52	63.180,00	228.675,52
6102 bestuursondersteuning						95.766,19	95.766,19	97.881,86	193.648,05	193.648,05	193.648,05		193.648,05
6103 beheer niet-reglementaire taken													
62 Externe communicatie	8.228,00		8.228,00		8.228,00		8.228,00		8.228,00	8.228,00	8.228,00		8.228,00
6201 externe communicatie	8.228,00		8.228,00		8.228,00		8.228,00		8.228,00	8.228,00	8.228,00		8.228,00
81 Dekkingsmiddelen		68.614.775,96	-68.614.775,96		-68.614.775,96		-68.614.775,96		-68.614.775,96			68.614.775,96	-68.614.775,96
8101 onvoorzien													
8102 mutatie bedrijfsreserve													
8103 bijdrage waterschappen		68.614.775,96	-68.614.775,96		-68.614.775,96		-68.614.775,96		-68.614.775,96			68.614.775,96	-68.614.775,96
9 Hulpkostendragers waterkwaliteit	45.871.895,83	707.340,88	45.164.554,95	-28.123.619,66	17.040.935,29	-9.627.161,66	7.413.773,63	-7.413.773,63		707.340,88	707.340,88	707.340,88	
91 Ondersteunende beheerproducten	3.529.581,80	705.492,88	2.824.088,92	1.594.123,18	4.418.212,10	2.995.561,53	7.413.773,63	-7.413.773,63		705.492,88	705.492,88	705.492,88	
9101 centraal management	349.377,98		349.377,98		349.377,98	173.976,96	523.354,94	-523.354,94					
9102 organisatiebeleid en -beheer	9.911,83		9.911,83		9.911,83	122.163,04	132.074,87	-132.074,87					
9103 personeelsbeleid / -beheer	403.676,38	10.382,00	393.294,38	25.365,70	418.660,08	395.952,84	814.612,92	-814.612,92	10.382,00	10.382,00	10.382,00		
9104 kwaliteitzorg-, arbo- en milieuzorg- beleid	185.560,35		185.560,35		185.560,35	183.961,65	369.522,00	-369.522,00					
9105 interne voorlichting	153.414,96		153.414,96		153.414,96	55.502,75	208.917,71	-208.917,71					
9106 algemeen-bestuurlijke / -juridische onderst	69.538,06		69.538,06		69.538,06	131.984,28	201.522,34	-201.522,34					
9107 concemcontrol en financieel beleid						165.756,18	165.756,18	-165.756,18					
9108 meerjarenraming en begroting						198.907,41	198.907,41	-198.907,41					
9109 managements- en bestuursrapportages						99.453,71	99.453,71	-99.453,71					
9110 comptabiliteit	101.340,34		101.340,34	35.473,88	136.814,22	314.936,73	451.750,95	-451.750,95					
9111 informatiebeleid en automatisering	590.462,01		590.462,01	480.849,38	1.071.311,39	499.458,71	1.570.770,10	-1.570.770,10					
9112 centrale (geo)grafisch informatie						46.379,59	46.379,59	-46.379,59					
9113 huisvesting	812.586,34	693.488,56	119.097,78	1.024.190,96	1.143.288,74	290.365,41	1.433.654,15	-1.433.654,15	693.488,56	693.488,56	693.488,56		
9114 interne faciliteiten	387.577,18	1.622,32	385.954,86	28.243,26	414.198,12	316.762,27	730.960,39	-730.960,39	1.622,32	1.622,32	1.622,32		
9115 bemonstering en analyse	466.136,37		466.136,37		466.136,37	466.136,37	466.136,37	-466.136,37					
92 Te verdelen: Indirect/ondersteunend	12.624.571,19	1.848,00	12.622.723,19		12.622.723,19	-12.622.723,19				1.848,00	1.848,00	1.848,00	
9201 Te verdelen: Indirect / ondersteunend	12.624.571,19	1.848,00	12.622.723,19		12.622.723,19	-12.622.723,19				1.848,00	1.848,00	1.848,00	
93 Te verdelen: kapitaallasten	29.717.742,84		29.717.742,84	-29.717.742,84									
9301 Te verdelen afschrijvingen	21.709.616,02		21.709.616,02	-21.709.616,02									
9302 Te verdelen rente	8.008.126,82		8.008.126,82	-8.008.126,82									
0 Geactiveerd & waterschapsvremed		1.755.039,07	-1.755.039,07	75.230,57	-1.679.808,50	1.679.808,50				1.755.039,07	1.755.039,07	1.755.039,07	
01 Geactiveerde lasten		1.755.039,07	-1.755.039,07	75.230,57	-1.679.808,50	1.679.808,50				1.755.039,07	1.755.039,07	1.755.039,07	
7101 Geactiveerde lasten bouwprojecten		1.755.039,07	-1.755.039,07	75.230,57	-1.679.808,50	1.679.808,50				1.755.039,07	1.755.039,07	1.755.039,07	
Totaal Waterschapsbedrijf	71.502.714,74	72.429.246,92	-926.532,18		-926.532,18		-926.532,18		-926.532,18	71.502.714,74	71.502.714,74	72.429.246,92	-926.532,18

Toelichting op de Kostenverdeelstaat

1. Algemeen

De kostentoerekening gaat overeenkomstig de verslagleggingvoorschriften in op de principes die worden gehanteerd bij de toerekening van de (netto) kosten aan de kostendragers. Zie hiertoe hoofdstuk 6. Een kostendrager is in dit verband de reglementaire taak volgens de Waterschapswet. Bij het Waterschapsbedrijf (WBL) worden in het kader van de aan haar opgedragen uitvoeringsactiviteiten, de volgende taken geraakt: zuiveringsbeheer en watersysteembeheer.

De kostenverdeelstaat geeft weer op welke wijze uitvoering is gegeven aan de gehanteerde principes.

Om de onderlinge vergelijkbaarheid van de kosten / opbrengsten van de diverse waterschappen mogelijk te maken, onderscheiden de voorschriften landelijk uniforme beleidsvelden en beleidsproducten binnen elke reglementaire taak. Het WBL richt zich naar deze landelijke opzet.

De begroting en de jaarrekening worden conform het landelijk uniforme BBP-model opgesteld, waarbij naast beleidsvelden/ beleidsproducten ook uniforme beheerproducten worden onderscheiden.

Op organisatieniveau kan ten behoeve van de bewaking van begrotingsbudgetten een extra dimensie worden toegevoegd (werkplanproducten), om kosten/ baten te kunnen indelen naar de (kern)taken van een organisatieonderdeel. Werkplanproducten zijn in feite een onderverdeling van de beheerproducten, waarbij 1 werkplanproduct slechts 1 keer voorkomt op WBL-niveau en elk werkplanproduct een relatie heeft naar slechts één beleids- / beheerproduct (en dus ook slechts naar 1 beleidsveld).

2. Kostenverdeelstaat voor de kosten en de baten

De kostenverdeelstaat is ingedeeld naar de relevante beleidsvelden en beleidsproducten. Deze staat start met twee kolommen van kostentotalen resp. batentotalen ontleend aan de eerste vastlegging (naar kostenplaatsen/ werkplanproducten/ kostensoorten) van kosten resp. baten waarbij de kapitaallasten als volgt zijn toegerekend:

- de afschrijvingskosten zijn toegerekend op basis van de uitsplitsing van de staat van activa naar investeringsobjecten;
- de rentekosten worden onderscheiden in bouwrente, rente onderhanden werken en overige rentekosten. De bouwrente wordt toegerekend aan het beleidsveld geactiveerde lasten. De rente op onderhanden werken wordt specifiek toegerekend aan deze investeringsprojecten. De overige rentekosten worden toegerekend op basis van de gemiddelde boekwaarde van de investeringsobjecten zoals deze zijn opgenomen in de staat van activa

In de derde kolom is het saldo van kosten en baten gepresenteerd. In de opvolgende kolommen vinden achtereenvolgens de onderstaande toerekeningen plaats:

Verdeling van de indirecte kosten:

De "indirecte kosten" houden verband met de kosten gemaakt voor de inzet van personele capaciteit. Deze kosten kunnen niet rechtstreeks aan één bepaald product worden toegerekend omdat de kostentoedeling afhankelijk is van de tijdsbesteding door het personeel.

De volgende verdelingen worden toegepast:

- unit Directie: deze kosten worden toegerekend aan het Wpp 'Algemeen Management'.
- unitmanagers: deze kosten worden of toegerekend aan de directe producten van het betreffende unitmanager naar rato van de voor deze producten geplande uren of doorbelast aan de andere tot de unit behorende kostenplaatsen;
- de overige kostenplaatsen: de kosten worden toegerekend aan de directe producten van de betreffende kostenplaats naar rato van de voor deze producten geplande uren.

Verdeling van de overheadkosten (= het totaal van de ondersteunende beheerproducten)

De toe te rekenen overheadkosten bestaan uit het saldo van de kosten en baten zoals die op dit moment van de kostenverdeelstaat zijn verzameld op de ondersteunende beheerproducten.

De ondersteunende beheerproducten en de gehanteerde verdeelsleutel, zijn onderstaand weergegeven.

Ondersteunend beheerproduct	Verdeelsleutel
Centrale huisvestingskosten	Aantal toegewezen netto m ²
Automatiseringskosten / informatiebeleid	De kosten worden verdeeld over de betreffende units naar rato van het aantal werkplekken
Centraal management (= leidinggeven door directie, plv.directeur (FPC))	Evenredig aan de betreffende units
Geografische informatie (ZVB)	Beheer van het tekeningenbestand en uitvoeren van tekenwerk: de kosten worden toegerekend aan de specifieke producten van de afnemende kostenplaatsen (bouwzaken, optimalisatie afvalwatersysteem) op basis van het gebruik van het archief.
Bemonstering en analysering laboratorium	De kosten worden toegerekend naar rato van het aandeel in het beheer zuiveren respectievelijk beheer slibontwatering.
Bedrijfs Interne MilieuZorg (BIMZ)	Wordt binnen de betreffende unit toegerekend aan de producten van die unit.
Catering en interne faciliteiten	Naar rato van de op primaire beheerproducten geplande uren van het kantoorpersoneel (excl. uren ondersteunende beheerproducten)
Organisatiebeleid / -beheer, personeelsbeleid / -beheer, interne voorlichting, algemeen	Naar rato van de op primaire beheerproducten geplande uren van al het personeel (excl. uren ondersteunende beheerproducten)

Ondersteunend beheerproduct	Verdeelsleutel
bestuurlijke en juridische ondersteuning	
Meerjarenraming/ begroting/ comptabiliteit, financiële ondersteuning en managementsrapportages.	Naar rato van het aandeel van de primaire beheerproducten in de directe kosten (dus vóór toerekening van de indirecte kosten maar incl. de kapitaallasten).
Als gevolg van het vertrek van de unit Vergunningen en Handhaving en het Laboratorium zijn desintegratiekosten ontstaan. Deze desintegratiekosten zijn de kosten van de ondersteunende beheerproducten die voorheen aan de vertrokken units werden toegerekend en nog niet zijn gecompenseerd resp. niet aan andere producten kunnen worden toegerekend. Deze kosten worden aan het eind van de kostenverdeelstaat omgeslagen over de primaire units.	
Desintegratiekosten huisvesting kantoor	Aantal toegewezen netto m ²

Waterschapsbedrijf Limburg

Postbus 1315 | 6040 KH Roermond

e-mail: info@wbl.nl

tel.: +31 (0)88 842 00 00

fax: +31 (0)475 31 16 05

ISO 9001
ISO 14001
OHSAS 18001

WATERSCHAPSBEDRIJF LIMBURG
Maria Theresialaan 99
Postbus 1315
6040 KH Roermond
KvK-nr. 504.534.83
Bank: NL61NWAB0636760464

Tel: 088-8420000
Fax: 0475-311605

www.wbl.nl
info@wbl.nl

Ernst & Young Accountants LLP
t.a.v. drs. N.A.J. Silverentand RA
Postbus 100
6200 AC MAASTRICHT

UW KENMERK :	BEHANDELD DOOR :	M.J.M. Schoenmakers
UW BRIEF VAN :	TELEFOONNUMMER :	+31 611785624
ONS KENMERK : schoen/2015.07209	E-MAIL :	M.Schoenmakers@wbl.nl
BIJLAGE(N) : 2	DATUM :	8 mei 2015
ONDERWERP : Bevestiging bij de Jaarrekening 2014		

Geachte mevrouw Silverentand,

Deze bevestiging bij de jaarrekening wordt afgegeven in samenhang met uw controle van de jaarrekening 2014 van het Waterschapsbedrijf Limburg te Roermond die gericht is op het geven van een oordeel over het getrouwe beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van het Waterschapsbedrijf Limburg per 31 december 2014 en van het resultaat over 2014 in overeenstemming met hoofdstuk 4 van het Waterschapsbesluit en de Beleidsregels toepassing Wet normering bezoldiging topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector (WNT). Wij hebben, voor zover wij dat noodzakelijk en relevant achten om ons adequaat te informeren, navraag gedaan bij leidinggevenden en medewerkers van de entiteit met relevante kennis en ervaring. Dienovereenkomstig, bevestigen wij naar ons beste weten en overtuiging het volgende:

Jaarrekening

- 1 Wij erkennen onze verantwoordelijkheid voor het opmaken van de jaarrekening alsmede voor het opstellen van de verantwoording financieel beheer, beide in overeenstemming met hoofdstuk 4 van het Waterschapsbesluit en de Beleidsregels toepassing Wet normering bezoldiging topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector (WNT). Tevens zijn wij verantwoordelijk voor de financiële rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde, baten, lasten en balansmutaties. Wij zijn onze verantwoordelijkheden voor het opmaken van de jaarrekening 2014 nagekomen met inbegrip van de getrouwe weergave van deze jaarrekening, zoals omschreven in de voorwaarden van de controleopdracht (zie de opdrachtbevestiging d.d. 16 oktober 2014).
- 2 Alle transacties zijn geboekt in de financiële administratie en zijn weergegeven in de jaarrekening.
- 3 Wij zijn van mening dat de significante veronderstellingen die zijn gehanteerd bij het maken van schattingen redelijk zijn.
- 4 Alle gebeurtenissen, die zich hebben voorgedaan na de datum van de jaarrekening en waarvoor hoofdstuk 4 van het Waterschapsbesluit en de Beleidsregels toepassing Wet normering bezoldiging topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector (WNT) een aanpassing of toelichting vereisen, zijn aangepast of toegelicht.

- 5 Wij zijn van mening dat de invloeden van niet-gecorrigeerde afwijkingen, afzonderlijk of geaggregeerd, niet van materieel belang zijn voor de jaarrekening als geheel. Een overzicht van de niet-gecorrigeerde afwijkingen is als bijlage bij deze brief opgenomen.

Aan u verstrekte informatie

- 6 Wij hebben u:
- Alle informatie verschaft die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening waaronder inzage gegeven in de gehele administratie, de daaraan ten grondslag liggende gegevens en alle notulen van de Vergaderingen van het Dagelijks Bestuur en Algemeen Bestuur.
 - Op uw verzoek, aanvullende informatie verstrekt, voor uw controlewerkzaamheden.
 - Onbeperkte toegang verschaft tot personen van onze organisatie die relevant zijn voor uw controle van onze jaarrekening.

Fraude en het voldoen aan wet- en regelgeving

- 7 Onder de term fraude wordt verstaan een opzettelijke handeling door één of meer personen uit de kring van de leiding, de organen belast met governance, het personeel of derden, waarbij misleiding wordt gebruikt om een onrechtmatig of onwettig voordeel te behalen. Ook afwijkingen die voortkomen uit het onrechtmatig onttrekken en doen toevloeien van waarden aan de entiteit, waaronder het ongeautoriseerd bezwaren van activa, vallen hieronder. Frauduleuze financiële verslaggeving omvat opzettelijke afwijkingen of het weglaten van bedragen of toelichtingen in de jaarrekening om gebruikers te misleiden.
- 8 Wij erkennen onze verantwoordelijkheid voor de opzet en invoering van de maatregelen van interne beheersing om fraude te voorkomen en te ontdekken.
- 9 Wij hebben de resultaten gemeld van onze inschatting van het risico dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang zou kunnen bevatten als gevolg van fraude.
- 10 Wij hebben alles gemeld dat ons bekend is in verband met aanwijzingen voor fraude, beschuldigingen van fraude of fraude, die de entiteit beïnvloed kunnen hebben en waarbij betrokken zijn: - leidinggevenden; - werknemers die een belangrijke rol spelen bij de maatregelen van interne beheersing; - anderen, in het geval dat de fraude van materieel belang kan zijn voor de jaarrekening.
- 11 Wij hebben u op de hoogte gesteld van alle aanwijzingen voor fraude, beschuldigingen van fraude of fraude met mogelijke invloed op de jaarrekening van de entiteit die ons bekend zijn door mededelingen van werknemers, voormalige medewerkers, analisten, regelgevende instanties of anderen.
- 12 Wij hebben u inlichtingen verstrekt omtrent alle bekende gevallen of vermoedens van het niet-naleven van wet- en regelgeving, waarmee bij het opstellen van de jaarrekening rekening moet worden gehouden.

Verbonden partijen

- 13 Wij hebben de bij ons bekende informatie met betrekking tot de identificatie van verbonden partijen en aangaande transacties met deze partijen volledig aan u verstrekt.
- 14 De relaties en transacties met verbonden partijen zijn op passende wijze in de jaarrekening verwerkt en toegelicht in overeenstemming met hoofdstuk 4 van het Waterschapsbesluit en de Beleidsregels toepassing Wet normering bezoldiging topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector (WNT).

Verplichtingen en claims

- 15 Wij hebben alle bekende actuele of mogelijke rechtszaken en claims waarvan de effecten moeten worden overwogen bij het opmaken van de jaarrekening aan u bekendgemaakt, alsmede verwerkt en toegelicht in de jaarrekening in overeenstemming hoofdstuk 4 van het Waterschapsbesluit en de Beleidsregels toepassing Wet normering bezoldiging topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector (WNT).

Aanvullende bevestigingen

- 16 Wij hebben geen voornemens die een invloed van materieel belang zouden kunnen hebben op de huidige boekwaarde van de activa en passiva zoals opgenomen in de jaarrekening, dan wel op de rubricering daarvan.
- 17 Wij zijn van mening dat er geen bijzondere waardeverminderingen dienen te worden doorgevoerd met betrekking tot vaste activa die in de balans zijn opgenomen.
- 18 Informatie aangaande het financiële risicoprofiel, alsmede onze doelstellingen en ons beleid met betrekking tot het financiële risicobeheer, zijn adequaat opgenomen in de jaarrekening.
- 19 Het economisch eigendom van de activa berust bij het Waterschapsbedrijf Limburg.
- 20 Wij hebben de juridische adviseurs die diensten voor ons verrichten verzocht u alle gewenste inlichtingen te verstrekken en hebben hen daarbij verzocht jegens u volledige openheid te betrachten.

Hoogachtend,
Waterschapsbedrijf Limburg

Ing. E.M. Pelzer MMO
Directeur

Bijlagen:

- Overzicht niet-gecorrigeerde afwijkingen
- Jaarrekening 2014 (reeds in uw bezit)

Bijlage

Overzicht niet-gecorrigeerde afwijkingen

	<u>Impact op getrouwheid</u>	<u>Impact op rechtmatigheid</u>
Onrechtmatige aanbesteding inzake ATEX maatregelen Ten behoeve van RWZI's met biogasvoorziening	€ 0,-	€ 502.000 (inclusief btw)